Bugün GAZETEMİZ 12 SAYFA

HERYERDE 3 KURUŞ

VAKIT

PAZAR 25 HAZİRAN 1939 ☆ YIL: 22 * SAYI: 7707

İDARE EVİ: Ankara Cad İSTANBUL* Telgraf: VAKIT* Posta kutusu: 16*Telefon: 21413 (Yazı)-24370 (İdare)

Bir Arnavudun açık mektubuna karşı açık söz

Yazan: Sayın Mebuslarımızdan Süreyya Örgeevren

(3 üncü sayıfamızda)

Türkiye - Fransa arasında Mütekabil yardım

Başvekilimiz Refik Saydam dün Büyük Millet Meclisinde okuduğu müşterek Türk - Fransız beyanatı tecavüze karşı iki memleket arasında mütekabil yardım kararını ilân etmektedir.

Birkaç hafta evvel ayni şekilde takrir ve ilân olunan Türk - İngiliz mutekabil yardımını takip eden bu anlaşmanın bize göre ilk hatıra gelen başlıca maddeleri şunlardır:

a — Türk - İngiliz beyanatı gibi Türk - Fransız beyanatı da sulhu seven milletlerin dünya nizamını muhafaza uğurunda sarfettikleri büyük gayretin yeni ve müessir bir nümunesidir. Bu anlaşma, tecavüze karşı tesisine çalışılan mukavemet hattının mühim kalelerinden biridir. Ve bu itibarla insanlık ve medeniyet âleminin en yüksek emeli olan (sulh) a hâdimdir.

b) Yeni anlaşma, Akdeniz havzasında (Türkiye emniyet) ni bir kat daha temin ve takviye eder. İngiltere gibi, Fransız devleti de, Türkler aleyhine vücut bulacak her hangi bir tehlikeye, ister denizden, ister karadan gelsin, karşı koyma ni taahhüt etmektedir. Nitekim Türkiye de ayni Akdeniz havzasında Fransa lehine ayni taahhüdü yapıyor.

c) Türk ve Fransız anlaşması, fena niyetli bazı Avrupa ve Arap gazetelerinin Türklere isnat ettiği bir efsaneye katiyetle nihayet vermektedir. Bu gazeteler derlerdi ki Türklerin iddiası yalnız Millî Hatay hudutlarına münhasır değildir, fakat Halep, Şam, Humusu ihtiva eder ve hattâ daha uzaklara kadar gider. Bu efsanenin resmî matbuatımızca kaç kere tekzibi, müfterilerin cesaretini kırmadı. Onlar iddia ve isnatlarını bağırıp çağırmakta devam ettiler.

d) Fransız - Türk beyanatı ile Türkiye, Suriyenin yalnız hudutlarını bir kere daha tanımakla kalmıyor, fakat o hudutlara vaki olabilecek taarruzu defiçin Fransaya yardım vaad ediyor.

e) Dünya efkârı şunu da iyi bellemelidir: Türk - Fransız

(Devamı 10 uncuda)

Millî Şef Hataya gidecek

Hataylılar bu mesut günü kutlamak için hazırlıklara başladılar

Türk Hatayın Türkiyeye ilhakı hakkında Fransa ile hükûmetimiz arasında akid ve imza edilen anlaşmanın tatbikatına girişmek için icap eden hazırlıklara derhal başlanacaktır. Zira anlaşma mucibince Fransız işgal askerleri nihayet 23 temmuzda Hataydan çekilmiş olacaklardır. Bunun için mukavelenin tasdikine ait muamelâtın süratle bitirilmesi lâzımgelmektedir.

Muhterem Reisicumhurumuz İsmet İnönü anavatana yeni kavuşan Hatayı şereflendirecektir; tahmin edildiğine göre, Millî Şefin bu seyahati bir ay kadar sonra vukubulacaktır. Hatay Türkleri bu mesut günü kutlamak için şimdiden bayram hazırlıkları yapmaktadırlar.

Mısır Hariciye Nazırı dün akşam şehrimizden ayrıldı

Dost Mısırın Hariciye Nazırı dünkü ziyafette

(Yazısı 3 üncüde)

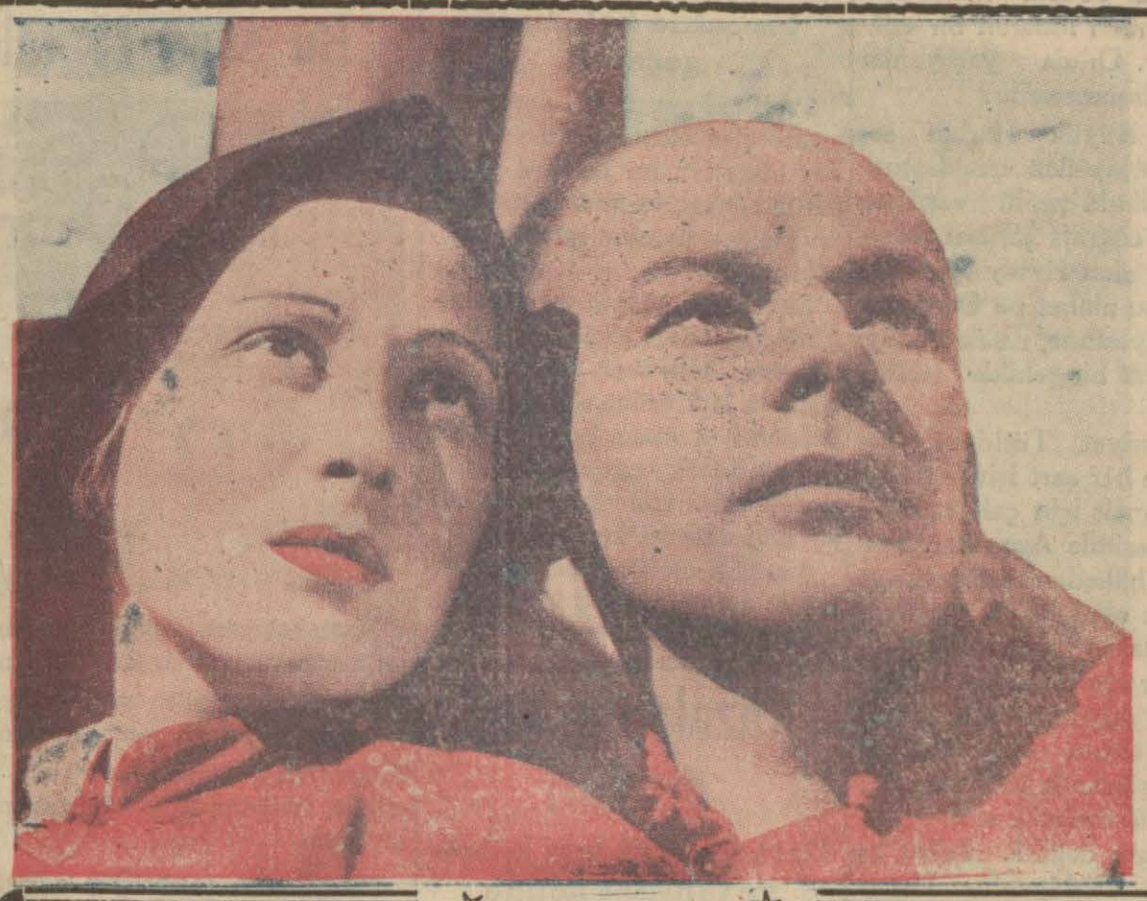

Sarı Esirler

YAZAN

1938 Nobel mükâfatını kazanan

Pearl Buck

Bütün dillere tercüme edilen bu eser aslında olduğu kadar aynı acıklı üslupla lisanımıza çevrilmiştir

Çeviren: İbrahim Hoyi

Sarı Esirler

Vakası Çinde geçen dünyanın en güzel tabiat ve aşk romanlarından biridir

Türk - Fransız anlaşması

Kral Zogo

Dün gelen başvekille görüştükten sonra *Gece şehrimizden Avrupaya hareket etti*

Arnavutluğun başvekili Koço Kotta da dün Yunanistandan gelen Romanyanın Transilvanya vapurile şehrimize gelmiştir.

Eski Arnavut başvekili, akşam üzeri Perapalasa giderek kral Zogo ile yaptığı uzun bir mülâkattan sonra tanıdıklarından bir zatın evine misafir olmuştur.

Kral Zogo ise bu görüşme sonunda evvelce kararlaştırmış olduğu seyahate çıkmak üzere derhal hazırlıklarına başlamış ve dün akşam şehrimizden hareket etmiştir.

"Alman ve Italyan emellerine ölüm çanı çaldı,,

Fransız gazeteleri dostane neşriyat yapıyorlar

Bonnet'ye göre; bu anlaşma iki memleket arasında yeni bir itimat devresi açmaktadır

Paris, 24 (A.A.) — Hariciye Nazırı Bonnet, bugün Reisicumhurun riyasetinde toplanan kabine içtimaında evvelâ Fransız - Türk anlaşmalarını izah etmiştir.

Bonnet'nin izaahtına nazaran akdolunan anlaşmalarla, Türk - Fransız münasebetleri tarihinin o kadar mesut olmıyan anları kapanmıştır. Bu anlaşmalar, iki

(Devamı 10 uncuda)

İngiliz - Fransız - Rus anlaşması

Uzak Şark vaziyetinin bu anlaşma ile alâkası yok

Bazı Alman gazeteleri neşriyatları arasında İngiltere ile Rusya arasında cereyan eden müzakerattaki müşkülâttan bahsederken Sovyet Rusyanın Avrupa işleri ile Uzak Şark vaziyetini karıştırdığını, İngiltere ile Fransanın Japonyaya karşı Uzak Şarkta Sovyet Rusyayı garanti etmesini istediğini ileriye sürüyorlar. le Temps gazetesi bu haberlere dair malûmat verdikten sonra bir not ilâve ederek İngiliz - Fransız - Rus paktı ile Uzak Şark vaziyetinin hiçbir alâkası bulunmadığını, bu paktın sadece Avrupa işlerine inhisar ettiğini ve Sovyet Rusya tarafından pakt ahkâmının Uzak Şarka teşmil edilmesi talep olunmadığını kat'î olarak bildirmektedir.

Fenerbahçe ile Demirspor berabere kaldı

Galatasaray bozuk bir oyundan sonra Ateşi 3 - 1 mağlup etti

Dünkü Galatasaray - Ateş maçından sarı kırmızılıların ikinci hücumu, rakip müdafaada kesilirken

Satie binası işinde son safha Âdil Ödül ve Malik Kevkep de tevkif edildi

Avukat Atıf, tevkif edildikten sonra adliyeden çıkarken fotoğrafçılardan kendini sakınıyor. (Yazısı 11 incide)

İşaretler

Hatay ve anavatan

1918 denberi Anavatan hudutlarından uzakta kalan Hatay bugünden itibaren bir vilâyetimizdir. Orada yaşayanlar da vatandaşlarımızdır.

Hatay, Büyük Harbin sonunda Türkiyeden uzaklaştırılmıştı. Halbuki tarihî vasıfları, ve tabiî, coğrafî şartları itibarile Türk olan Hatay için reva görülen bu akibet ne Cumhuriyet Türkiyesinde, ne de Hatayda muvafık bir şekilde telâkki edilmedi.

Cumhuriyet Türkiyesi her zaman ve her şart içinde Hatayı kurtarmak için çalıştı. Daha 1921 senesinde Anavatan kendisini tehlikeden kurtarmaya muvaffak olmadığı zamanlarda dahi Hatayın mukadderatı ile hususî bir surette meşgul olmak ihtiyacını duydu. Ona hususî bir idare temin etti. Hatayın istikbali şüphesiz 921 muahedesinin hükümlerile emniyet altına alınmış değildi. Fakat bu muahede Türkiyenin Hatay hakkındaki telâkkisinin rüşeymini izah etmekle dikkate lâyık bir vesikadır.

Hatay, kendini hiçbir vakit Anavatandan ayrılmış diye kabul etmedi.

İstilâdan kurtulmak için yapılan müsellâh mücadeleler bugün Anavatana tekrar kavuşan Hatayın tarihinde destanî kahramanlıklar halinde nesilden nesle naklolunacaktır.

Sulh mücadelelerini Hatayların politik mücadeleleri takip etmiştir. Bu mücadele de Hatayın Anavatana kavuşmak hususundaki azmini işaret eder.

936 danberi Hatay bir hayli sıkıntılı günler geçirdi. Cumhuriyet Türkiyesi Anavatanın bir parçasının koloni olarak yaşamasına asla tahammül edemezdi. Bunun için iki usul vardı. Bu sullerden birincisi kuvvete istinat ederek davayı halletmek, ikincisi beynelmilel hak ve adalet ölçüsünden ayrılmayarak gayeye bu yoldan gitmekti.

Cumhuriyet Türkiyesi zorbalık sistemini tercih etmedi. Adaletin ve hakkın kendisi ile birlikte bulunduğuna kanidi. Bu sebepten alâkalı devletlerle konuşma usulünü kabul etti.

Hatayın müstakil bir devlet olması, Hatay Millet Meclisinin muhtelif tezahürlerle kendini Anavatanın ayrılmaz bir parçası telâkki etmesi, bir hakikatin ifadesinden başka birşey değildi.

Son Fransız - Türk anlaşması da bu hakikatı, beynelmilel bir vesika ile beşeriyete maletti.

Sadri ERTEM

Kadıköydeki fakir çocuklar için müsamere

Kadıköy halkevi sosyal yardım komitesi kendi çevresi dahilindeki fakirlerin kışlık ihtiyacını temin maksadiyle 8 Temmuzda Fenerbahçe Belvü gazinosunda bir balo vermeğe karar vermiştir. Balonun güzel olması için programa değerli sanatkârlarımızdan Münir Nurettin tarafından bir de konser ilâve edilmiştir

Programa hediyeli dans müsabakaları ve daha birçok eğlenceler konmuştur.

Beyazıt meydanı

Eminönü meydanından sonra, Beyazıt meydanını da genişletmek ve oranın en güzide tarihî sanat âbidesi olan Beyazıt camiini bütün güzelliğiyle meydana çıkarmak için civardaki ahşap binaların istimlâk edilerek yıkılmasına yakında başlanacaktır.

ŞEHİR İÇİNDE

Elektrik. tünel, tramvay

Bir hafta zarfında bütün tesisatile belediyeye geçecek

Tesellüm muamelesi devam etmekte olan elektrik, tünel, tramvay idareleri, bir haftaya kadar bütün tesisat ve kadrolarile İstanbul belediyesine geçmiş olacaktır.

Bunun ardından hemen otobüs işinin tanzimine geçilecektir. Belediyenin getirtmek istediği otobüslerin tipi tesbit edilmiş olduğundan hazırlanan şartname, elektrik, tünel, tramvayların devrinden sonra ilân edilerek otobüsler münakasaya konacaktır.

Şimdilik otobüs mübayaatına tahsis edilen meblâğ bir milyon liradır.

Kazalarda köy okulları

Ders âletleri için bütçeye tahsisat kondu

İstanbulun mülhakat kazaları köylerindeki okul vaziyeti Maarif İdaresi tarafından tetkik edilmektedir. Bu yıl muhtelif kazalardaki köylerde yeni köy okulları inşa edilecektir. Bir kısım köylerde de yapılan okul binalarının inşaatı tamamlanmıştır.

Bina teşkilâtı itibarile okul olmıya müsait olmıyan köy okulları da kısa bir zaman zarfında tamir ettirilecektir.

Maarif Vekâleti köy okullarının âleti dersiye bakımından da zenginleştirilmesi için bütçeye tahsisat koymuştur. Evvelâ köy okullarına bellibaşlı ders vasıtaları temin edilecektir.

Tarihî iki çarşı

Asrî şartlara uygun olarak imar edilecek

İstanbulun iki tarihî çarşısının, tarihî hususiyetlerini muhafaza etmek şartiyle asrî şartlara uygun olarak yakında imarına başlanacaktır.

Kapalıçarşının bilhassa zemini, — asfalt değil de — şarkkâri çinilerle ve mozayıklarla döşenecek, esnaf kendi zenaatlerine göre muayyen mıntakalarda cemedilecektir.

Mısırçarşısı da imar edilerek evvelce kararlaştığı gibi gıda maddeleri pazarı haline getirilecek, bu çarşının esnafından bir kısmı Çapalıçarşıda kendilerine ayrılacak bölgeye nakledilecektir.

Beşinci asliye ceza reisi

Kaçakçılık işlerine bakan beşinci asliye ceza mahkemesi reisi B. Atıf temyiz mahkemesi âzalığına tayin edilmiştir.

Tokyo elçimiz

Tokyo büyük elçimiz Hüsrev Gerede iki ay mezuniyetle memlekete gelmek üzere Tokyodan ayrılmıştır.

Hüsrev Gerede ayrılmasından evvel Japon İmparatoru tarafından kabul edilmiş, imparatorun kardeşi tarafından da şerefine bir çay ziyafeti verilmiştir.

Türk - Japon dostluğu cemiyeti de, büyük elçimiz şerefine ayrıca bir kabul resmi teritp etmiştir.

Gümrük ve İnhisarlar müsteşarlığı

Birkaç gün evvel Ankarada kalp hastalığından vefat eden Gümrük ve İnhisarlar Vekâleti müsteşarı Adil Okuldaşın yerine eski İstanbul gümrükleri başmüdürü Mustafa Nuri anılın tayini takarrür etmiştir.

Hastabakıcı okulunda dünkü merasim

Bu sene 25 talebe mezun oldu

Hastabakıcılık okulundan bu yıl mezun olan talebelere dün dip lmaları merasimle verilmiştir. Merasime öğleden sonra okulun Aksaraydaki binasında başlanmıştır. Okuldan 25 talebe mezun olmuştur.

Mezun olan talebelerin adları şunlardır:

Ayşe Bürün, Bedriye Yüksel, Fatma Gündemir, Fatma Kırımlı, Gülsüm Güleryüz, Hamdiye Aral, Hatice Cantürk, Hayriye Erinç, Hayrünnisa Kanter, Kadriye Mandi, Mehpare Akşit, Meliha Gökçen, Münevver Güner, Nimet Barlas, Rahime Tuban, Saadet Birsen, Sabahat Dilebaş, Samime Sâkin, Seher Gerçekler, Vahide Akırmak, Zikriye Seyhanlı, Nivar Akpapazoğlu, Reyhan Sargiz, Sırpuhi Sakin, Sıvat Kırdıragür'dir.

Resimde diploma alanlar bir arada görülmektedir.

Ekmek meselesi

Yarın Belediyede bir toplantı yapılıyor

Fırıncılar imaliye ücretlerine itiraz edecekler

Ekmek meselesi üzerinde görüşülmek için dün fırıncılar cemiyetinde bir çok esnafın iştirâkile bir toplantı yapılmıştır. Fırıncılar bu toplantıda belediyeye yapacakları teklifi kararlaştırmışlardır.

Yarın belediyede yapılacak istişare heyeti toplantısında fırıncılardan da iki murahhas bulunacak ve esnafın fikirlerini bildirecektir. Yarınki toplantıda bilhassa imaliye ücretleri üzerinde görüşülecektir. Fırıncılar evvelce 193 kuruş olan imaliye ücretlerinin istişare heyeti tarafından bundan bir müddet evvel 156 kuruşa indirilmesine itiraz etmektedirler. Bu indiriş esnasında kendi fikirlerinin alınmadığını söyliyen fırıncılar yarın imaliye ücretlerinin arttırılması hususunda ısrar edeceklerdir. Eğer bunda muvaffak olurlarsa ekmek fiyatlarına da zammedilmesi icap edecektir.

Türkiye - Fransa anlaşmasında

Taarruzu benliğinde eritecek olan 7 nci madde

İngiltere ile yaptığımız anlaşmanın ardından, Fransa - Türkiye teşrikimesai beyannamesinin de bir maddesi, bu anlaşmanın beynelmilel camia içindeki hüviyetini anlatıyor: Beyannamenin "7 inci madde,, sinde toplanan bu mefhum "her iki hükûmete de, sulhün takviyesi yolunda diğer hükûmetlerle anlaşma akdetmek serbestisini,, vermektedir.

Bundan anlaşıldığı veçhile, girişilen hareket, tek taraflı bir muhasım cephe kurmak için değildir. Tam tersine olarak, her tarafı manen açık, büyük ve insanî bir teşrikimesai alanı vücude getirmek içindir.

Hiç şüphe yok ki büyük sulhperver devletler arasında tahakkuk eden bugünkü siyasî anlaşmalar, yarın iktısadî, sosyal, kültürel ilâh.. sahalarda - her birinin millî bütünlük ve haysiyetleri tanımmak üzere - müşterek bir inkişaf kendini gösterecektir. Ve bu hareket daima kuvvetli olacağından, atılan medenî hamleyi her taraftan korumak imkânlarına sahip bulunacaktır. Bu vaziyette - hâdisat şaşırtmaya görsün - bir taarruz vukua gelirse, o taarruzun yer ile bir edileceğini yüzde yüz mukadder görüyoruz.

O halde ne olacaktır?

Umumî sulh ve refahı; ve kendi masum milletlerinin saadet ve inkişafını ciddî ideal edinmiş memleketlerin bu samimî kararları, henüz bu harekete suinazarla bakan diğer camialarda öyle gıbta ve incizab uyandıracaktır ki - bilmecburiye demeğe dilimiz varmaz - tabiî olarak onları da bu kudsî gayenin peyki olarak görmekte gecikmiyeceğimizi umabiliriz.

İşte o zaman "muhtemel taarruzlar,, sağlam bir hüsnüniyetin bünyesinde erimiş olacaktır. Bu hüsnüniyetin, Büyük Britanya ile olduğu kadar, büyük Fransa devletile de akdettiğimiz anlaşmanın "7 inci madde,, sinde fazlasile göze çarpmaktadır.

HİKMET MÜNİR

İş bulamıyan dilenci

Üçüncü defa olarak belediye hizmetine mahkûm edildi

Bu hafta üçüncü defa olmak üzere dilenirken yakalanan Yakup adındaki dilenci dün de Sultanahmet birinci sulh ceza hâkimi tarafından 10 gün belediye hizmetlerinde çalışmağa mahkûm edilmiştir.

Yakup:

— Ne yapsanız, ben yine dileneceğim. Çünkü ne iş bulabiliyor, ne de çalışabiliyorum. Kimsem de yoktur,, demektedir. Darülâceze müdürlüğünün nazarı dikkatini celbederiz.

Tozkoparandaki kamyon kazası

Suçlu şoför ele geçerek tevkif edildi

Evvelki gün Tozkoparanda vukubularak Elize adında bir kadının ölümüne ve Kasımpaşa postanesi müvezzilerinden Ahmedin de ağır yaralanmasına sebep olan kamyon kazasının müsebibi, şoför Yusuf Kemal, vakayı müteakip kaçmış yakalanamamıştı.

İki gündenberi yapılan sıkı bir araştırmadan sonra Yusuf Kemal dün sabah Beyoğlunda bir arkadaşının saklandığı evinde bulunmuş, adliyeye teslim edilmiştir.

Sultanahmet birinci sulh cezaca sorguya çekilerek tevkif edilen Yusuf kazayı şöyle anlatmıştır:

— Kamyonuma Cihangir tarafından toprak yükleyerek Tozkoparandan Kasımpaşaya iniyordum. Kamyon yokuş aşağı fazla yükün tesirile birdenbire süratlendi. Derhal vitesi değiştirdim. Fakat fayda etmedi. Bunun üzerine el ve ayak firenlerini kullandım. Hiçbir tesiri görülmedi.

Bu sırada kamyon korkunç bir süratle yokuş aşağı uçmağa başladı. Gözlerim karardı, hiçbir şey görmedim. Sonrası bildiğiniz gibi bir kadın öldürmüş, birisini de yaralamışım.

Kaza kamyonun eski olması ve içinde fazla yük bulunmasından ileri gelmiştir. Benim suçum yoktur.,,

Hâkim Reşit, suçlu şoför hakkında tevkif kararı vermiştir.

Kadın çorapları hakkında hazırlanan rapor

İpek kadın çoraplarının sağlam bir şekilde imali hakkında Ticaret Odası tarafından yapılan tetkikler de bitirilmiştir. Oda hazırlıkdığı raporu Vekâlete göndermiştir.

Rapor muhteviyatı bundan bir müddet evvel bu iş üzerinde tetkikler yapan Alman mütehassısı Karl Obe'nin raporuna tamamen zıttır.

Çorap fabrikatörlerinin seçtiği üç kişilik heyet de bugün Ankaraya gidecek ve Vekâletle temaslara başlayacaktır.

İki kişi hakkında tahkikat yapılıyor

Müddeiumumilik tarafından yeni bir ihtilâs tahkikatına el konulmuştur. Hâdisenin maznunları Beyoğlu postahanesi muhabere memurlarından Cemil ve Niyazi adında iki kişidir. İddiaya göre bu iki memur iş sahipleri tarafından verilen telgraflarda cümlenin mânasına halel gelmiyecek şekilde değişiklik yaparak uzun telgrafları kısaltıp dipkoçanlarına tam geçirmek suretiyle telgraf ücretlerinden bir kısmını ihtilâs etmişlerdir.

Dördüncü sorgu hâkimliği tahkikata başlamış bulunmaktadır.

Rayşbankın yeni statüsü yakın bir harp alâmetimidir?

Yazan: *ASIM US*

Evvelki gün bu sütunlarda Almanyanın Rayşbank statüsünü değiştirdiğinden ve kâğıt para çıkarmak, Alman devletine kredi açmak hususunda haiz olduğu salâhiyetlerin doğrudan doğruya cumhurreisi Hitlere geçtiğinden bahsetmiştik. Hâdise gerek Almanyanın dahilî, gerek haricî vaziyeti bakımından büyük ehemmiyeti olduğundan bu nokta üzerinde bir kere daha durmak istiyoruz.

Almanyada nasyonal sosyalist partisi iktidar mevkiine geçtikten sonra Alman devlet bankasının idare sistemi birkaç defa değiştirildi. Bu esnada bankanın kâğıt para çıkarmak salâhiyeti de genişletildi. Fakat hiç bir vakıt devlet bankasının başındaki ihtisas sahiplerinin salâhiyetleri alınarak gayri mesul mevkide olan devlet reisine verilmek temayülü görülmedi.

Bugüne kadar hiç kimsenin hatırına gelmiyen böyle bir değişikliğin birdenbire yapılması acaba nedendir? Rayşbankın idaresi Doktor Şaht'ın elinden alındıktan sonra yerine iktısat nazırı Doktor Funk getirilmişti. Alman devlet bankasının kâğıt para çıkarmak, Alman maliyesi nezaretine kredi açmak salâhiyeti bugün olduğu gibi genişletilebilirdi. Bununla beraber bu salâhiyet Doktor Funk ile banka idare meclisine verilirdi. Yoksa yeni rejim banka idaresi ile alâkadar olan ihtisas sahiplerinin muhalefetine uğradı, bu rejimin tatbikinden mütevellit mesuliyetin onlar tarafından kabul edilmeyeceği anlaşıldı da her türlü itirazları kesmek için mi müessesenin en yüksek âmiri mevkiine bizzat Hitlerin geçmesine zaruret hasıl oldu?

Eğer bu ihtimalin doğru olduğu farzedilirse Almanyanın malî vaziyetindeki zorlukların artık son dereceye gelmiş bulunduğuna hükmetmek lâzımdır. Alman devlet bankasının idare mesuliyetini maliye mütehassıslarının üzerlerine almaktan çekinmeleri işlerin artık akıl ve mantık, ilim ve fen yolları ile bir düzene konamıyacak hale gelmesi neticesidir.

Son bir tedbir olarak Führerin Alman milleti üzerindeki yüksek prestijinden istifade edilmeğe karar verilmiştir.

Bununla beraber bu hususta ikinci bir tefsir şekli daha bulunabilir ki bu da Alman devlet bankasına verilen yeni idare şeklinin yakın bir harp tedbiri olması ihtimalidir.

Zira Almanya bir harp hareketine girişir girişmez alelâde malî vasıtalar ile tedariki imkânsız bir para ve kredi ihtiyacı karşısında kalacaktır; devlet bankasının Hitler gibi herhangi emir ve iradesi hiç bir taraftan itiraz edilemez bir şahsiyetin eline verilmesi böyle bir vaziyete vaktinden evvel hazırlık tedbiri de olabilir. Bu takdirde Rayşbank idaresinde yapılan çok esaslı değişiklik Almanyanın beynelmilel işlerde en vahim kararlar vermek üzere olduğunun bir alâmeti demektir.

Fakat Alman devlet bankasına verilen statü gerek derin bir malî buhran eseri olsun, gerek yakın bir harp tedbiri bulunsun, her iki ihtimal Almanyada cereyan eden hâdiselerin umumî dikkat ve alâkayı celbedecek bir mahiyet aldığını gösterir.

Bir Arnavudun açık mektubuna karşı açık söz

Bitlis mebusu B. Süreyya Örge Evren

miş olan Türke, işte o yaraşır, ve bizden yalnız onun icapları beklenebilir.

"Debreli Halis Koya" nın bunu bilmesi lâzımdır. Eski Osmanlı imparatorluğunun, Adriyatik kıyılarına dayanan ülkesinin o havzadaki bir kaç vilâyette sakin insanlar, büyük ekseriyeti itibarile — Halis Koyanın da dediği gibi — cahil ve sık sık orada burada isyan itiyadında bulunan ve dün elde ettikleri istiklâllerini muhafaza ve müdafaa etmeğe muktedir olamamış kişilerdi. Osmanlılık devrinin bütün ülkesine şamil, sebebleri ne olursa olsun, devlet bünyesini sarsan mütevali, şuursuzca Arnavut isyanları muhakkakaır. Zaten o ruh haleti ve o idrâk, muhakeme, takdir kabileytidir ki, Arnavutluğun son, esef edilecek, felâketine mani olmayı mümkün kılamamış - tır.

Arnavutların Türk vatandaşı ve Türk siyasî camiası içinde bulundukları Osmanlılık devrinde "bu memlekette bir müsavatı tamme ile yaşadıklarını,, takdir ve teslimde Debreli, Arnavut Halis Koya ile beraberiz; ayrıldığı - mız ve katiyen birleşemiyeceği - miz cihet şudur:

Türkiyede Arnavutların, hiç bir milletin fazla imtiyazını ve istisnaiyetini çekemiyecekleri yolunda çapraşık bir ifadede bulunmak için bir söz hakkı tanımak!..

Arnavutluk duygusu içinde kalan ve ben Arnavudum diyen bir adamın haiz olduğu tabiiyet vesikası Türk nüfus cüzdanı dahi olsa onun böyle bir iddiada bulunması, acımılacak bir gaflet olur!

Türk devleti, Türklerin ve kendini Türk duyan Türk yurttaş - larının kurdukları bir siyasî ve içtimaî hâkim varlıktır. Bir Arnavutun, daha doğrusu bir ifade ile ben Arnavutum diyen bir adamın bir Türk hak ve imtiyazına mazhariyetine Türk çocukları ve büyük inkılâp Türkiyesi rejimi ve kanunları aslâ müsaade etmemiştir, etmiyecektir. Türkiyede Türk olmadığını her hangi bir sebep ve saikle bağıran bir fert, Türkün millî hudutları içinde Türk milletinin herkese üstün bir imtiyaz ve istisnaiyetini çekmeğe, katlanmaya mahkûmdur.

Bu mahkûmiyet ve mecburiyetten kurtulabilmek için Türk olmak, Türk olduğunu duyup, Türk gibi düşünmek, Türk gibi dilemek, Türk gibi davranmak değişmez, katî bir şarttır.

Türkten gayri bir millete mensubiyet iddasının insanlara fazla veya müsavi haklar ve imtiyazlar verdiği eski saltanat devirlerini inkılâp Türkiyesi hatırlamak bile istemiyor. Türkiye Türklerin ve Türk hukuk ve imtiyazı, müsavi olarak ancak Türk çocuklarınındır. Arnavutun veya şunun, bunun Türklerle müsavi olmasına ne cevaz ve ne de imkân vardır. Buna değil, Türkiyede fazla imtiyazını çekemiyecekleri Türkten başka bir millet olduğunu söylemek istemiş olsalar bile böyle bir ifade tarzının tazammun ettiği ruh ve edaya tahammül mümkün olur.

Türk Teşkilâtıesasiye kanunu meydandadır. Türk kime derler; milliyet nedir, Türk milleti kime denir? Bunu Cumhuriyet Halk Partisinin katî ve sarih siyasî bir hüccet programı, düsturları cihana ilân etmiştir.

Arnavutların bu memleket yani Türk yurdu için kanlarını ve canlarını feda etmekte oldukları - na Türkleri inandırmaya çalışmak boştur, faydasızdır.

Biz, temiz yürekli ve asîl duygulu Türkler, hâkimiyetlerini muhafazaya muktedir olamadıkları-

(Devamı 5 incide)

"Yeni Sabah" ın 404 sayılı nüs - ında, Hususî bir dikkat ve il - emla neşredilen "bir Arnavu - açık mektubu,, nu şüphe et - n ki, okuyan her Türk derin teessür ve hayrete düşmüş -

Bu mektup, filhakika "Yeni bah" a hitap ile başlıyor; fa - mektubun asıl muhatabı ük milletidir.

Bu mektubun biz Türk çocuk - için garip bir cüret sayılabi - k esasları şunlardır:

Mektup, bir "milliyet hissi gale - ndan değil, hâlâ keşfoluna - mış bir hakikati meydana çı - rmak için,, yazılmış.

Bu mektubu yazmaya saik olan - ise de; bir ,iki muharririn - rnavutlar hakkında yazdıkları - zılarda, onların çoban, bozacı, - acı, ciğerci ve piyazcı olduk - nı söylenmiş, Arnavutların - Türkiyeden ayrılmak için çok - raştıkları ve muhtelif isyan - - çıkardıkları,, ileri sürülmüş - ması imiş!..

— Sonra mektup sahibi di - - ki:

"Arnavutlar bu memlekette bir - savatı tamme ile yaşamışlar - ve yaşıyacaklardır. Hiç bir - illetin fazla imtiyazını ve istis - iyetini çekemezler.,,?!..

— İddia ediliyor ki: Arnavut - - bu memleket yani Türk vata - için, kanlarını ve canları feda - nişelr ve ediyorlarmış?!..

— "Bilhassa bu memlekete - yani Türk ülkesine) meşrutiye - Arnavutlar getirmiş.,,?!..

Ve daha bir sürü lâflar ve id - alar...

Hemen söyliyelim ki, biz Ke - alist Türkler, her milletin ken - i beğenmesini, kendine güven - sini ve kendi milliyetile övün - esini tabiî görürüz; ancak mil - ler için çok tabiî ve meşru - ydığımız bu hak, başka bir - illetin ve bilhassa bütün millet - rden daha asîl ve daha şerefli - duğuna inandığımız büyük - ürk milletinin yüksek şeref ve - ysiyetine dokunacak bir hak - lığa ve küstahlığa kadar götü - emez.. Her hakkın hududu bü - k Türk camiasının hak, şeref - menfaat hududunu tecavüz - diği an, kıyamet kopar!..

Bir Türk çocuğu, tek başına - alsa bile, buna müsaade edemez, - nemiştir, etmiyecektir!.

Bu değişmez, müsellem hakika - ifade ettikten sonra asıl diye - klerimizi söylüyorum:

Hakikten, biz Türkler, "Arna - t,, denildiği zaman; çoban, şı - cı, bozacı, ciğerci, piyazcı mef - umlarının hemen kafamızın i - de belirdiğini duyar, görürüz; - cak şunu da söyliyelim ki; Ar - vutların içinde daha yüksek - seviye ve içtimaî mertebede - anlar olduğunu, olabileceğini - kabul etmemek gafletine düş - eyiz.. Hiç bir milleti, — kül ha - de — hakir görmek büyük ve - zih Türk ruhuna sığmaz, ya - ğmaz.. Büyüklük ve asalet şa - a ne yaraşırsa, necabette eş - olduğunu cihana kabul ettir -

Günlerin peşinden :

Yeni sistem bir bütçe usulü

İtalyan Maliye Nazırı bu sene Korporasyon meclisinde devlet bütçesinin yalnız masraf kısmını izah etti. Fakat varidat tarafına asla temas etmedi. Zira İtalyanın beynelmilel vaziyet dolayısiyle mecbur olduğu masarif mutat olan devlet varidatına nisbetle kat kat fazladır ve tahminlere göre masraf bütçesi ile devletin muayyen varidatı arasında 12 milyar liret bir açık vardır.

Nazır henüz bu açığı ne suretle kapatabileceğini tayin etmemiş olduğundan varidat bahsine hiç temas etmeğe lüzum görmemiştir.

Görülüyor ki İtalyan Maliye Nazırının bütçe tanziminde tatbik ettiği bu yeni usul hakikaten kendisini millet vekilleri karşısında müşkül suallere maruz kalmaktan kurtaracak bir yoldur; fakat bütçe müzakeresinde varidat rakamlarını sormağa lüzum görmiyen bir millet meclisi bulduktan sonra masraf bütçesini izah etmek fazla bir zahmet değil midir?

HASAN KUMÇAYI

İzmir limanındaki vesait

İzmir limanındaki daire ve vesaiti yeni umum müdürlüklere taksim etmek üzere İzmire giden liman işletmeleri umum müdür muavini Hâmit Saraçoğlu dün şehrimize dönmüştür.

İzmir limanında antrepo, kılavuz ve romörkörcülük liman işletmeleri umum müdürlüğüne, körfez vpurları ile acentalıklar da Denizyolları umum müdürlüğüne bağlanmıştır.

Prag sefiri geldi

Prag sefirimiz Yakup Kadri, izinli olarak dün şehrimize gelmiştir.

Mısır Hariciye Nazırı dün akşam şehrimizden ayrıldı

Bir haftadanberi memleketimizin misafiri bulunan dost ve komşu Mısırın hariciye nazırı Abdülfettah Yahya Paşa, bu sabah İstanbul gazetecilerini kabul ederek, Türkiyede gördüğü büyük misafirperverlikten ve kendisine karşı gösterilen fevkalâde hüsnü kabulden çok mütehassis olduğunu söylemiştir.

Muhterem misafir, öğleye doğru motörle Boğaziçinde bir gezinti yapmış ve öğle yemeğini Tarabyadaki Tokatlıyan otelinde yemiştir.

Yahya paşa, saat beşte Bebeğe giderek Mısır başkonsolosu Hafız Amir Bey tarafından şerefine verilen çay ziyafetinde bulunmuştur.

Saat sekizde Perapalasa dönen dost hariciye nazırı, akşam yemeğini otelde yedikten sonra doğruca rıhtıma giderek saat onda hareket eden Transilvanya vapurile Köstenceye müteveccihen şehrimizden ayrılmıştır.

Dost ve kardeş Mısırın hariciye nazırı rıhtımda merasimle uğurlanmıştır.

Abdülfettah Yahya paşa, üç gün Köstencede kaldıktan sonra Belgrada geçecek, oradan da Sofya ve Atinaya uğradıktan sonra memleketine dönecektir. Mısır hariciye nazırı bütün Balkan hükûmet merkezlerinde üçer gün ikamet edecektir.

Eski Yugoslav Başvekili

Partisinden ihraç edildi

Belgrat, 22 (Hususî) — Avala Ajansının tebliğine göre, Yugoslav radikal birliği hükûmet partisinin parlâmento grupu toplanarak eski başvekil Stoyadinoviç tarafından hükûmetin Hırvatlar ile anlaşması teşebbüsü aleyhinde verilen istizah takririni tetkik etmiştir. Yapılan tetkikat neticesinde istizah takririni imza eden mebusların parti disiplinine ve hükûmetin programına muhalif hareket etmiş olduklarını tesbit eylemiştir.

Bunun üzerine grup icra heyeti Stoyadinoviç ile on dokuz kişiden mürekkep olan arkadaşların partiden ihracına karar vermiştir.

Müstemleke meselesi yine bahsolunuyor

Lydenburg - Transvaal, 24 (A.A.) — Müdafaa nazırı Pirov, bir nutuk söyliyerek Afrikanın cenubu garbisinde kaybettiği müstemlekelerle Tanganikanın yerine Almanyaya tavizatta bulunulmasını istemiş ve demiştir ki:

— Almanyanın müstemleke talepleri açıkça tasdik edilmedikçe, devamlı bir sulh teessüs edemez. Bununla beraber, Tanganika ile cenubu garbî Afrikanın Almanyaya iade edilmesine imkân yoktur. Çünkü 1914 tenberi bu havali büyük inkişaflara mazhar olmuştur. Fakat müzakere yoliyle bu toprakların yerine Almanyaya lüzumu kadar toprak verilmelidir.

İngilterede yeni bir nezaret

Londra, 24 (A.A.) — Harp levazımı nezaretinin ihdası hakkındaki kanun lâyihasını Avam Kamarası istişarî rey ile kabul etmiştir. Bu proje Lordlar Kamarasına gitmiştir.

Sagınay dikiş yurdunda güzel bir sergi açıldı

Veznecilerde Sagmay Biçki - Dikiş Yurdunda dün güzel bir sergi açılmış, yurdun kıymetli direktörü Bn. Sait Ber yurdun üçüncü yaşını talebelerinin eserlerini zevk sahiplerine teşhir ederek kutlamıştır.

Yurtta küçük bir antreye açılan iki kapı beyaz kurdelelerle süslenmişti. Antrede beyaz papatyalarla süslü bir çay masası duruyordu. Mezun olan genç kızlar, yurdun forması olan açık mavi elbiselerini giymişlerdi. Sergiyi açacak olan yardirektör Bay Rüştü, rahatsızlığı dolayısile gelemediği için 5,5 da bizzat direktör tarafından açılmıştır. Bayan Sait Ber kendi çalışmasile açtığı yurdda dikiş, biçki şapka, çiçek, pasta ve ev kadınlığı derslerinde muvaffak olarak dün açılan sergiyi meydana getirmiştir. Yurdun bu seneki mezun talebeleri şunlardır:

Melâhat Adadağ, Fatma Devirdi, Muallâ Gök, Salira Çizmeci, Hayriye Sayman.

Hepsine muvaffakıyetler temenni ederiz.

Görüp düşündükçe

Son hâdiseler dolayisile

Mühim siyasî vakalar ve telâşlı haberler arasında unutulan bir meseleyi, evet bütün hududile karşımızda belirmiş görünce şaştık. Öyle sanıyorum, ki hayret, umumidir.

Müdüründen başlıyarak Denizbankın en ileri gelenleri, sorguya çekilip tevkif edildiler. Kurulurken ve kurulduktan sonra bu banka, herkesi meşgul etmiş, bilen de, bilmiyen de ağzına geleni söylemişti.

Ağızlarda dolaşan rivayetlerden gerçeğin ta kendisine varmak, zordur. İmkânsızdır desem de yanlış olmaz. Fakat herkesin bir müessese aleyhinde birleşmesi de sebepsiz olmaz. Kadrosundan, yaptığı işe, giriştiği taahhütlere kadar her hamlesinde bir başka karışıklıktan bahsolunan Denizbank, zaten adile de ortalığı velveleye vermişti.

Ben, memlekette gördüğüm her eksik ve suçlu işten acı duyan bir adamım. Denizbank için söylenenler de beni üzmüştü. Fakat bu söylenişlerin hiç birisi, müddeiumuminin dünkü gazetelerde çıkan beyanatı kadar acı değildi. Çünkü bu ifade, delil denilen korkunç şahitlerle kuşatılmış bulunuyor.

Bir insan, saraydan, şatodan, konak, yalı veyahut kâşaneden zindana düşebilir. Fakat bu büyük tezadı ya müthiş sinir bozukluklarından doğma cinayetler, ya siyasî devrimler meydana getirir. Hırsızlık değil.

Bugün tevkif edilenler, ne yazık, ki bir takım yolsuzluklarla suçlu olmak zannı altındadırlar. Onları bu günahtan uzak, bu lekeden temizlenmiş görmek isteriz.

Çünkü, kim olursa olsun, bir ek yurttaşın bile lekelenmesinde hepimizi inciten birşey vardır. Acınmamızın ilk sebebi bu işte. Fakat hâdisede teselli verecek noktalar da görülüyor.

Ötedenberi, içimizde mesuliyet hesabının daima kıyamette görüldüğüne dair bir inanış yaşardı. Bu hâdise, o inanışı da yıktı.

Ortada bir suç sezilirse, onun etrafındakiler hemen kanun çenberi içine alınıyor. Şahsiyetin, mevkiin, taşıdıkları ünvanın kanuna karşı bir siper değil, şiddetlendirici bir sebep sayılışı güzel bir yeniliktir.

Gönül ister, ki bugün tevkif edilenler adalet huzurundan alınlarının aklariyle çıksınlar. Bunu candan istiyoruz. Fakat eğer suçlu iseler, ceza yalnız cismanî bir mahrumiyet çenberinde kalmamalı, millete, devlete verdikleri zarar da onların malları ile ödenmelidir. Ayni hassasiyetin bütün devlet şubelerinde, ayni şiddetle gösterileceğinden de artık hiç kimse şüphe edemez.

Hakkı Süha GEZGİN

Hususî Havadisler

İngilizce "Lider,, gazetesi "Hususî,, kaydile aşağıki havadisleri vermektedir:

Vaşington'daki diplomatik şeflerin noktai nazarına göre, 1939 yılı nihayete ermeden, Amerika, açıktan açığa "sulh cephesi,, ne iltihak edecektir.

* * *

Alman Hariciye Nazırı Ribbentrop ile hava nazırı Göring arasına bir soğukluk girmiştir.

Sebep, Lehistan üzerindeki fikir ihtilâfıdır. Ribbentrop'un noktai nazarına göre, Hitler Danzige saldıracak olursa, Lehler ciddî bir muharebe yapabilecek değillerdir. Göringin ise, Lehistan hakkında daha fazla tecrübeleri olduğu için kanaati aksi merkezdedir. Lehistan liderlerinin meziyetlerini çok iyi bilmekte, bu itibarla ihtiyat tavsiye etmektedir. Hitler de Göringin noktai nazarına meyyaldir. Bu itidal siyaseti, Danzigin alınmasının bir dünya harbine sebep olmayacağı kanaatini besliyen Ribbentrop'un canını sıkmaktadır.

* * *

Hitler, Almanyanın deniz altı gemisi kuvvetlerinin çoğaltılmasını emretmiştir. Şimdiki halde Nazi denizaltı kuvveti 100 derecesindedir.

Hitler bu mikdarın iki misline çıkarılması için talimat vermiştir.

* * *

Bundan iki sene evvel esrarengiz surette zehirlenen Romanya devlet adamı Titülesko, son zamanlarda Alman matbuatının şiddetli hücumlarına uğramakta ve Nazi ajanları olduğu zannedilen adamlar tarafından takip edilmektedir.

Bugünkü
Hâdiseler ve şahıslar
hakkında faydalı malûmat

Heligoland adası

Mihver devletleri ile demokrasiler arasındaki gerginlik arttıkça her iki taraf da mukabil tedbirler alıyor.

Almanya en büyük tehlikenin Şimal Denizinden gelebileceğini gözönünde tutrak Baltık Devletlerine, Danimarkaya tesir ediyor ve Şimal denizi ile Baltık denizindeki adalarda tahkimat yapmak istiyor.

Bir müddet evvel Almanya Aland adalarını tahkim etmek istemişti. Aland adaları Leningrada açılan Fin körfezine hâkim olduğu için Almanya bu adaları tahkim ederek Rusların hareketlerine mani olmuş, lüzumu halinde bu adaları hareket üssü ittihaz ederek Leningrada taarruz etmek kolaylıklarına kavuşmak istiyordu.

Aland adalarının tahkimi İngiltere ve Fransadan ziyade Rusya için atılmış bir adım olacaktır.

Halbuki Almanya diğer taraftan Şimal Denizindeki Heligoland adasını muhkem bir hale getirmiştir. Bu hareketi doğrudan doğruya İngiltereye müteveccihtir.

Berlin hükûmeti Heligoland adasını bir emniyet mıntakası olarak kabul ettiğini ve hiç bir ecnebinin bu adaya ayak basamıyacağını bildirmiştir.

Evvelce yalnızca balıkçılar ile meskûn olan ve Şimal Denizinde Elbe şehri ağzına karşı ve Holştayn'in altmış kilometre garbinde bulunan Heligoland adası bugün tamamen tahkim edilmiş bir haldedir.

İngiltereye tamamen karşı olması ve Hollanda ve Danimarkaya giden deniz yolları üzerinde bulunması Heligoland adasının Stratejik ehemmiyetini anlatmağa kâfidir.

Almanlar umumî harbin arifesinde de bu adaya çok büyük bir ehemmiyet vermişler ve yaptıkları tahkimat ile bu küçük kara parçasını betondan bir kale haline çevirmişlerdi.

Heligoland adası on dördüncü asırdanberi Danimarkalılara ait idi. 1807 senesinde İngilizler tarafından işgal edilmiş olan bu ada bir kaçakçılık merkezi olmuş idi.

1890 senesine kadar İngilizler buradaki üç bin kadar balıkçıyı çok güzel bir şekilde idare ettiler.

Bu tarihlerde hususî yatı ile İngilteye giden İkinci Giyom, Heligoland adasının önünden gezerken bu kireçli toprak parçasını dikkatle tetkik etmiş ve Almanya için çok güzel bir üssübahri olabileceğini düşünmüştü.

Bunun üzerine İngiltere ile derhal pazarlığa girişilmiş ve İngiltere, Almanyanın Şarkî Afrikadaki Suaheli sultanlığına mukabil Heligoland adasını Almanlara terketmiş idi.

Alman matbuatı bu alışverişten hiç de memnun görünmüyordu.

Bismark da: "Almanyanın güzel bir pantalona mukabil âdî bir don düğmesi almış olduğunu,, söylemişti.

Fakat II. Giyom şahsen adanın istikbalini düşünüyordu. Adayı birçok mühendisler ile birlikte gezerek müstakbel üssün plânlarını kararlaştırdı.

Heligoland adasının sahilleri gayetle yüksektir. Esasen bu kayalıkları da adayı muhkem bir şekle sokmaktadır. Ancak daha ziyade kireçli olan toprakları gerek harp gemilerinin, gerekse denizin tesirinden müteessir olmaktadır. Bunun için II Giyom zamnında başlayan faaliyet neticesinde çelik ve çimento ile tahkim olunan 57 metre irtifaındaki sahiller umumî harbe kadar artık ne harp gemilerinin, ne de denizin tesirlerinden müteessir olmaz bir hale sokulmuşlardı.

Her tarafı yüksek kayalarla çevrili olan adanın yalnızca şark sahilinde dar bir körfez vardır. Burası büyük zırhlılar için emsalsiz bir sığınaktır. Umumî harp sırasında Almanlar Heligoland adasına tam 354 ağır top yerleştirmişlerdi. Bunların yüz tanesi — ki bunların da ekserisi 40 lık ağırlığındaki mermileri atarlardı — şark sahilindeki bu dar körfezin muhafazasına tahsis olunmuştu.

Umumî harp sırasında demokrasileri müşkül vaziyete sokmuş olan Holigoland adasındaki tahkimat 1919 da yıktırılmış idi.

Bugün Almanlar aynı adayı yeniden tahkim etmiş bulunuyorlar.

Heligoland adası şimal denizindeki Stratejik vaziyeti dolayısiyle çoü mühim bir ehemmiyeti haizdir.

M. A.

Nurettin Gençdur ve arkadaşları 25 Haziran Pazar akşamı Yenişehir Cumhuriyet bahçesinde *(İki süngü arasında)* Murat Şamil varyetesi..

Sarışın Güvercinler

12 — Çeviren: İbrahim Hoyi

Miranın sesi tıkandı. Zavallı kız ürperdi. Titredi. Yüzü yine bembeyaz oldu. Pat ile ağzımızı açmadık. Konuşmasını bekledik. Mira derin bir sessizlik içinde garip akisler yaratan sesiyle macerasını anlatmaya devam etti:

— Yarabbim, ne müthişti. Ne müthişti.. Fakat bütün bunlara rağmen ona inanıyor, ona kapılıyorduk. Anlattıklarını duymalısınız ki, bu dediklerimi lâyıkiyle anlayabilesiniz.. Bize öğrettiği şeyler, belki de olmıyacak şeylerdi; ama, o, "bu böyledir, başka türlü olamaz!..,, dediği için körükörüne inanıyorduk.

İhtimal ki bize öyle geliyordu. Çılgına döndüğümüzden, mütemadiyen o ilâçlı içkiden içtiğimizden her söylediğine inandığımızı sanıyorduk. Günlerce, haftalarca, aylarca buraya taşındık, durduk. Fakat nihayet durulup da aklımızı başımıza toplayınca ayağımızı kestik.

Rut, İrma ve ben artık buraya uğramaz olduk. O zaman da Hador'un ne mal olduğunu anladık. Bizden para istemeğe, ilk zamanlar "Mezhebî akidesi,, uğrunadır, diyerek verdiğimiz paradan daha fazla, daha çok para istemeğe başladı. Bizi haraca kesmeğe kalkıştı. İstediği parayı verecek vaziyette değildik. Bunu kendisine söyledim.

Bunun üzerine, orada bulunduğumuz zamanlar çekilen fotoğraflarımızı gönderdi. Bunlar öyle fotoğraflardı ki, size anlatmaya sıkılırım. Fakat hakikat ortada idi. Bu resimler "o âlemlerde,, çekilen resimlerdi. Ne yapabilirdik. Hador bizi tehdide koyuldu. İstediği parayı vermezsek, bu resimlerden birer tane babalarımıza, bizi tanıyanlara göndereceğini bildirdi.

Bir Hador, bir de maktule ve bir küfür eden Pat'a baktım. Dışarıda ise engin bir sessizlik sürüp gidiyordu.

* * *

Miraya sordum:

Hemşirenizin Elvud'a yazdığı mektup yanınızda mı?..

Mira elini göğsüne götürdü, ve kâğıdı hışırdattı. Sonra cevap verdi:

— Evet.

— İçinde sadece hepinizin intihar edeceğini yazıyor, değil mi?

— Evet.

Pat'a döndüm:

— Bu kâğıt, genç kızı kurtarır, dedim.

Pat, yaralı, bereli başını sallayarak konuştu:

— Elbette.. hem bu vesika da olmasa, matmazeli katil suçu ile itham edemezler. Çünkü nihayet doktor raporu var. Ölümün ne suretle vukua geldiğini anlatan keşifler falan var.. Sonra, bu Hador'u öldürüşü de bir cürüm teşkil etmiyecek. Cebindeki bu kâğıtla mahkemeye verilecek, ve inan bana ki dostum, böyle bir adamı öldürdüğü için beraet kazanacak, üstelik de kendisine teşekkür edilecek.

Mira, sanki Pattan bir tokat yemiş gibi, birden onun yanından uzaklaşıverdi. Ben nihayet, babasının ücretli bir memuruydum. Bittabi, keseri hep kendi tarafımıza yontuyordum. Bir sigara yaktım. Pat'ın kanlı yüzüne bakarak, içinden geçenleri okumaya çalıştım. Pat dobra bir çocuktur. Onun için, sanki onu kandırmaya çalışmıyormuş gibi bir eda takınarak, kuru bir sesle;

— Beni dinle Pat, diye konuşmaya başladım, dediğin, iddia ettiğin gibi Mis Banbrok mahkemede beraet kazanır. Üstelik de kendisine teşekkür edilir. Fakat, Mis Banbrok'un mahkemede beraet kazanabilmesi için bazı şeyler lâzımdır. Elindeki kozları oynaması icabeder. Bütün delil ve vesikaların yerinde kullanması gereklidir. Yani Hador'un çektiği ve bizim de bulacağımız fotoğrafları mahkemede göstermek mecburiyetindedir.

Biliyorsun ki, bu fotoğrafilerden bazıları, birtakım kadınları intihara sevketmiştir ki, biz bunlardan ikisini tanıyoruz. Şu halde, Mis Mira mahkemeye verildimide, var kıyas et hengâmeyi.. Rezalet perdesi açılınca, içinden çıkacak aile kadınlarının sayısını bir düşün; ve Mis Mira da dahil olduğu halde kaç kişinin daha kendilerini öldüreceğini hesap et.

Pat bana iğri iğri baktı. Aldırmadım.

Derin bir nefes aldım. Oyunuma devam ettim:

— Farzet ki Pat, biz seninle birlikte, buraya girdiğini gördüğümüz Elvud'u sorguya çekmeğe geldik. Onun geçen ay Sen Lüiz bankasını basan çete ile gûya alâkası olmasından şüpheleniyorduk, veyahut da bir hafta evvel, posta kamyonunda çuvallarını aşıran şebekenin reisi bulunması ihtimalini düşünüyorduk. Her ne hal ise herifçioğlunun birçok parası olduğunu, iş yapmadığı halde bir emlâk yazıhanesi açmış olduğunu tesbit ettiğimiz için onu takip etmiş, buraya girdiğini görmüş. Biz de arkasından dalmıştık. Olamaz mı?.. İşte, gûya maznunla karşılaştığımız zaman aramızda bir mücadele oldu. Müthiş, sıkışık bir vaziyette kaldık. Canımızı kurtarmak için de, sen silâhını kullandın, ve herifi öldürdün.. olamaz mı, ha!

Pat, elini çenesine dayamış, ... reddüt içinde bocalıyordu.

Dilimin döndüğü kadar ...

(Devamı var)

Kömür havzasında yeni teşkilât

Amele hastanesinin kadrosu hazır

Zonguldak kömür havzasında teşekkül eden sağlık komisyonu havzanın bütün mıntakalarında sürat le kuvvetli bir sıhhî teşkilât yapılmasına karar vermiş ve derhal harekete geçilmiştir.

İlk olarak Zonguldakta yeni kurulan amele hastanesi için bir bevliye mütehassısı, bir bakteriyolog, Kandilli amele hastanesi için bir operatör, Gelik, Kozlu, Armutçuk, Çamlı, Kilimli İnağzı, Kireçlik dispanserleri için birer doktor, bir eczacıbaşı, Kelik, Kandilli ve Kilimli dispanserleri için birer eczacı, Zonguldak hastanesi için bir eczacı, ocaklar dahilinde vazife görmek üzere beş sıhhat memuru ve Zonguldak hastanesinde çalışmak üzere dört hemşire alınmasına karar verilmiştir.

Operatöre 350, bakteriyologa 300, mütehassısa 275 doktorlara 225 den 275 liraya kadar, eczacıbaşıya 130, eczacılara 100, sıhhat memurlarına 60 ar ve hemşirelere 70 er lira maaş verilecektir.

Bu şekilde kömür havzamızda memleketin en mükemmel ve kuvvetli sıhhî teşkilâtı kurularak en ağır iş sahasında çalışan maden işçilerinin sıhhatleri ile çok yakından alâkadar olunacaktır.

VAKIT

ABONE TARİFESİ

	Memleket içinde	Memleket dışında
Aylık	95	155
3 aylık	260	425
6 aylık	475	820
1 yıllık	900	1600

Tarifeden Balkan Bir... için ayda otuz kuruş düş... Posta birliğine girmeyen yer... ayda yetmiş beşer kuruş ... medilir.

Abone kaydını bildiren m... tup ve telgraf ücretini, ab... parasının posta veya bank... yollama ücretini idare kendi... zerine alır.

Türkiyenin her posta merkezi... VAKIT'a abone yazılır.

Adres değiştirme ücreti 25 kuruştur.

İLAN ÜCRETLERİ

Ticaret ilânlarının santim satırı sondan itibaren ilân sa... falarında 40; iç sayfalarda ... kuruş; dördüncü sayfada ... ikinci ve üçüncüde 2; birinci... 4; başlık yanı kesmece 5 lir... dır.

Büyük, çok devamlı, klişe... renkli ilân verenlere ayrı a... indirmeler yapılır. Resmî ilân... rın santim - satırı 30 kuruştur.

TİCARİ MAHİYETTE OLMIYAN KÜÇÜK İLANLAR

Bir defa 30, iki defası 50, ... defası 65, dört defası 75 ve ... defası 100 kuruştur. Üç aylık ... ilân verenlerin bir defası bed... vadır. Dört satırı geçen ilânların ... fazla satırları beş kuruştan he... sap edilir.

Hizmet kuponu getirenlere küçük ilân tarifesi yüzde ... indirilir.

Vakıt hem doğrudan doğru... ya kendi idare yerinde, hem An... kara caddesinde Vakıt Yurdu altında KEMALEDDİN İREN ... İlân Bürosu eliyle ilân kabul ... eder. *(Büronun telefonu: 20335)*

Bugün *LÂLE*

1—Paris ışıkları
TİNO ROSSİ tarafından

2 - Ölüm geçidi
JAK HOLT tarafından

3-YENİ Metro Jurnal

Yaz fiatları 20 - 25 - 30 kuruş
Bugün saat 11 ve 1 de
Tenzilâtlı matineler

Karamazof Kardeşler

Yazan: **Dostoyevski**

Çeviren: Hakkı Süha Gezgin — 216

Kendi kendine en çok sorduğu şey şu idi:

— Moskovaya hareket edeceğim gece niçin odamdan sık sık bir hırsız gibi parmak uçlarıma basarak çıkmış, merdiven trabzanlarından sarkarak babamın ne yaptığını görüp işitmeğe çalışmıştım? Neden ertesi gün Moskova istasyonuna yaklaşırken, içim nefretle doldu ve kendi kendime niçin: "Ben alçağın biriyim!,, dedim. Bunların sebebi nedir?

Bir gün, yine kafasında bu işkenceli düşünceler yoğurulurken kendi kendine, "bu tasavvurlar bana Katerin İvanovnayı unutturabilir,, sözlerini zihninden geçirmişti. Aliyoşaya rastlayıca, onu durdurdu ve sordu:

— Dimitrinin babamızı döğdüğü günü hatırlıyor musun? Hâdiseden sonra, bahçede benim sana söylediklerimi de unutmadın ya?.. Hani:

— Keyfine bak, engerek yılanları birbirlerini yerler!

Demiştim.

— Evet!

— Doğru söyle, öyle ise, bu sözlerimden sen, babamızın ölmesini istediğime hükmetmiştin değil mi?

Aliyoşa, usulca:

— Evet!

Diye fısıldadı.

— Tabii... Zaten, o sözlerden sonra, böyle bir hükme varmak, zor bir şey değildi. Ama: "Engerek yılanları birbirlerini yerler,, söziyle Dimitrinin babamızı öldürmesini ve bu işi mümkün olduğu kadar çabuk yapmasını istediğimi, hattâ ona yardım etmekten bile çekinmiyeceğimi anlamıştın değil mi?

Aliyoşa, sarardı. Ağabeyisinin gözleri içine bakıp sustu.

İvan, nefes nefese:

— Söyle! diye bağırdı; ne düşündüğünü bilmek istiyorum.

Kendinden geçmiş gibiydi.

Aliyoşa, hafifletici hiç bir sebep aramağa lüzum görmeden:

— Affet kardeşim, dedi: bunları da zihnimden geçirmiştim.

İvan, bu söz üzerine kupkuru bir:

— Mersi!

Dedi ve uzaklaştı. O günden sonra, Aliyoşa, ağabeyisinin kendisiyle karşılaşmaktan çekindiğini farketti. Hattâ bu çekinişte öyle bir nefret hali vardı, ki delikanlı ister istemez ona yaklaşmaktan vazgeçerek artık ziyaret etmez oldu.

İvan, Aliyoşadan ayrılınca, hemen Smerdiyakova koşmuştu.

— 7 —

SMERDİYAKOVLA IKINCİ GÖRÜŞME

Smerdiyakov, hastahaneden çıkmıştı. Küçük bir aralıkla birleşen iki odalı küçücük bir evde oturuyordu. Odalardan birine Mari Kontratiyevna ile annesi ötekine de uşak yerleşmişti. Bu adının, nasıl bir sıfatla o eve girip çıktığı pek de belli değildi. Sonraları Mari ile nişanlı gibi yaşadığı ve kira falan vermediği söylenmişti.

Ana kız, onu pek beğeniyorlar ve kendilerine üstün tutuyorlardı. "Mari,, nin verdiği izahat üzerine İvan, doğruca soldaki Smerdiyakovun odasına girdi. Çini bir sobadan dağılan sıcakla oda adamakıllı ısınmıştı.

Duvarlara mavi kâğıt kaplanmıştı. Fakat bu kâğıt, yer yer yırtılmıştı. Altından arada sırada hamam böcekleri-nin hem kendileri görünüyor, hem hışırtıları işitiliyordu.

sandalyeden ibaretti. Masaya yine çizgili bir örtü yayılmıştı. Pencerede birkaç saksı, köşede güzel uğulmuş bakır bir semaver, iki fincan, birkaç mukaddes resim görünüyordu. Smerdiyakov çayını içtiği için semaveri sönmüştü. Masa başında defterine birşeyler yazıyordu. Yanında demir bir şamdan, küçük bir mürekkep şişesi vardı.

İvan, daha ilk bakışta uşağın tamamiyle iyileştiğini farketmişti. Yüzü renklenmiş, yanakları dolmuştu. Saçlarında pomadalı bir parıltı seziliyordu.

Arkasındaki oldukça yeni ropdöşambr ve gözündeki gözlük İvanı sinirlendirdi. Çünkü uşağı hiç bu halde görmemişti. İçinden:

— Gözlük te takıyor mundar!

Diye söylendi.

Smerdiyakov, başını kaldırıp baktı. Gözlüklerini çıkardı ve hürmetten ziyade nezaketli bir gösteriş için ayağa kalktı. İvan bütün bunları, hele uşağın gözlerindeki fena ve mağrur bakışları, bir saniyede görmüştü.

Sanki hal ve dille:

— Seninle anlaştık. Ne diye yine geldin? Daha ne işin var burada?

Diyor gibiydi.

İvan Fiyodoroviç, kendini güç zaptedebiliyordu. Pardesüsünün düğmelerini çözerek:

— Burası çok sıcak!

Dedi. Smerdiyakov:

— Çıkarınız!

Diye teklif etti.

İvan, pardesüsünü çıkardı ve titre... yen elleriyle bir sandalye alarak ma... başına geçti. Smerdiyakov da oturmu... tu.

İvan, sert bir sesle:

— Evvelâ yalnız mıyız? diye sordu. Bizi kimse dinliyebilir mi?

— Hayır, hiç kimse dinliyemez. ... oda arasınd bir sofa olduğunu tabii gör... dünüz.

— Dinle öyle ise: Seni hstahanede ziyaret ettiğim gün, ayrılırken bana ... miştin ki, eğer senin sar'a taklidi ya... maktaki ustalıklığını hâkimlere söyle... mezsem, sen de arabalık kapısında... konuşmamızdan onlara hiç bahsetmiy... cekmişsin. Bu hiç ne demektir? Bu s... le sen, ne demek istemiştin? Yoksa ... lâfların altında bir tahdit mi gizli? B... nim korkacak neyim var, ki bunu sö... lemeğe cüret ettin?

İvan sert ve kızğın konuşuyor, uşa... açıkça aralarındaki farkı anlatarak m... dan okuyordu.

Smerdiyakov, yine fena fena ba... Sol gözü sinirli sinirli kırpışmalarla ... namağa başladı. Bakışları:

— Ha! Demek doğrudan doğruya açık konuşmak istiyorsun, peki öyle sun!

Diyordu.

(Devamı var)

Büyük Milli Roman

HARMAN SONU

— 38 —

Sermet Muhtar

ortanca ile Andelib Hanım fı- fıkır kaynamadalar. Saçları ., arkalarında geniş yakalı, kı- kollu bebe entariler. Bir bakı- un bahçe tarafındaki balkon- danın açık kapısı önleri, bir yorsun yatak odalarının pen- ni; dört dönüyorlar.

Vaziyette çok terakki var. Göz e bakışlar, gülümsemeler; o- ın içinde koşuşmalar, biribir- i kovalamalar...

öğle... Yemek vakti.. Kafadar- n ortadan çekilişinden fırsat n Corci kilercinin getirdiği eği, bir şişe Tomson şarabını e üstünde, alelâcele gövdeye kırık aynasının karşısına

raşını oldu. Musluğa gidip erini övdü; kafasını, kulakla- boynunu sabunladı. Çok ter- n ve taaffünü eksik olmıyan klarını yıkadı. Saçını losyona, ünlü lâvanalara, pudralara bu- . Bıyıklarını kozmatikledi. Açivert kostümünü giyer giy rıhtıma kendini attı.

ancurlar kapalı..

etteki çardağın altını boyladı konlu odanın kapısı da çekik, ları inik..

apa oturmuş halde.. Evde lar mı?.. Neredeler?.. Bir ye- mi gittiler?

ilerci Apustola koştu; kula- sordu:

ir şeyden haberi yok.. Ayva- anaştı: O da bilmiyor..

Corci buhranından soğuk ter- dökmede.. Şu işi nasıl anla- ? Kimden öğrenmeli?.

alıda büyüklerden kimse bu- madığı şundan da belli ki ha- bölüğü gürültü patırdıdan iyor.. Çerkez halayıklar kö- çalgılar çalıp rakıstalar; A- lulu ahretlikler ya köşe kap- , ya körebe oynuyorlar. Yaş- alfalar, bacılar avaz avaz ba- dursun, aldıran yok.

Corci deniz kenarında, boynu ük yine pencereyi kollarken, ikteki bir kaç sene evvel yan- binanın kayık iskelesinde bir Rum çocuğu..

uya atlayıp atlayıp yüzüyor. dalıyorlar, çıkıyorlar..

rada demir parmaklıklı ha- e var ama yana sarkmış, öbür fa geçilebilir.

Hacıyatmaz bir sıçrayışta at- . Çocukların kabcalarından ini çağırdı. İkiliği toka etti. laması için sözlerine Rum şi- katarak:

— Bizde iki genç hanım var, iyorsun onları? dedi.

— Malista!..

— Onlar piyaçada çıktılar, gör- n?

— Ne!.. Sizin Osman ağa ka- itsinde binmisler, katsmislar raida.. Belkim Kanliza, belkim buklu, Pasabahse kimbilir?

Kukla telâşta. Çocuk yanlış an- nasın, benzetmiş olmasın!..

Hanımları incede ninceye ta- etti. Birinin mavi, öbürünün yaz maşlahlı olduğunu, veya - birinin lâcivert, öbürünün si- çarşaf giymişliğini söyler - çocuk:

— Taniyorum kale; o ki soru- rsun, biiyorum!.. diyordu..

Gördün mü başıma geleni şim- ?.. Odasına gidip ne diye zift- diğine, ne diye tıraşa, tuvale- kalkıştığına bin nadim..

Dönüşlerini iplerle çekiyordu. kşam da bir türlü olamıyor; kikalar saat, saatler yıl..

Odasına gidiyor, yatağına uza- yor. Elinde okuna okuna cıllığı mış, formalarının yarısı ka- , yarısı paramparça bir ki- ; Morceaux choisis)

Kadına, aşka dair bir çok şiir- , nesirler var; ezbere aldığı yler.. Birini okuyacak halde de- ...

Duramayıp rıhtıma fırlıyor, setlere çıkıp iniyor, odasına dönüyor, girmesile çıkması bir oluyordu.

. . . . . .

Saat akşamın on birini bulmuştu. Corci, elinde kitap, deniz kenarında hamlacı Osman Ağanın sandalını bekleyip dururken, selâmlık odasından ses çıktı:

— Muhterem amma da mütaleaya dalmışsın. Dünyayı gözün görümüyor yahu!..

Ziver Bey...

Çoktan gelmiş, soyunmuş dökünmüş, sırtında geceliği, feyyum kürkü,.. uşaklara da el vurmada:

— Vakti kerahet geldi, tepsimi getirin!

Yine başı pencereden dışarıda, aşağıdakine:

— Dinini seversen at şu elindekini. Gel, havadislerim var!..

Yine neşesi üsünde, yüzü güiüyor..

Havadislerden murat ne? Veüse müteallik mi yoksa? Cahil, ersem, budala derken sakallı işini pişirmiş olmasın. (Sözleşmiştik, gizlice buluştuk!) demesin.

Eli ayağı bırakan, kalbi duracak raddeye gelen Corci dörtnala yukarı seğirtti.

Ziver Beyin keyfi tıkırında. Fesini yıkmış, bıyıklarını bura bura çenede:

— Yerleş, ama ayağını öpeyim dün geceki gibi burnumuzdan getirme; davul örtüsü, minare gölgesi gibi sebeplerle oyun bozanlık etme.. Artık şarap marap yok; rakıya benden alâ ısındın, yine onu çekeceksin!..

Berikinin aklı, duyacağı havadislerde. Duramadı, sordu.

Utufetmaap hemen yerinden kalkıp alnımın ortasını şap diye öptü;

— Ferasetini, dirayetini, kulağının delikliğini her an tasdik- deydim, fakat mevsukulkelemlik- te bu derece yamanlığını, ayıp değil a, bilmezdim.

Ve hemen ekledi:

— Bizlere teveccühü mutasavver olan memuriyet hususunda yalanın yok, komisyonun isminde yanlışın var. Mahaza buna yanlış ta denilemez; ayvaz kasap, hep bir hesap..

Corci soluğunu aldı.

— Bilvücuh şayanı itimat bir kail, mahremane olarak bildirdi. Tahtı riyaseti şehriyaride bulunan (Hamidiye Hicaz timur yolu komisyonu âlisi) azalığına değil, yine riyaseti hümayundaki (Maliye komisyonu âlisi) azalığına derdesti tayin imişim. Azayı mevcude Ticaret ve nafia nazırı, Evkaf nazırı, kâtibi sani, Maliye nazırı, Techizatı askeriye nazırı, Mülkiye tekaüt sandığı nazırı gibi vüzeradan olmagin, iş'arın veçhile abdi âcizin de payei vezarete irtikası tahakkuk edecek..

Corcinin içinde küfrün bini bir paraya.

Bu akşam şakşakçılık edecek hiç hali yoktu. Yakayı kurtarmak için:

— Müsaadenizle bir nebze Necip Melhame Beyfendi hazretlerini ziyarete gideceğim. İcap edecek şekilde idarei maslahat ve özür dileyeceğim!.. dedi.

— Acelesi ne, bu akşam da salla be!.

Gelsin bir mantar daha:

— Sahilde mütaleadaydım. muşla geçiyorlarken gördüler. Elleri- ni sallayıp (gel) diye çağırdılar.

(Devamı var)

İtizar

Dünkü tefrikamızın başındaki müsveddelerin bir kısmı, değiştirildiğinden dolayı hazfedilecekken yanlışlıkla çıkmıştır. Özür dileriz.

Yeni tabakhaneler

Uşak'ın iktisadî hayatında büyük bir inkişaf temin etti

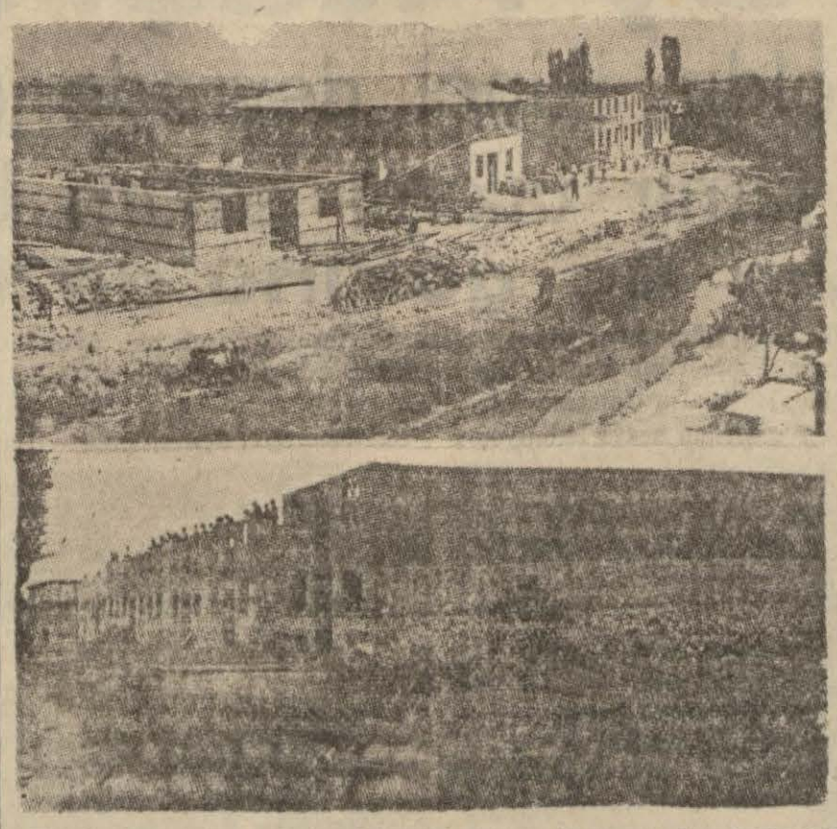

Uşak, (Hususî) — Şehirden beş yüz metre uzakta eski sebze bahçeleri arasında yeni inşa edilmiş olan tabakhaneler Uşak'ın iktisadî hayatında ehemmiyetli bir rol oynamaktadır.

Esasen Uşakta tabak sanayii eski bir tarihe maliktir. Yeni tabakhanelerin miktarı 68 dir. 110 sermayedarın emrinde 4500 işçi çalışmaktadır.

Bu miktar Uşak nüfusunun dörtte birini teşkil etmektedir. Bu faaliyet sahası senede 1.800.000 liralık sahtiyan ve meşin istihsal ederek tamamını ecnebi memleketlerine sevketmektedir. Bundan başka dahilî ihtiyacı için kösele, vaketa vesair ayakkabı malzemesi de imal etmektedir.

Bu faaliyetin cereyan ettiği yeni tabakhaneler eskilere nazaran çok fennî ve sıhh şartları ihtiva etmektedir. Binalar kâgir ve tuğladır. Resimlerde yeni tabakhanelerden iki yüz gözükmektedir.

Bir arnavudun açık mektubuna karşı açık söz

(Baş tarafı 3 üncüde)

na acıdığımız Arnavutlara şunu beyan ve tavsiye edebiliriz:

Türk vatanı için — icabında — fedaya hazır olan Türk başları ve kanları çoktur ve pek kâfidir.

Arnavudum diyenler; kendi başlarını ve canlarını isterlerse kendi vatan ve istiklâlleri için sarfedebilirler. Bunu takdir etmekte sizleri tamamen serbest görüyoruz. Sizler Türk vatanının kendi çocuklarından istediği fedakârlıklara Türkten gayrisinin iştirâkine tahammül etmiyecek kadar kıskanç ve böyle bir ihtiyaçtan müstağnî olduğunu biliniz.

"Bu memlekete meşrutiyeti Arnavutların getirmiş oldukları,, lâfına gelince: Tarih biliyor ki Osmanlı meşrutiyet inkılâbını yapan "Jön Türkler" idaresindeki Türk Osmanlı ordusudur. Bu itibarla "Bu memlekete meşrutiyeti Arnavutların getirmiş oldukları,, iddiası, o zamanki Türk Osmanlı ordusnun Arnavut ordusu olduğunu iddia etmekten farksızdır, ki böyle bir mugalâta hiç sıkılmadan söylenmiş gülünç bir yalan olmaktan başka nasıl bir telâkkiye müsait olabilir?..

Şayet meşrutiyet inkılâbını yapan Türk Osmanlı ordusu içinde beş, on — zabit, nefer — Arnavut bulunmuş ise biz onların hizmet hatıralarını her vakit sevgi ile anacak kadar temiz ve büyük ruhlu insanlarız; ancak Türk Osmanlı ordusunun efrat ve zabitanını topyekûn Arnavut saymak kimsenin haddi değildir.

Mektupta Türk istiklâl ve kurtuluş harbi şerefinden Arnavutluğa bir pay ayırmak gayreti ile gösterilen cüretler de görüyoruz.

O mektubu yazan bilmelidir ki bu noktada Türkün çok hassas olduğu ve çok kıskanç bulunduğu bir kutsî cihete galiz ve müstekreh bir tecavüz vardır. Bu şayanı hayret cüretin cezası çok ağırdır: Tarihin apaçık hakikatinin Halis Koyanın alnına vurduğu damga!

Cihan tarihi biliyor ki, büyük Türk ihtilâli denilen muazzam tarihî hâdise, Ebedî Şef Atatürkle onun görür gözü, tutar kolu, düşünür dimağı mesabesinde olan Millî Şef İnönünün etrafında toplanan katıksız Türk çocuklarının yarattıkları benzersiz inkılâptır.

Bu inkılâp, Türkten gayri bir milletin —bütün tarih boyunca— benzerini yapamadığı, bütün milletlere örnek olmuş millî, ama her yönden her safhasında tamamen millî bir Türk harikasıdır.

Cihanın, Türke dost olan, olmıyan bütün milletlrin böyle olduğuna inandığı bu harikulâde millî ihtilâlde Türkten gayrisine ait bir şeref hissesi olmadığına inandırılması için ortada tek kimse yoktur.

Türk milletinin millî hissini derinden derine rencide edebilecek safsatalarla dolu mektubun sahibine bu açık, doğru sözleri yazmak mecburiyetinde kalışıma cidden müteessirim.

Daha çok teessür duymaya ve esef etmeğe değen bir şey var ki bunun oluşu Arnavutun açık mektubundan Türk milletinin duyacağı hayret ve alacağı ibreti azaltacak ve belki bu cüreti Arnavuta bağışlatacak kadar mühimdir.

O da şu: Türkiyede Türkün bile Arnavutlardan fazla imtiyazını ve istisnaiyetini çekemiyecekleri- ni düşünmeden ve hiç çekinmeden haykıran bir mektubun, bir Türk gazetesi sütunlarında hususî bir itina ile neşredilebilmek fırsat ve imkânını bulmuş olmasıdır.

Evet... Bir Arnavutun, Arnavutlukla övünüp, Arnavutların Türkiyede Türklerle tam müsavi olmalarını bir hak gibi gösteren ve Türkün en büyük, tarihî ve millî şereflerini paylaşmaya ve hattâ Arnavutlar hesabına bunu tesahübe kalkışan şahlanmış ihtiras vesikasını gazetesi sütunlarına koyanların bu fikir ve kanaatleri doğru bulmuş ve kabul etmiş gibi bir vaziyette kalmalarını istemeyiz.

Korkarım ki, Arnavut Halis Koya, bana: — Sen ne söylüyorsun? Mektubumu neşreden gazete bir Türk gazetesi değil mi? Ve o gazeteyi çıkaran Türk değil midir? Yoksa birini diğerinden farksız buluğun Türk çocukları hakkındaki kanaatin mi asılsızdır?.. derse ona vereceğim cevap az çok benim de yüzümü kızartmış olmasın!..

S. Örge Evren

Günün meseleleri

Himayeihayvanat cemiyeti vazifesini yapmıyor

Halka hayvan himayesini telkin için filmler imal olunmalı

Bizde faaliyeti birinci plânda göze çarpması lâzımgelen cemiyetlerden biri "Himayei Hayvanat Cemiyeti,, dir. Öyle iken bu cemiyetin mevcudiyetinden haberdar olmıyanlar var! Senede bir neşredilen raporlarda cemiyetin bir senelik faaliyeti anlatılır. Fakat birkaç rakam ile hulâsa edilen bu çalışma, Himayei Hayvanat Cemiyetinin yapmakla muvazzaf olduğu bütün işleri ihtiva ediyor mu? Muhakkak ki hayır.. Kedilerin toplanmasında cemiyetin rolü sükût etmek değildi. Öyle iken hiçbir teşebbüs görülmedi. Bunu, idarî bir karara intıbak telâkki edersek bile şehir içinde şöyle bir dolaşma Himayei Hayvanat Cemiyetinin beklenen vazifeyi yapmadığını gösterir.

Cemiyetin kaç azası vardır?.. Azaların mükellef oldukları vazife nedir? Cemiyet nizamnamesinin emrettiği işler nelerdir? Meçhul. Belki de meçhul değildir. Elbette bir nizamnamesi mevcuttur. Ve muhakkak ki bir hayli de azası vardır. Fakat şu sokakları kalabalıktan taşan İstanbulda bir defa bir tek insanın ortaya çıkıp hayvanları himaye etmenin insanî taraflarını anlattığını görmüyoruz. Sokakta böyle şey mi olur? demeyiniz.. Beş beygirin çekemiyeceği yükü ara basıma doldurup kulakları sağır eden haykırışlarla arabayı koşturmak isteyenlere adım başında rastlarsınız. Üzerine yüklediği yükler kâfi gelmiyormuş gibi kendisi de üstüne bindikten sonra sigarasını tüttürüp yoluna devam eden seyyar satıcılara olsun çıkışmak, onlara hayvanlara bu şekilde muamelenin insanî olmadığını anlatmak icap etmez mi?

Geçen ay İngiliz mecmuaları- nın birinde şöyle bir resim vardı: Şehrin en kalabalık bir caddesinde bütün vesait durmuş. Meydanda üç beş polis konuşuyor. Nereden geldiği bilinmiyen bir ördek yavrusunu otomobil, tramvay altında kalmaktan kurtarmıya çalışıyorlar.

Himayei hayvanatın geçen seneki raporunda kedileri öldürmek için Avrupadan getirtilen âletlerden bahsediliyordu. Halka kolaylık olmak için bu âletler şehrin muhtelif semtlerindeki azalara da verilmiş.

Amerikalı bir kadın, cemiyete çok lüzumlu bir otomobil hediye etmiş. Fakat cemiyet, bu otomobili getirtemiyormuş. Çünkü otomobile benzin parası lâzımmış, şoför lâzımmış. Halbuki paraları yokmuş. Faal olmıyan bir cemiyet elbette bir hayatiyet gösteremez. Türk milletinin, hayvanları himaye hissi çok kuvvetlidir. Esasen cemiyete aza olmadan da bunu yapmaktadır. Fakat ferdî duygu, geniş mikyasta ödevleri karşılayacak kadar kuvvetli olamaz..

Bir doktor, Himayei Hayvanat Cemiyetinin neler yapması lâzım geldiği hakkındaki suvalimize şu cevabı vermiştir:

— Bir cemiyetin yapmakla mükellef olduğu vazifeler öyle bir hamlede sayılabilecek kadar az olamaz. Birçok ince teferrüatı vardır ki, en faydalı neticeler verir. Böyle bir cemiyete aza olmak, her insan için bir şereftir. Kim- se bu azalıktan kaçınmaz, yeter ki cemiyet, propagandasını yapabilsin. Avrupada himayei hayvanat cemiyetlerine mensup doktorlar, icabında evlere gidip hasta hayvanları tedavi ediyrlar. Snra himayei hayvanat cemiyeti hayvan bakımı hakkında da halkı irşatla mükellef olmalıdır. Hayvan sevgisi kuvvetli olan birçok kimseler, maalesef hayvan bakımı hakkında çok cahildirler. Cemiyet, muhtelif vasıtalarile bunu da halka öğretmelidir. Film bugün en kuvvetli prpaganda vasıtasıdır. Avrupada hayvan bakımı, hayvan himayesi için filmler vardır. filmin müessir olması için çk güzel mevzular da bulmuşlardır. Hiç lmazsa bu filmler den getirip göstermeli..,

Alemdar sineması

1 — Şeyhin aşkı

2 — Korkunç ...

Naşit Özcan - Ertuğrul Sadi Tek Ortaköy Aile bahçesinde bu gece: HAYRET EFENDİ Vodvil 3 perde

İSTANBUL HALK TİYATROSU ... gündüz Üsküdar ...başında; Gece: ...köy Yeldeğirmeni ...ale bahçesinde: AMCA BEY ve

Pazartesi gününden itibaren her akşam Bebek Belediye bahçesinde: Operet, Revü, Skeç, Varyete ve komedi. Her gün 5 ten itibaren müzik, varyete, nefis meş-

Bir sivri akıllının maceraları:

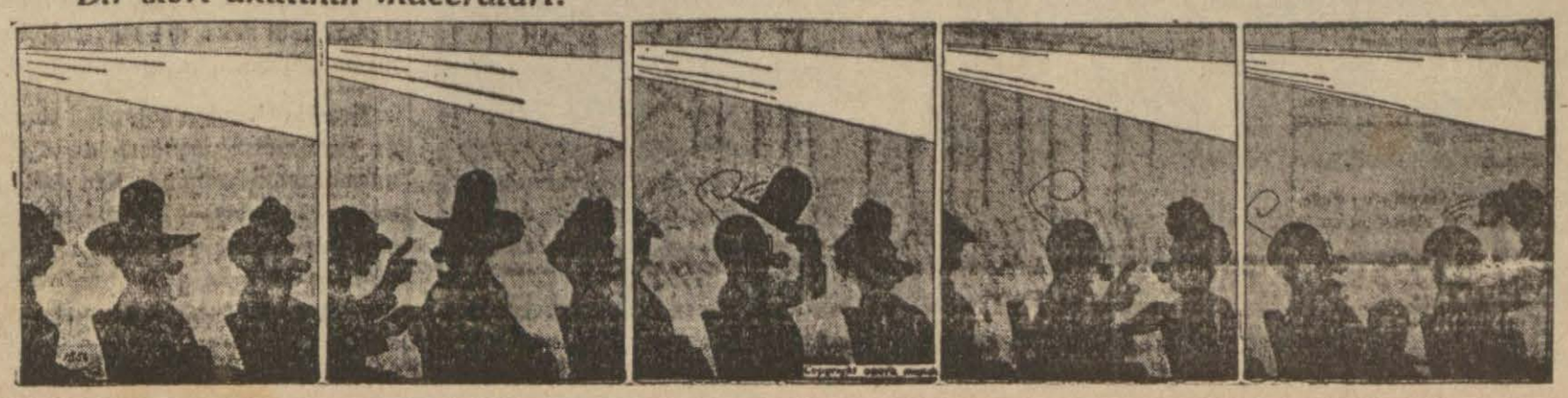

Galatasaray Ateşi 3-1 yendi

Oyun çok zevksiz oldu, ikinci devrede durgunlaşan Sarı kırmızılılara karşı Izmir takımı hâkim bir oyun çıkardı

Galatasarayın üç golünü de Cemil attı

Millî kümenin son iki müsabakasını yapmak üzere şehrimize gelen İzmirin Ateş takımı dün ilk maçını Taksim stadında bin beş yüz kadar seyirci önünde Galatasarayla yaptı.

Müsabaka ümidin hilâfına bir hayli durgun geçti ve zevksiz oldu. Mevsimin bir hayli ilerlemiş olması bilhassa Galatasaraylılar üzerinde pek bariz bir tesir yapmıştı. Takımda Faruk, Celâl ve Bedii çok fena idi, Yusuf birinci devrede muvaffak olamadı, İkinci devrede düzeldi. Buduri ve Salâhattin şanssız, Sarafim de mütemadiyen ofsayde kaçarak fırsatları heba etti.

Ahmet Ademin hakemliği ile yapılan bu müsabakaya takımlar şu şekilde çıktılar:

Galatasaray: Osman - Faruk, Yusuf - Musa, Rıza, Celâl - Bedii, Salâhattin, Cemil, Buduri, Sarafim.

Ateş: Seyfi - Sezai, Cemal - Avni, Reşat, Melih - İzzet, Ethem, Osman, Ömer, Ferit.

İzmirlilerin başladığı oyunun ilk hücumu Galatasaray müdafaasına kadar dayandı. Yusufun kestiği bu akını misafirlerin bir ikinci hücumu takip etti. Bu defa da Osmanın müdahalesile geri döndü. Galatasaray da bundan sonra sağdan iki akın tazeliyor, fakat Bediinin topa seyredişi yüzünden ortalarda söndü. Bundan sonra birkaç dakika süren bir tevazünden sonra Galatasaray dakikalar ilerledikçe ziyadeleşen bir hâkimiyet kurduysa da sağdan soldan atılan şütler kaleyi bir türlü bulamıyordu.

Sekizinci dakikadan on dördüncü dakikaya kadar misafir takım aleyhine üstüste korner - ler oldu. Bunlardan istifade edilemedi. Ara sıra yapılan İzmir akınları Yusufla Faruğun anlaşmamaları yüzünden Galatasaray kalesi için bir hayli tehlikeli oluyordu. 20 inci dakikadan sonra Ateşliler, rakiplerinin netice alamamalarını gördükten sonra tazyikten kurtuldular. Şimdi artık onlar daha ziyade akın yapıyorlardı.

Galatasarayın birinci ve ikinci golleri

25 inci dakikada sarı kırmızılılar ortadan âni bir akın yaptılar. Salâhattinin ileri pasını Cemil müdafilerin müdahalesine rağmen misafir takım kalesine soktu, bu gol Galatasaray takımının düzelmesine vesile olmuştu. Nitekim ilk sayıdan iki dakika sonra yine Cemil, Salâhattinin kale önüne havalandırdığı topu kafa ile ikinci defa İzmir ağlarına taktı.

Ateş takımı, bundan sonra bozuldu. Gelişigüzel bir oyun oynadılar. Topu etrafa atmağa başladılar. Maamafih Galatasaraylılar da onlardan aşağı kalmıyorlar. Bugün çok bozuk bir oyun oynuyorlardı. Hele Bedii ve Celâl...

Galatasarayın üçüncü golü

34 üncü dakikada yine orta - dan inen Galatasaraylılar Cemilin şahsî gayretile üçüncü sayılarını da kaydettiler. Oyun daha ziyade Galatasarayın baskısı tında. Fakat İzmirlilerin bilh sa soldan yaptıkları güzel hü larla ilk devre 3 - 0 sarı kırı lar lehine sona erdi.

İKİNCİ DEVRE

İkinci kısma Galatasaray ladı ve ilk dakikadan itibaren kip sahaya yerleşti. Fakat gol çıkaramıyorlar ve - ilk kı da olduğu gibi - onuncu dak dan sonra yine İzmirliler b kıdan kurtuldu.

Akınlar karşılıklı oluyor. katlanan Salâhattin, sağ a Buduri, sağiçe, Bedii de so geçirildi. Bu dakikada sağ güzel hücumlar yapan Galata raylılar top Bediiye geçtikçe sat kaçırmağa başladılar.

Dakikalar ilerledikçe oyun tatsız bir şekilde cereyan ediyordu.

Ateşin golü

32 inci dakikada ve oyunun durgunlaştığı bir anda soldan hücum yapan İzmirliler sola Feridin falsolu bir şütile bir kazandılar. Bu gol Galatasaralıları çalışmağa, fakat pek az nerji sarfederek çalışmağa sevketti. Topun sevk ve idaresi yine sarı kırmızılılarda. Fakat netice almağı beceremiyorlar.

Millî kümenin şampiyonlarının bu şayanı hayret iştahsız beceriksiz oyunu rakiplerine cesaret vermekte idi. Nitekim ikısmın ortalarından sonra Ateşliler birçok anlarda hâkim bir oyun bile çıkarıyorlar, fakat onlar da gol çıkaramadıklarında müsabaka 3 - 1 Galatasarayın galibiyeteile bitti.

O. M. K.

Dünkü millî küme müsabakasında Galatasaray akınlarından ikisi

Fenerle Demirspor berabere kaldılar

Müsabakanın ikinci devresi çok sert olde, Sarılâcivertliler gollerini penaltıdan yaptılar

Ankara, 24 (A.A.) — Millî küme maçlarını oynamak üzere şehrimize gelen ve bugün 19 Mayıs Stadyomunda 25.000 seyirci önünde Ankara şampiyonu Demirsporla yapan ilk karşılaşmalarını Fenerbahçe takımı 1 — 1 berabere kaldı.

Stadyomu dolduran halk arasında münakaşalar ve netice üzerindeki tahminler daha ziyade Ankara şampiyonu lehinde olduğu görülüyordu.

Fakat, oyunun ilk dakikalardaki tarzı cereyanı bu tahminleri altüst edecek bir manzara arzetti. Fenerbahçeliler klâsik bir oyun sistemile ve bilhassa sol tarafta hücuma geçişleri Demirspor kalesi için çok tehlikeli oluyordu. Müteakiben oyun, Demirsporun gayretiyle mütevazin bir şekil aldı.

Tekrar başlayan Fener tazyiki tekrar Demirspor kalesini zorlamğa ve onlara çok tehlikeli anlar yaşatmağa başlamıştı. Seyrini değiştiren oyun bu defa da Demirspor hâkimiyeti altına düştü.

Ankara şampiyonu muhacimlerinin Fener kalesine kadar bin müşkülât içerisinde getirdikleri top, Lebibin uzaklaştırmak maksadiyle yaptığı uzun bir vuruşla İbrahime geldi. İbrahim, demarke vaziyette yakaladığı bu topu sıkı bir şutla Fener kalesine havale etti. Fakat top, golpostun üst direginin alt köşesine çarparak tam kale çizgisi üzerine düştü. Fakat hakem, bunu mahallinde tetkik ederek kale içine düşmüş gibi addederek gol saydı ve topun ortaya getirilmesini ihtar etti. Bu gol Fenerli oyuncuları biraz asabileştirdi.

Devre bu suretle nihayetlendi.

İkinci haftaym, büyük bir sertlik ve mücadele ile fakat Fenerin üstünlüğü altında geçti. İki taraf oyuncuları da topun değil hasımlarının üzerine atılıyorlardı. Hakem Ömer her iki taraf için de penaltı cezasını müstelzim birçok hareketleri tecziye etmediği halde oyunun son dakikalarında birdenbire Demirspor aleyhine bir penaltı verdi. Ve maçı aradaki fasılaları hesaba katmaksızın vaktinden evvel tatil etti. Maç da bu suretle Fenerin penaltıdan yaptığı bir sayı ile 1 — 1 beraberlikle bitti.

Oto gazetesi İtalyaya girmiyecek

Paris, 24 (A.A.) — Auto gazetesinin İtalyaya girmesi İtalya hükûmetice yasak edilmiştir.

Karışık takımlar liki

Şişli - Süleymaniye muhteliti yenildi

Beykoz - Kurtuluş karışığı hâkim bir oyundan sonra rakibini 4 - 0 mağlup etti

Karışık takımlar arasındaki iki devreli kupa maçlarından Şişli, Süleymaniye muhteliti ile Kurtuluş — Beykoz muhteliti karşılaşması millî küme müsabakasından evvel Taksim stadında yapıldı.

Hakem Feridin idaresinde oynan bu maçta iki taraf da şu şekilde garip birer onbir kurmuştu:

Beykoz — Kurtuluş: Halit — Bahadır, Tanaş — Manol, Drago, Mustafa — Turhan, Maryo, Şahap, Sait, Kâzım.

Şişli — Süleymaniye: Berç — Ruhi, Alber, Martyan, İbrahim, Arşevir — Agop, Vlastardi, Şavarş, Nobar, Dâniş.

Müsabakanın ilk 20 dakikası mütevazin geçti. Tehlikesiz akınlar karşılıklı oluyordu. Bu dakikadan sonra Beykozlular zayıf bir hâkimiyet tesisine muvaffak oldular. Bilhassa soldan yaptıkları akınlar oldukça tehlikeli oluyordu.

Nihayet 32 inci dakikada bu üstünlük neticesini verdi, sağçığım güzel bir ortalayışında topu kale önünde yakalayan solaçık Kâzım kafa ile ilk golü attı. Bu gol Beykoz - Kurtuluş muhtelitini daha gayretli oynamağa sevketti. Şişli-Süleymaniye takımı karma karışık bir oyun çıkarıyorken 38 inci dakikada Şahabın uzaktn çektiği fakat kalenin zaviyesi olan şütü Beykozlulara ikinci golü kazandırdı ve bundan sonra mağlûp takım daha ziyade yoruldu. Bunun neticesi olarak da 44 üncü dakikada Maryo kafa ile üçüncü sayıyı yaptı. Devre 3 — 0 Şişli - Süleymaniye muhteliti aleyhine bitti.

İkinci kısım yine karşılıklı akınlarla başladı. Bu devrede Şişli — Süleymaniye karışığı mağlûbiyetten kurtulmak için bir hayli çalıştı ise de iyi kurulan Beykoz müdafaası rakiplerinin hücumlarını kesmekte müşkülât çekmiyorlardı. Oyun ortalarda oynanırken 26 ıncı dakikada soldan inen Beykozlular topu sağa geçirdiler. Turhan da mükemmel bir vole ile dördüncü golü attı. 4 — 0 vaziyet maçın neticesini tayin etmişti.

Netekim bundan sonra iki taraf da yavaşladı ve hakemin düdüğü müsabakanın sonunu ilân ettiği zaman Kurtuluş — Beykoz bu müsabakalarda hiç yenilmeyen rakibini 4 — 0 gibi açık bir farkla mağlûp ederek sahadan ayrılıyordu.

Cemil, İzmirli kaleci ile karşı karşıya

Millî Küme Puvan Cetveli

	Oyun	Galip	Berbere	Mağlûbiyet	Attığı	yediği	Puvan
Galatasaray	12	10	—	2	41	20	32
Demirspor	12	8	2	2	32	15	30
Ankaragücü	13	8	1	4	31	19	30
Fenerbahçe	12	6	2	4	27	19	26
Beşiktaş	10	5	1	4	27	14	21
Doğanspor	14	3	1	10	13	49	21
Vefa	12	3	2	7	28	32	20
Ateş	13	1	1	11	11	39	16

Sağmay Biçki Yurdunun bu seneki mezunları

VAKIT

Cep Kütüphanesi

No.	Yazan ve Türkçeye çevirenin adı	Sayıfa	Kr
1	Kader (Volterden) Asım Us	208	
2	Olimpiyad oyunları Vildan Aşir	120	
3	Kılerans Terras esrarı (Galopin'den) G. V.	304	
4	Yugoslavya seyahat notları Asım Us	112	
5	Şark Ekspresinde cinayet (Christie'den) V. G.	360	
6	Etrüsk Vazosu (Prosper Meirme'den) Haydar Rifat	64	
7	Her memlekette birkaç gün (Muhtelif müelliflerden) Ahmet Ekrem	352	
8	Son korsan (Fon Lüknerde'den) Fethi Kardeş	376	
9	Kafkas hikâyeleri (Kazbek'ten) Niyazi Ahmet	120	
10	Son Ehlisalip muharebeleri (Kollins'ten) Ahmet Ekrem	276	
11	Futbol kaideleri Nüzhet Abbas	40	

Çin sularında bir harp koparsa
Uzak Şarkta demokrasilerin deniz kuvvetlerine kısa bir bakış

Ingiliz kuvvetleri Japon kuvvetlerinden üstün mü?

Japonların maksadı, Ingilterenin emeli nedir?

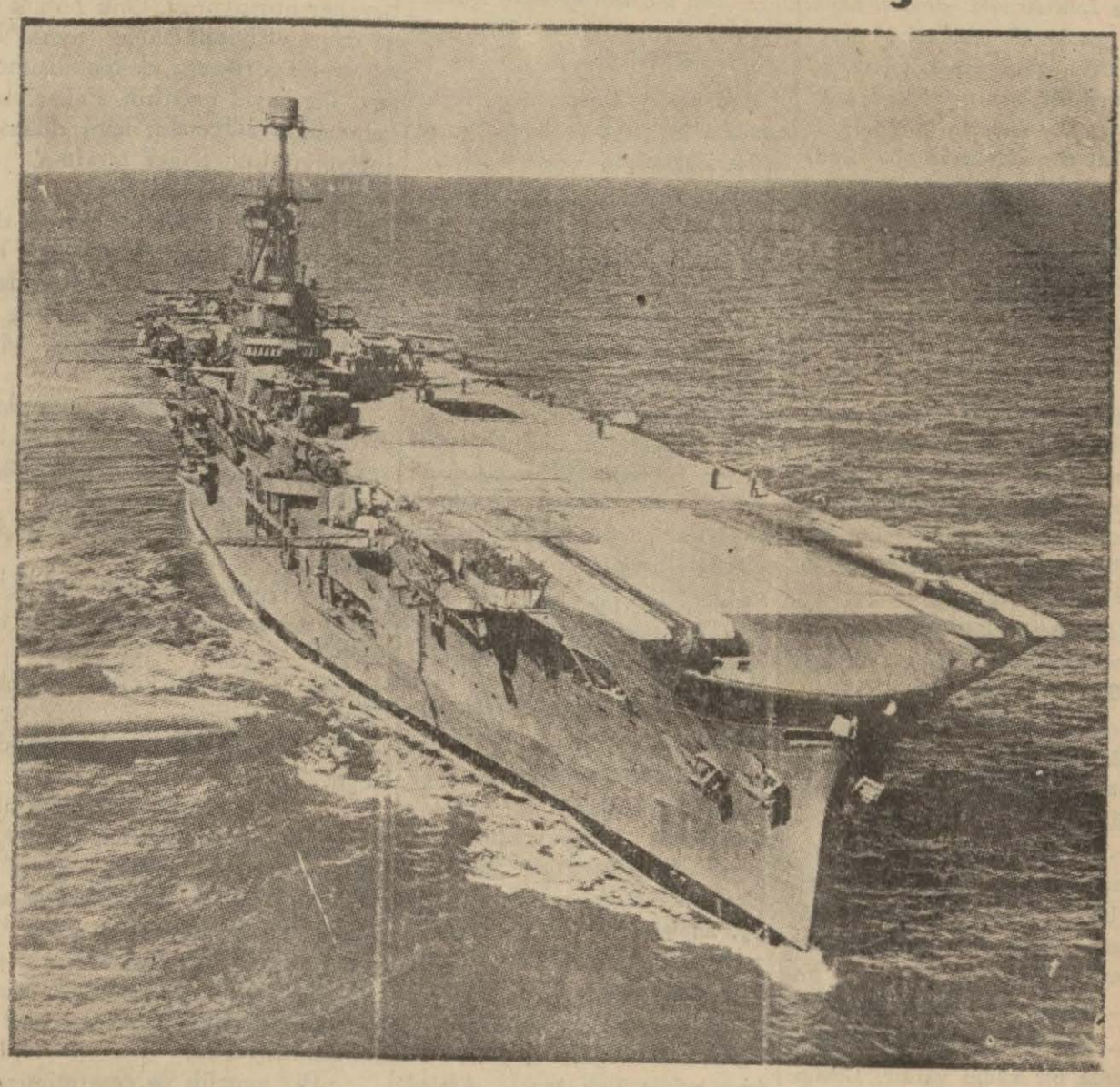

Uzak Şarktaki gerginlik son haddini bulmuş vaziyettedir. Çindeki imtiyazlı mıntakalar sahipleri ile Çinde fütuhatta bulunan Japonya arasında bir harp patlaması tehlikesi zail olmuş değildir. Bilâkis gerginlik her gün biraz daha artmaktadır. Uzak Şark meselesini mütalea ederken de yine bir Avrupa harbi halinde düşündüğümüz gibi devletleri ikiye ayırmak icap eder. Yani gerek Avrupada gerekse Uzak Şarkta demokrasilerle totaliter devletler iki muarız parti vaziyetindedir.

Bu vaziyete göre Uzak Şarkta, pasifik Okyanusunda bir harp patladığı takdirde, bu kavgaya iştirâk edecek devletlerin Uzak Şarktaki deniz kuvvetleri neden ibarettir? Kazanmak şansı hangi tarafa daha yakındır?

Hitler mihvere yardım etmesini Japonyadan istemişti. Japonya esasen antikomintern pakt dolayısile totaliter devletlerle beraberdir.. Ancak gerek Çin fütuhatı, gerekse hemen yanı başında Sovyet Rusya ve diğer tarafta Birleşik Amerika devletleri gibi kuvvetli iki rakip bulunması Japonyanın doğrudan doğruya Avrupa işlerine müdahalesine mani oluyordu..

Fakat bu kere Japonya hâdiselerde rol oynamak üzere Avrupaya kadar gelmeğe mecbur kalmamış, bilâkis Avrupa gerginliği Uzak Şarka kadar uzanarak Japonyanın da demokrasilere karşı cephe almasını mümkün kılmıştır.

Tokyonun Berlin ve Roma ile söz birliği etmiş olduğunu takdir eden İngiltere hükûmeti, son aylar zarfında Uzak Şarktaki donanmasını takviye ederek yeni tedbirler almıştı.

Bu şekilde Çin denizindeki İngiliz deniz kuvvetleri takviye edilmiş oldu.. Fakat Uzak Şarktaki kuvvetler yalnız İngiliz gemilerinden ibaret değildir. Fransanın, Amerikanın, Hollandanın ve Rusyanın da Uzak Şarkta filoları vardır. Tabiî diğer taraftan Japonların da, memleketlerinin coğrafî vaziyeti dolayısile büyük bir kıymetle deniz kuvvtlerine malik oldukları malûmdur. Almanlarla ve İtalyanların da Çin denizlerinde ehemmiyetsiz bir kuvvetleri vardır..

DEMOKRASİLERİN BÜYÜK OKYANUSTAKİ DENİZ KUVVETLERİ

Demokrasilerin Uzak Şarkta bir çok bahrî üsleri vardır. Ancak biz bugün burada bu üslerin kıymetinden, stratejik ehemmiyetinden bahsetmiyecek, yalnız Büyük Okyanusta bulunan harp kuvvetlerinin rakamları ve kıymetleri üzerinde duracağız.

Avrupa devletleri arasında olduğu gibi Uzak Şarkta da en büyük kuvvet İngilizlerdedir. İngilizlerin Uzak Şark filoları büyük Okyanusta en müessir rolü oynıyacak vaziyettedir. İngilizlerin büyük Okyanusta altı muhtelif filosu vardır. Şöyle ki:

Çin filosu, Şarkî Hindistan filosu (Bengale körfezi).. Avustralya filosu, Yeni Zelânda filosu, Persik körfezi filosu, Kanada filosu.. Bu filoların her birinin kuvvtelerini ayrı ayrı mütalea etmektense mecmuunun arzettiği kuvvetleri bir arada gözden geçirelim:

Yedi tane ağır kruvazör, 21,6 lık toplarla mücehhez olan bu gemiler ceman 70.000 ton ağırlığındadır.

Üç hafif kruvazör.. 16,2 lik toplarla mücehhez olan bu gemiler de ceman 45.000 ton ağırlığındadırlar.

Bunlardan maada yirmi iki bin ton ağırlığında bir tayyare gemisi, ağırlıkları ceman yirmi beş bin beş yüz ton tutan on yedi torpito muhribi..

Ayrıca on yedi torpito, on beş denizaltı gemisi ve on sekiz şehir gambotu Uzak Şarktaki İngiliz filosunun kuvvetlerini teşkil etmektedir..

Bu yekûna dahil olmıyan ve "Speed Boats" tesmiye olunan küçük, serî gemiler de büyük zırhlılar için bîaman birer düşmanlar. İngilizlerin Uzak Şark filolarında bu gemilerden büyük miktarda bulunmaktadır.

Fransanın Uzak Şarktaki filoları pek kuvvetli değildir. 16,2 lik toplarla mücehhez iki hafif kruvazör, sekiz avizo ve iki deniz altı gemisi (bunlardan biri batmıştır.) Fransızların Uzak Şarktaki kuvvetlerini teşkil etmektedir.

Hollanda büyük Okyanustaki müstemlekelerini korumak için Uzak Şarkta ceman 12.000 ton tutan iki hafif kruvazör, sekiz torpito muhribi, on denizaltı gemisi ve on tane "Speed Boats,, bulundurmaktadır.

Sovyet Rusya Vladivostoku bahrî üs ittihaz ederek Japon denizinde on torpito muhribi, altmış denizaltı gemisi ve çok büyük miktarda "Speed Boats" bulundurmaktadır. Bu gemilerin tonajları bu harp gemilerinin nakliyat zorlukları dolayısile daha az yapılmalarına imkân görülememiştir.

Amerika Birleşik devletlerine gelince; Japonyayı en yakın tehlike olarak gören Amerikalıların Uzak Şarka tahsis ettikleri donanmaları şu gemilerden müteşekkildir:

On bin ton sıkletinde ve 28 lik toplarla mücehhez bir ağır kruvazör. Ağırlıkları yekûnu altmış beş bin tonu bulan ve her biri 21,6 lık toplarla mücehhez olan dokuz tane hafif kruvazör..

Ağırlıkları ceman on altı bin ton olan on üç parça torpito muhribi.. Altı tane denizaltı gemisi ve on bir tane gambot..

Küçük olmalarına rağmen çok büyük tesirler yaratacak mahiyette bulunan "Speed Boats" ve diğer küçük gemiler hesaba katılmamak şartile, Uzak Şarkta patlıyacak bir harp halinde birleşmeleri ihtimali çok kuvvetli olan bütün bu kuvvetlerin mecmuu, 245 parçadır. Ağırlıkları mecmuu ise üç yüz bin ton kadardır.

JAPON KUVVETLERİ

Coğrafî vaziyetleri icabı topraklarını müdafaa etmek için azzam deniz kuvvetlerine malik olmaları icap eden Japonlarda deniz harp filoları şu gemilerden müteşekkildir.

Dokuz tane esas gemi (Capital . Ships).. Bunlar topları 38 veya kırk ikiliktir. Mecmu ağırlıkları iki yüz altmış iki bin kadardır. Bundan maada ceman altmış sekiz bin ton ağırlıkla dört tane tayyare gemisi, ceman 108.000 ton ağırlığında ve 22 lik toplarla mücehhez on iki tane ağır kruvazör.. Ağırlıkları mecmuu yüz yedi bin ton olan ve her biri 16,2 lik toplarla mücehhez bulunan yirmi bir tane hafif kruvazör..

Ayrıca ağırlıkları mecmuu 130 bin tonu bulan yüz beş tane torpito muhribi.. Elli dokuz denizaltı gemisi — ki bunların mecmu ağırlıkları yetmiş beş bin tondur — Japon harp filosunu tamamlamaktadır. Japonların büyük miktarda "Speed Boats,, ları da vardır. Ancak bu küçük gemilerin miktarı Japon bahriyesinin bir sırrı halinde tutulmaktadır.

Japon filosunun mecmu ağırlığı yedi yüz elli bin tondur. Bu rakam diğer devletlerin Uzak Şarktaki deniz harp kuvvetlerinin ağırlık mecmularının iki mislinden ziyadedir.. Bir harp halinde Uzak Şarktaki donanmaların kuvvetleri bugünkü şekilde kalırsa Japonların açık faikiyetleri muhakkaktır.

Eğer Fransa ve İngiltere Uzak Şarktaki kuvvetlerini arttırırlar ve İngiltere de Uzak Şarkta muhtelif yerlere dağıtmış olduğu harp gemilerini Çin denizine toplarsa ve bilhassa Amerika Büyük Okyanustaki tekmil filosunu Uzak Şarka yollarsa bu takdirde demokrasilerin Çin denizindeki kuvvetleri azîm bir rakam ifade edecektir.

Amerikanın deniz kuvvetleri çok büyük bir varlık ifade eder. Yukarıda bahsettiğimiz Amerikan kuvvetleri Guam'da Filipin adalarında ve Şanghay'da bulunan parçalardır. Halbuki bunların dışında kalan Amerikan deniz harp kuvvetleri yenilmez azîm bir kuvvettir. Donanmayı teşkil eden gemiler şunlardan mürekkeptir:

On iki tane esas gemi (Capital . Ships)..
On beş tane ağır kruvazör..
Üç tane tayyare gemisi..
Altmış sekiz tane torpito muhribi..
Yirmi iki tane denizaltı gemisi..

Şayet Amerika bu kuvvetlerini Uzak Şarka yollarsa bu takdirde demokrasilerin kuvvetleri mecmuu bir milyon tonu bulmuş olacaktır.

Ancak Amerika Büyük Okyanusta bulunan bu kuvvetlerinin hepsini Uzak Şarka gönderebilecek midir?. Bir umumî harp patlak verdiği takdirde Vaşington hükûmetinin böyle bir hareket sapmasına imkân verilememektedir.. Bilâkis Amerika atlantik Okyanusundaki diğer filosunu takviye etmek ve çok geniş olan sahillerini müdafaa etmek mecburiyetinde kalacaktır.. Bu sebeplerle Amerikanın büyük Okyanustaki bütün donanmasını Çin denizine gönderip Japon kuvvetleri üzerinde katî bir hâkimiyet tesisine ımkân görülememektedir. Ancak Çindeki menfaatlerini ve şarktaki müstemlekelerini muhafaza için İngiltere ve Fransa hükûmetleri Uzak Şarktaki filolarını bir kat daha takviye etmek mecburiyetinde kalacaklar ve Amerika ile Rusyanın da yardımile Japon tehlikesinin önün egeçebilecek bir vaziyete glebileceklerdir.

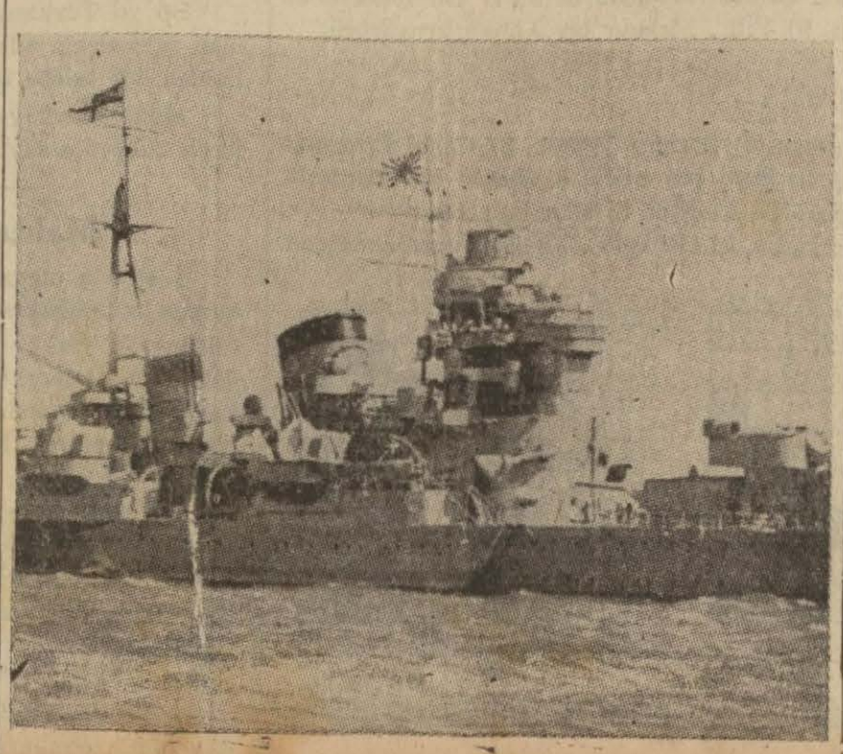

Sinema yıldızları
Totaliter devletler ile mücadeleye başladı

Amerikadan gelen haberlere göre Holivuttaki sinema yıldızları sık sık toplantılar yaparak totaliter devletlerin harekâtını tenkit etmektedir. Bu münasebetle gece klüpleri, barlar umumiyetle tenha olmaktadır. Çünkü artistler artık siyasî içtimalara gitmeğe başlamışlardır.

Totaliter devletlerin harekâtını ciddî bir şekilde protesto etmeğe karar vermiş olan Amerikan artistleri geçen gün büyük bir toplantı daha yapmışlardır. Bu toplantıya başta: Jan Kravford, Mirna Loy, Miriam Hopkins, Bet Davis, Pol Müni, James Cagney, Henry Fonda, Claud Rayus, olmak üzere bir çok meşhur yıldız ve rejisörler iştirâk etmiş, büyük nümayiş yapılmıştır.

Söz alan rejisör Herbert Biberman şunları söylemiştir:

— 4 temmuz 1776 senesinde Amerikan halkı mümessilleri, Filâdelfiyada istiklâl meydanında toplanarak zulümle hâkimiyete artık nihayet verildiğini ilân etmişlerdi. Şimdi de biz 1939 senesinde tıpkı evvelkiler gibi toplanarak, bütün dünyaya hâkim olmak emelinde bulunan nazi boyunduruğuna isyan ediyoruz.

Bu sözlerinden sonra Mösyö Biberman, Almanya ile mevcut bütün iktısadî münasebetlerin ortadan kaldırılması için Amerikan Birleşik devletleri Reisicumhuruna yazmış olduğu bir teklifnameyi okumuştur.. Bu arizada Almanyanın milletleri bir aile olarak kabul etmedikleri, bütün insanî düşünüş ve beynelmilel kanunları ayak altına aldıkları ileri sürülüyor, Almanya ile iktısadî münasebetlerin kesilmesi teklif olunuyordu.

1776 senesindeki ariza gibi bu da tam 56 imza taşımakta idi. Fakat bu kere bu elli altı imza bütün dünyaca tanınmış yıldızlara aittir.

Vaziyetin kendi menfaatlerini sarsacağını düşünen film âmilleri biraz endişeye kapılmışsalar da, Ruzvelte takdim olunacak arizanın kaleme çekilmemesine karar vermişlerdir. Böylece bu derdin de önüne geçilmiştir.

Maamafih Holivutta totaliter devletler, ve bilhassa Japonya aleyhine şahsan büyük tezahürat yapmak artistlerde mevcuttur.

Bir çok kimseler Almanlar ve diğer totaliler devletler aleyhine propaganda yapmak için büyük masraflara katlanmaktadırlar.

Bu seneki tatilinden istifade ederek bütün Amerikayı dolaşmış olan rejisör Biberman da bu hususta halk arasmda bir anket yapmış ve milyonlarca imza toplamıştır. Kim bilir bir çok kimseler belki de güzel yıldız ile aynı kanaati ifade etmek, aynı kâğıdı imzalamak kaprisi ile bu harekete iştirâk etmişlerdir.. Maamafih Amerikada bilhassa sinema âleminde nazi aleyhtarlığı propagandası büyük bir şiddetle devam etmektedir. Japon ve İtalyan aleyhtarlıkları da Alman aleyhtarlığından aşağı değildir..

Rejisör Biberman bütün gayretine rağmen tahmin olunduğu gibi yirmi milyon imza toplayamamıştır.

Heyecanlı Zabıta Romanı

S. O. S

İngilizceden Çeviren : H. MÜNİR

— 21 —

İşte Luk Arnold, şimdiki hayatının en büyük endişesini burada duymuştu. Zira şimdi zabıta, onun sağ olduğunu ve Çarliyi öldürdüğünü tamamen biliyordu.

Fakat elmaslar hakkında henüz bir şey söylemiyorlardı. Luk Arnold bu elmaslara dair esrarengiz bir meçhuliyet içindeydi. Bu elmaslar nereden gelmişti O şişeye nasıl ve kimin tarafından girmişti!?

* * *

Başkomiser Mak Karti gazetede yazılanları okur okumaz emniyet müdüriyle hususî bir mülâkat yaptı. Müdür, ağır başlı, soğukkanlı, az konuşan bir adamdı. Fakat birkaç kelime içerisinde fikrini anlatıveriyordu.

Mak Karti müdürün yanından çıkınca, arkadaşı Karter ile görüştü.

Aradan yedi hafta geçtiği halde elân hapishane kaçağının bulunamayışı, müdürü sinirlendirmişti. Mak Karti:

— Bütün eşkâli elimizde.. Her tarafa tamimler yaptık, fakat niçin bulunamıyor; bunu anlayamıyorum. Diyordu... Hiç olmazsa kadını bulalım.

— Kadın da nereden çıktı?.

— Sen de bilirsin ki, her işin ardında bir kadın vardır. Lessinger'in bile bir Serpolet'i var. Ve günün birinde ben Serpolet vasıtasiyle Lessinger'i ele geçireceğim... Ne ise, şimdi onları bir tarafa bırakalım. Luk Arnold'un mahkûmiyet evrakını bir gözden geçirsek... Hatırımda kaldığına göre, onun bir kadınla münasebeti vardı.

Mahkeme evrakı getirildi. Mak Garti ve Karter birlikte okudular. Luk Arold'un muhakemesinde filhakika bir kadının ismi geçiyordu. Fakat bu kadın mahkemeye gelip şahadette bulunmuş değildi. Ona lüzum görülmemişti. Ancak, Luk Arnold'un tevkif edildiği sırada, sinemadan kolunda bu kadınla çıktığı zikrediliyordu. Bu kadının adı Arabella Minterdi. Bir yazıhanede namuskârane çalışıyordu. Mahkûmun tevkifi esnasında, birbirlerine nişanlı bulunuyorlardı.

Mak Karti evrakı okurken, Arabella Minter adma geldiği zaman birdenbire durdu: Kendi kendine:

— Ben bu ismi nereden işittim Yarbbi! diye soruyordu. Hem pek yakında işitmiştim....

Birdenbire "Romantik,, vapurundaki hâdiseyi ve kaybolan elmasları hatırladı.

"Romantik,, vapuruna çıkardığı iki memurun raporlarını gözden geçirdi. Bu raporlarda okunduğuna göre, Arabella Minter, Amerika devlet polisinin aradığı bir torba elması taşıyordu. Bu elmas torbası ona, "Kaypak Mari,, isimli bir kadın tarafından verilmişti. Bununla beraber Arabella Minter, hâdisenin diğer eşhas gibi "Romantik,, vapuru limana girer girmez gözden kaybolmuş, sıra kadem basmıştı.

Bunun üzerine Mak Karti ve Karter Arabella Minter'i bulmak kararını verdiler.

Mak Karti, Karter'e şöyle anlatmıştı:

— Bu Arabella isimli kız, tevkif edildiği sıralarda Luk Arnold'a nişanlanmış bulunuyordu... Ben birçok mahkûmlardan işittiğime göre, bir mahpusu en çok üzen şey, hapishanede yattığı müddetçe kadından mahrum kalışıdır. Hele mahpusun, sevdiği bir kadın olursa, günün birinde serbest kaldığı zaman ilk gideceği yer bu kadının evidir. Luk Arnold, Arabellanın âşıkı idi. Ve şimdi serbesttir. Gidip Arabellayı bulalım. Muhakkak surette Luk Arnold'dan bir iz ele geçireceğiz. Mutlaka onun yanına gitmiştir.

— Kızı bulacak olursak acap konuşmak doğru olur mu? Yoksa sadece gözleyelim mi?

— Dur bakalım. Burada bir fikir aklıma geliyor: Arabella Minter ve "Romantik,, vapuru!.. Lessinger de bu işin içinde değil miydi... Tamam, evet... Her ikisi de "Romantik,, vapurunda bulundukları sırada birbirleriyle tanışmışlardı. Birbirlerine karşı temayülleri vardı... Aman zihnimi karıştırma. Aklıma bir fikir geliyor.

Karter, arkadaşının zihnini karıştırmamak için en küçük bir müdahalede bile bulunmıyordu.

Mak Krti alnını kaşıyor, kaşlarını çatıyor, asabiyetle gözlerini oynatıyordu. Sözüne devam etti:

(Devamı var)

Vakıf'ın Küçük Hikâyesi

"Yarrabbi, ne yaptınız!,,

Çeviren: H. K.

O akşam, Mark, ilk defa olarak bizimle beraber oturuyordu. Onu birçok defalar klübe davet ettiğimiz halde, ayak basmamıştı. Kimse ile görüşmez, daima düşünceli ve münzevi bir hayat geçirirdi. Fakat onda bir fevkalâdelik seziliyordu; içini dökmek istediği anlaşılıyordu. Diğer taraftan, onu konuşturmak da bir mesele idi.

Toplantı neşeli bir şekilde devam ederken aramızda bulunan mütekait bir zabit hatıralarını anlattı. Onun arkasından başkası Çin denizinde bir tayfundan tek başına nasıl kurtulduğunu, bir diğeri de Hindistandaki maceralarını nakletti.

Aramızda konuşmamış olan Mark'tı. Arkadaşlar onun tabiatini bildikleri için bir şey anlatmasını istemediler, daha doğrusu kimse teşebbüsde bulunmadı.

Tam başka bir mevzua geçilecek anda Ben:

— Durun, dedim, ve Mark'a döneerk: "Çok rica ederim, siz de bir şey anlatmaz mısınız?"

O anda, herkesin hayreti karşısında Mark:

— Peki, dedi, ve beklemeden mevzua geçti.

"— Çocukluk arkadaşım olan Baldüsle, karısının arzusu hilâfına, Çinin içerilerine doğru seyahate çıkmıştık.

Milâttan iki asır evvel mevcut olan ve henüz hiç bir ecnebinin ayak basmadığı ve yalnız harabeleri bulunan bir şehirde tetkikat yapacaktık. Kimse ayak basmadı dersem yalan olur; daha dogrusu, oraya giden bir daha dönmüyordu.

Biz gençlik ve cesaretimize güvenerek Kantondan üç at tedarik ettik ve yolda koyulduk. Elimizdeki haritalarla güçbelâ ve binbir zorluklarla şehri bulduk. Çadırı kurduktan sonra, ben kazma ve kürekle, Baltüs de fotoğraf makinesi ile harabelerin içine daldık, vaktimizi bu suretle güzelce geçiriyorduk.

Aradan birkaç gün geçti, Baltüs bana:

— Yarın sabah dönmeliyiz, zira yiyeceğimiz kalmadı. Makinemde de altı tane plâk var. Sen, benim iki resmimi çekersin, ben de senin iki resmini çekerim; kalanlarla da atların fotoğraflarını alırız, dedi.

Dediği gibi yaptık, fakat o tam atların resmini çekeceği anda eli titremeğe başladı. Yüzüne baktım, balmumu gibi sararmıştı. Ne var, ne oluyorsun dememe kalmadan çadıra doğru iki adım attı ve yere yıkıldı.

Yarım saat geçmeden nefesi kesildi ve gözleri yarı yarıya kapandı.

— Baltüs, Baltüs! diye haykırdım, fakat cevap vermedi; kulağımı göğsüne dayadım, kalbi çarpmıyordu, ölmüştü...

Müthiş bir şeydi bu. Hâdisenin vukubulduğu yerden kaçmak istiyordum. Saatlerce deli gibi dolaştım... Dehşetli sıcak ve nemli hava sinirlerimi daha fazla bozuyordu.

Karısına şimdi ne söyliyecektim? Seyahata çıkmasına az mı mani olmak istemişti? Kocasının demek zorla ölüme sürüklemiştim..

Ben de, daha fazla ayakta kalamıyacağımı hissettim ve bir kayanın dibine gidip uzandım. Uyandığım vakıt gece olmuştu. Çadıra girdim, elimi ölünün alnına koydum. Soğuk ve ıslaktı. Yağ kandilini yaktım. Hafif bir ışık etrafı aydınlattı.

Baltüsün gözleri hâlâ yarı açıktı. Parmaklarımla göz kapaklarını indirdim ve uzun müddet öyle tuttum. Ellerimi kaldırdığım vakıt gözleri kapanmıştı.

Genç karısı hep gözümün önüne geliyordu. O kimbilir kocasını ne hasretle bekliyordu!

Çadırın içini bunaltıcı, sıcak ve rutubetli bir hava kaplamıştı. Kandilin ışığı etrafta titrek gölgeler meydana getiriyordu... Bunlar beni fena halde sinirlendirdi... Lâmbaya bir yumruk vurdum. Devrildi ve söndü.

Karanlıkta elim, ölünün eline değdi. İrkildim. Sonra hatırıma, bulunduğum mıntakada iklimin tesiri ile, cesetlerin çabuk taaffün ettikleri geldi.

Aman Allahım, demek şimdi bir de mezar kazmaya mecbur olacaktım ha! Kazma ve küreği alarak dışarı çıktım ve rastgele kazmayı savurdum. Çukur açılıyordu. Mütemadiyen, kuyu kazar gibi kazdım. O an hatırıma bir şey geldi. Fotoğraf makinesinde bir plâk kalmıştı.

Hiç olmazsa, karısına son bir resmini gönderebilirdim. Dehşetli ve korkunç bir hatıra olacaktı bu. Fakat ne de olsa gene bir hatıra idi.

Hiç ışık yakmadan sandıktan makineyi çıkardım. Gece resim çekmek için kullanılan mağnezyumu güçlükle buldum: Objektifi, kaarnlıkta hayal meyal seçilen nâşın, tahmini olarak, yüzüne doğru tuttum, gözlerimi kapadım ve düğmeye basarak mağnezyumu yoktım.

Karanlıklar içinde, ölüyü battaniyesine sararak mezarına indirdim. Vahşi hayvanların gelip parçalamamaları için mezarı ilk önce ağır taşlarla, ondan sonra toprakla örttüm.

Kantona döndüğüm vakıt fotoğraf camlarını develope ettirmeden karısına yolladım.

Aradan bir sene geçmemişti. Hindistanda bulunuyordum, sarı zarflı bir mektup aldım. Ellerim titredi. Zira ölen arkadaşımın karısının yazısını tanımıştım. Açtım, içinden bir zarf ve bir kâğıt çıktı. Kâğıtta şu üç kelime yazılıydı:

"Yarabbi, ne yaptınız?..."

Heyecanla ikinci zarfı açtım, içinden bir resim düştü. Resmi derhal tanıdım: Sağ tarafta, Baltüsle, üezrinde yemek yediğimiz sandık, solda yatak ve Baltüs. Fakat..... Fakat.... Kalbim duracak gibi oldu.... Boğazım düğümlendi..... Haykırmak istedim, sesim çıkmadı.

Baltüsün gözleri açıktı.

"Ben diri bir insan gömdüm. Bunu unutamıyacağım, hiç, hiç bir zaman."

Sonra gene sükûnet bularak:

"Affedersiniz, size böyle bir şey anlatmak istemezdim, fakat bunun içimde de kalmasını istemiyordum, kalamazdı. Çünkü bu facia, bundan beş sene evvel, bugün olmuştu..."

Musiki hayatımızın bir kaybı

Mustafa Saffet Atabinen öldü

Şemsi Tebrizi ve Şemsi Sivasi ahfadından ve Tosyalı Atabinen oğullarından Bahriye Doktoru Ali Rıza Beyin oğlu olup İstanbulda Tophanede Akarsu sokağında büyük babası Hademihümayûn kumandası ve Sultan Mecit kuranasından Hacı İbrahim Beyin konağında 1858 yılında doğmuş olan büyük musikişinasımız Mustafa Saffet Atabinen 22 Haziran Cuma günü 81 yaşında olarak vefat etmiştir.

Abdülâziz devrinde, büyük babasının yetiştirmesi olan Serkarin Hasan Beyin inhasile Muzikaihümayûna kaydedilmiş ve on iki yaşında sureti mahsusada meşhur İtalyan artisti Alberto Robertiden flüt dersleri almağa başlamıştır.

Mabeyn orkestrasına girdiği zaman yaşının nisbeten çok küçüklüğüne mebni rahleye boyu yetişemediğinden dolayı o zamanın orkestra şefi Guatelli Paşa kendisine mahsus pupitr yatırmıştır.

Abdülmecidin Cülüsunda Orkestra birinci flütistliğini ifa etmiş ve 1878 de beynelmilel musiki muhitlerinde konser vermeğe başlamıştır.

1885 te Composition Musicale, Harmonie, Fugue ve Contrepoint tahsili için Pris Konservatuvarına gönderilerek orada Thodore Dubois'nin Cours'larını takip etmekle beraber Taffanel riyasetindeki orkestrada birinci flüt rolünü yapmıştır.

Aynı zamanda Saint - Saens'den de ders almıştır. İstanbula avdetinde ilk Türkçe Solfege kitabetini telif ve Henri Robert'in Harmonie'sini Türkçeye çevirerek Türkiyede ilk defa olarak alafranga musikisinin Theorique tedrisatına başlamıştır.

Birçok müellifatı arasında, Libretto'su merhum Âlî Beyin olan Letafet namındaki Operetini yazmıştır.

1898 de Orduda yegâne olarak Abdülmecit zamanından kalma (Atik Miralaylık) rütbesini almış, hemen meşrutiyeti müteakip Aranda Paşanın yerine Mabeyin Muzikası Şefliğine geçmiş ve tam elli sene icrayı sanat ve tedrisattan sonra, Sadrıâzam Talât Paşanın bir müdahlesine itiraz ederek istifa etmiştir.

Hizmet müddeti zarfında Mabeyn Bando ve Orkestrasını ciddi ve garbî surette ıslah ederek gerek bu dairede, gerek hariçte terbiyesi asil, ahlâkı son derece metin, fikren yüksek, insaniyetli, ince, bütün mânasiyle medenî, mütearrikî bir insanı kâmil idi.

Eski Kocaeli mebusu Reşit Saffet Atabinenle, lahik Sivas mebusu Remzi Bey refikası Ayşe Çinerin babasıdır.

Cenaze namazı 24 Hazirn Cumartesi günü Boğaziçinde Sarıyer cami'inde öğle vakti kılınarak Anadolu Kavağı şehitliğinde hazırlanmış olduğu metfene götürülmüştür.

Merhumun oğlu Reşit Saffet Atabinen arkadaşımıza samimî taziyetlerimizi sunarız. Allah rahmet eyleye.

SALON OYUNLARI

Evvelki gün verdiğimiz meselelerin halledilmiş şekilleri

1 — Fettah Efendi ailesi on sekiz kişiden mürekkeptir.

Mevzubahs yıldızın ismi Annabella'dır.

Bir zekâ oyunu

Aşağıda tarif edeceğimiz rakam oyunu, büyük bir zekâ eseridir.. Bunu halledebildiğiniz ve arkadaşlarmıza yaptığmız takdirde herkesin hayret ve takdirini kazanabilirsiniz. Mesele gayetle basittir. Arkadaşmıza herhangi uzun bir rakam yazmasını söylersiniz.. Meselâ 368471.. Sonra bu rakamı teşkil eden adetleri teker teker toplatırsınız.. Tabiî bu cemi ameliyesini arkadaşınız yapacak ve neticesini size söyliyecektir.. 1+7+4+8+6+3=29.. Sonra elde edilen bu rakamı, yani yirmi dokuzu evvelce tutmuş olduğu rakamdan tenzil etmesini ve bundan sonra da elde edilen neticeyi içinden herhangi bir rakamı unutarak size vermesini söylersiniz.. Meselâ size arkadaşınız 36442 rakamını verdi.. Halbuki 368471—29=368442 dir.

Demek ki arkadaşınız (8) rakamını ayırmıştır. İşte siz bu sekiz rakamı bulabilirsiniz.

Bunun için yapılacak hesap gayetle basittir. 27—19=8. Tabiî basit olan bu çıkarma ameliyesidir. Yoksa bu 27 ve 19 rakamlarının nereden geldiğini bulmak, bilmek lâzımdır.

Bugünkü bulmacamız

SOLDAN SAĞA :

1) Bir garp devleti, 2) Komşu bir millet, 3) Meşhur bir papaz, 4) Sevgi... Sual.. 5) Fransada bir şehir.. Yemek faslından emir, 6) İnandırmak - Esmek faslından emir, 7) Bir felâket, 8) Memurların bayramı, 9) Fiil - Meşhur bir Alman kruvazörü.

YUKARIDAN AŞAĞI :

1) Mahkûmlar adası, 2) Seven - Yemek, 3) Garbî Fransada bir körfez, 4) Cesed, 5) Eski bir silâh, 6) Batan bir denizaltı gemisi - Musikide bir ölçü, 7) Fecî, 8) Fransada bir nehir - Akraba arasına karışan kadın. 9) Genişlik - Eski bir giyecek eşyası.

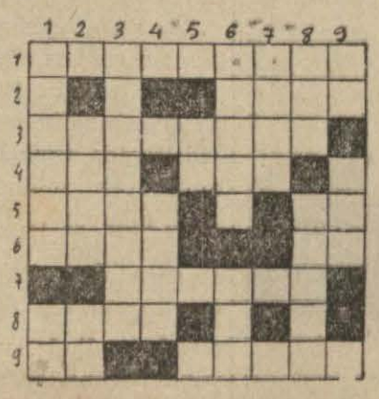

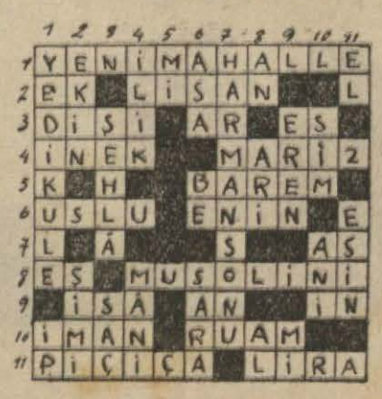

(Bu meselenin hallini yarınki nüshamızda vereceğiz(

Türkkuşu kampına giracek talebeler

Bu yıl Türkkuşu kampına iştirâk edecek olan talebelerin adları tesbit edilmiştir. İstanbuldan 250 talebe iştirâk edecektir.

Muhtelif vilâyetlerden İnönü kampına gelecek talebenin sayısı da binden fazladır.

Mektep kampları

Liselerin olgunluk imtihanları da tamamlanmış bulunmaktadır. Bu yıl kamp görecek talebelerin yerleri tesbit edilmiştir. Şehrimizdeki bazı liseler hususî olarak çadırlı kamp kurmuşlar, bir kısmı da sayfiyelerdeki ilkokul binalarını alarak burada kamp açmışlardır.

Bu yıl askerî kamplarda talebe elbisesini kendisi yaptırmaktadır. Yalnız kamp elbisesi yaptırmak mecburiyet dahilinde değildir. Askerlik öğretmenleri bütçeleri kâfi gelmiyen talebelere askerî elbise yaptırmıyarak günlük kıyafetlerile kamp yapmalarına müsaade edecektir.

Buna ait tamim Maarif Vekâleti tarafından bütün okullara gönderilmiştir.

İstanbul Ticaret ve Zahire Borsası

24 - 6 - 939

FİYATLAR

Buğday yumuşak 5.32 - 6; Buğday sert 5.20; Buğday kızılca 5.32; Badem içi acı 60; Badem içi tatlı 90; Peynir beyaz 25 - 26; Peynir kaşar 50; Z. yağı yemeklik 46.20 - 48; Pamuk yağı 44; Susam yağı 45 kuruş.

GELEN

Buğdaü 338; Arpa 54; Yapak 6,3/4; Un 60; Mısır 15; Yulaf 15; B. peynir 20; Çavdar 2; P. yağı 8; Pamuk 4 ton.

GİDEN

Yapak 26; Mısır 60; Tiftik 154 ton.

Türkiye ve Demokrasiler

Fransızça Le Temps gazetesi
anlaşmalar ile Türkiyenin
ya muvacehesinde ve demok-
ler arasındaki vaziyetini şöyle
til ediyor.

Avrupanın şarkında Polonya-
Türkiyeye kadar uzayan an-
alar zinciri ile kurulmuş olan
cephesini üç devletin muka-
yardım paktı ile takviye etmek
İngiltere, Fransa ve Sovyet
ya arasındki münasebat de-
ederken, Ankara ile Paris a-
daki görüşmeler nihayete er-
bulunuyor.

Bilkuvve kazanılmış olan Türk-
güliz anlaşmasının yarattığı em-
yet sistemini tamamlayacak o-
Türk — Fransız anlaşması,
ki Akdenizde, Balkanlarda ve
Şarktaki vaziyeti katî bir
ilde tesbit edecektir.

Türkiyenin bizzat kendi emni-
inin endişesi ve birinci derece-
rol oynadığı memleketler üze-
de müvazeneyi temin etmek
esi ile bu şekilde demokrasiler
na girmesi, Fransa ve İngil-
nin Polonya ile yapmış olduk-
anlaşmalarla beraber beynel-
el vaziyetin tekâmülü ve sulh
asetinin inkişafı için en mühim
hâdisedir.

Bu tekâmül, şiddet kullanarak
ka doğru yayılma ve istilâ plân
nın müthiş bir surette tehlike-
girmiş olmasını anlamaları ica-
den Totaliter devletlerin, diplo-
isini muhakkak ki şaşırtmış-

Almanya, tehdit siyasetinde ıs-
ettiği takdirde birçok cephe-
de birden harbetmek mecburi-
inde olduğunu şüphe götürmez
hakikat olarak biliyor.

İtalya, bundan sonra Balkan-
daki sistematik yayılmasının
ticesini bir çıkmaza götüreceği-
ve Şarkî Akdenizdeki hâkimiye
in katî bir şekilde kaybolacağı-
vakalara göre takdir edebilir.

Türkiye ve Polony haritaları,
ndan böyle, oyunlarına dahil
meğe aslâ muktedir olmıyacak-
, başlıca mıntakalardır.

Bu mesele Berlin ve Roma hü-
metlerini çok ciddî mülâhazalar
rmağa teşvik edecek mahiyet-
dir.

İtalyan — Alman diplomasisi-
muvaffak olamadıklarına ne
ilde hareket etmekte olduğu-
. Belgrad hükûmeti üzerine Bal
Antantını bozmak emeliyle
mış oldukları şiddetli tazyik i-
görülüyor. Fakat bu taktik bu-
e kadar arzu edilen neticeyi
nemiştir.

Mihver devletleri, Türk — İn-
z ve Türk — Fransız anlaşma-
nın halen merî olan Balkan
ntantına uygun olup olmadığı
alini ortaya atmak için Belgrad
ükûmetini teşvik ettiler.

Halbuki bu delilin hiç bir pra-
kıymeti olamazdı, çünkü Bal-
Yarım Adası üzerindeki müş-
ek menfaatlerini müdafaa için
kan Devletlerini birleştiren bu
ct, bu grupu teşkil eden devlet-
in, kendi menfaatlerine uygun
rdükleri anlaşmaları da yalnız
larına yapmalarını aslâ menet-
mektedir.

Yugoslavya, ne küçük antant,
de Balkan Antantına dahil men
leri ile mutabık kalmadan İtal-
ile siyasî ve iktısadî anlaşmalar
zalamakla bu serbestiye ilk ola-
misal vermiştir.

Türkiye ile Sovyet Rusya ara-
da olduğu gibi Türkiye ile Yu-
nistan arasında da katî anlaş-
lar bulunduğu malûmdur.

Türk — İngiliz ve Türk —
ansız anlaşmalarının Balkan
ntantına muarız olduğu esasına
yanan manevranın mahiyet iti-
riyle bile muvaffakiyetsizlikle-
e âmil olduğu hayret uyandır-
malıdır.

Bunlara mukabil Romanya Ha-
iye Nazırı Mösyö Gafenko ye-
türkiye ve demokrasiler 2
ni Ankara seyahatinde, Balkan Antantı devletlerinin bağlılığını temin etmek ve Türkiyenin yeni yapacağı anlaşmalar hakkında, Belgrad ile Ankara arasında bulunması muhtemel anlaşamamazlıkları izale etmek gibi çok faydalı hizmetlerde bulunmuştur.

Mösyö Gafenko seyahati sırasındaki beyanatlarında Türk idarecileri ile yapmış olduğu temasların, Türk ve Rumen milletlerinin hissiyat ve menfaatlerinin müşterek olduğunu müşahedeye vesile teşkil ettiğini ve her türlü halde Türk ve Rumen milletinin yekdiğerine güvenmekte olduklarını katî surette bildirmiştir.

Rumen Hariciye Nazırı, Türk meslektaşı ile, sulh siyasetinin esas ve istiklâlini muhafaza etmek icabettiği hakkında tam bir anlaşmaya varmıştır ki, bu da Balkan Antantının muhafazası demektir.

Mösyö Gafenko, Ankara ve Bükreşin hiç bir tereddüt ve zaaf göstermeden, dört dost Balkan Devletini bağlayacak bir siyaset takip edeceklerini de bildirmiştir. İşte vaziyet gayetle vazihtir. Hâlâ Balkan Antantı muhtemel parçalanmasına güvenerek hareket edenler, muhakkak ki, ileride kendi projeleri aleyhine çok müthiş neticeler doğuracak bir hata işlemiş olacaklardır.

Yalnız Yugoslavya haritasına bakmak bile, bu memleketin Balkan blokundan çekilmeyi, cenubî Avrupada dostlariyle bağlarını çözmeyi ciddî bir şekilde tahayyül dahi edeceğini anlamağa kâfidir.

Çünkü bu grup sinesinde bulunması ona bir istiklâl hareketinde en emin garantiyi ve İtalya ve Almanyanın memlekete el atması tehlikesinden vareste kalmasını ve ateş siyasetinde bulunmasını temin edecektir.

Fakat Ankara hükûmetinin. halen umumî siyaset plânı üzerindeki hareketinin enteresan ciheti yalnızca bu değildir.

Diğer mühim bir hâdise de Balkan Devletleri merkezlerinde seyahat eden Mısır Hariciye Nazırının Türkiye merkezine yaptığı resmî ziyarete atfedilen ehemmiyettir.

Türk menbaları, bu dostluk seyahatinin hakikatte Türkiye ile Mısır arasında da Türkiye ile İngiltere arasında bulunduğu gibi bir mütekabil yardım anlaşması yapılması ve Yunanistan ve Mısır arasında da aynı şekilde bir anlaşma ile bir de ticaret anlaşması yapılması ve Romanya ile Mısır arasındaki ticareti genişletmek için bir Rumen — Mısır ticaret anlaşması yapılması ve Yugoslavya ile de aynı esaslar dahilinde münasebette bulunulması ve Rusya ile de anlaşıldığı takdirde Rus piyasalarının Mısır pamuklarına açılması esasını ihtiva ettiği bildirilmektedir.

Şimdiki halde dikkat edilecek nokta Türkiye — Mısır ve Mısır — Yunanistan arasında yapılması mevzuu bahsolan mütekabil yardım anlaşmalarıdır. Bu şekilde Mısır, İngiltere ile birlikte, Şarkî Akdeniz ve Yakın Şarkta temin edilmek istenilen emniyet sistemine girmiş olacaktır.

İlân

Fatih Askerlik Şubesinden:

Orta ehliyetnameli kısa hizmetliler 1 Temmuz 939 da hazırlık kıtasına sevkedileceklerdir.

Muhtelif doğumlulardan ve kısa hizmet hakkını haiz olanlardan orta ehliyetnameli olnların 1 temmuz 939 da "Hazırlık kıtasında,, hazır bulunabilmeleri için hemen şubeye müracaatla askerlik muamelelerini yaptırmaları ilân olunur.

Vakit Mağazin

Yeni bir cambaz kumpanyası Frank Foster isimli bir cambaz sırık üzerinde yumruk rekorunu kırdı

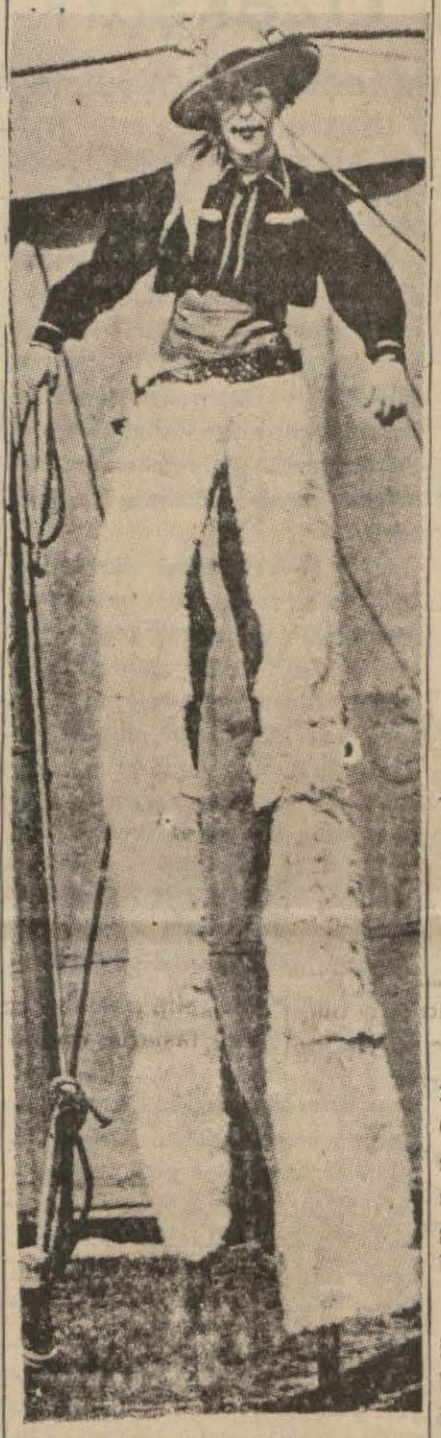

Resimde gördüğünüz cambaz Frank Uster Londra sayfiyelerinden birinde gördüğünüz numaraları yapıyor. Canbaz bu numaralarından cirit üzerinde en hızlı yürüyen adam rekorunu da kırmıştır.

Bir oyun değil

Bazı tabiat manzaraları ne kadar hayvanlara benzer! Meselâ bir bulutun şeklinde çok defalar bir arslan, bir fil yahut herhangi bir hayvan canlandığı vâkidir. Netekim resimde gördüğünüz şu ağaç önünde duran bir bedevi ile tıpkı bir deve gibi.

Sıcak dalgaları hüküm sürmeğe başladı

Her yıldız bir plâjda

İngiliz kralının jokeyi kayboldu

Londradan yazılıyor:

İngiliz Kralının hususî jokeyi, 24 yaşlarında John Kruş, Nev - Castle'deki bir av partisine yetişmek üzere tayyare ile seyahata mecbur olmuş ve Amerikan - İngiliz kumpanyasının D. H. modeli bir tayyaresiyle yola çıkmıştır.

Fakat hava çok bulutlu olduğu için tayyare sık sık yolunu kaybederek tayyare istasyonlarından istikamet istemiştir.

Wolfington istasyonuna gelen bir telsiz tayyarenin saat 12,30 da geleceğini bildirmiş bundan sonra başka hiç bir malûmat alınmadığı gibi muayyen saatte de tayyare meydana inmemiştir.

İki şık mevzuu bahsolmaktadır: Tayyare şimale doğru dönmüş ve denize düşmüştür.. Yahut bulutlar arasında yolunu kaybeden tayyare meçhul istikametlere gitmiştir.

Her tarafa S. O. S. işaretleri verilmiştir. Jokeyin aranması için halk hükûmete müracaat etmiştir.

İngiliz hükûmeti genç sporcuyu bulmak için her türlü tedbirlere başvurmuştur.

J. Kruş bulunamadığı takdirde bu İngiliz sporu için çok büyük bir kayıp olacaktır. Çünkü Jokey Kruş, İngilterede büyük bir ehemmiyet verilen atlı sporun üstatlarındandır.

Kruş yirmi yaşlarında iken kralın hizmetine girmiş ve o tarihten itibaren birçok yarışlar kazanmıştır. 1939 senesi içinde bile ondan fazla muvaffakiyet temin etmiştir.

J. Kruş Temmuz iptidasında evlenecekti. Nişanlısı Mis Barbara Hives feci haberi öğrenince soğukkanlılığını kaybetmemiş ve:

— Öyle ümit ediyorum, ki tayyare mecburen bir yere inmiş olacaktır. Yoksa bir kaza mevzuu bahsolamaz. Nişanlım sağ ve sıhhattedir. Bundan eminim.

Demiştir.

Birçok kimseler evlerinde yatacak yatak bulamazken Bazıları deniz üzerindeki yataklarda balık avlıyor..

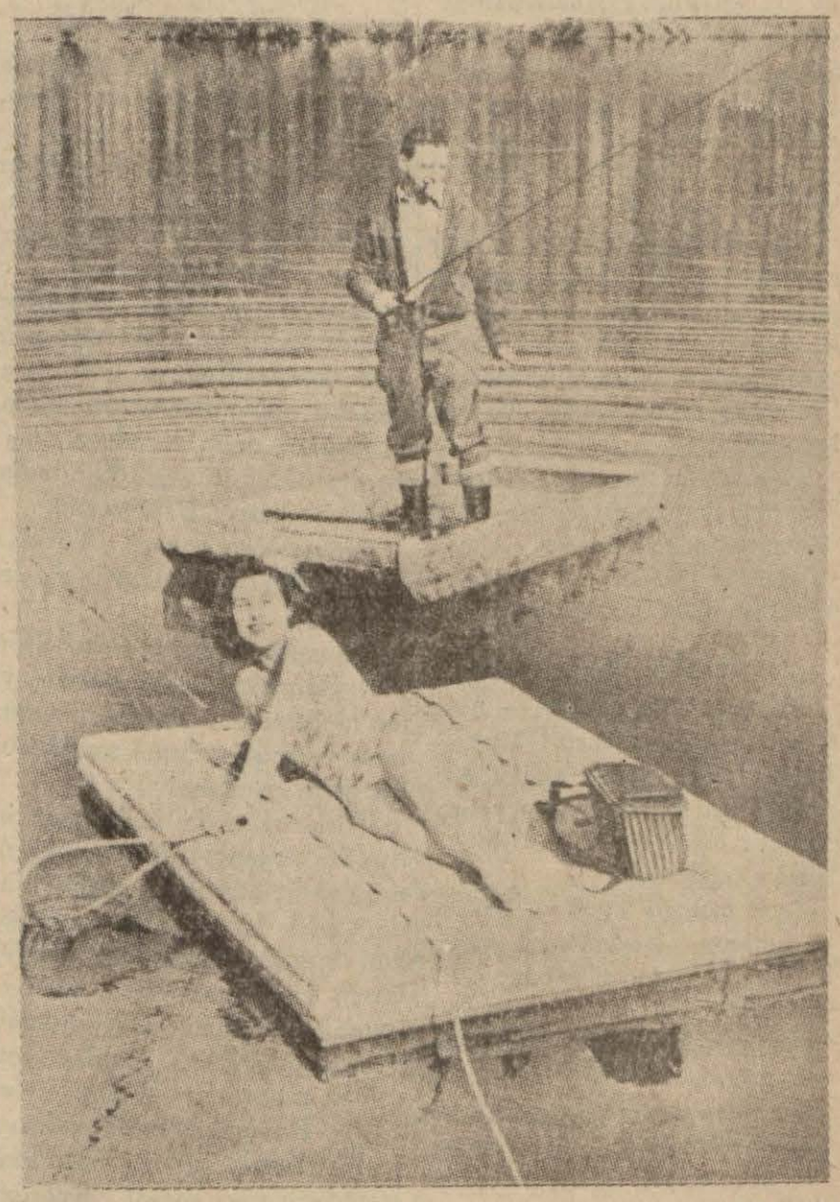

Evet.. geçen sene başlayan bu moda bu sene aldı, yürüdü.

Şimdi deniz yahut göllerde biraz serinlemek biraz da eğlenmek için balık avlayanlar ayni zamanda rahat da etmek istiyorlar. Bu maksatla deniz üzerinde bir sandal gibi yüzen yataklar her tarafta taammüm etmeğe başladı. Deniz, ev ve güzel manzara... Bir yaz için bundan daha güzel ne düşünülebilir?.

En yukarıdaki resime gelince, bunlar da iki yeni evli... Pek dikkatle bakmaya lüzum yok. Tanıdığınız iki yıldız: Tir yam Pover ve Annabellâ... Bir filmden sonra yarı uyku yarı hâz çiindeler...

Türk - Fransız anlaşması

(Baştarafı 1 incide)

memleket arasında karşılıklı yeni bir itimat devresi açmaktadır. İki devlet Balkanların ve şarkî Akdenizin sulhunda işbirliği edeceklerdir.

Müteakiben Bonnet Moskova müzakerelerine dair izahat vermiştir.

Fransız gazeteleri ne diyor?

Paris, 24 (A.A.) — Fransız - Türk anlaşması hakkında Matin gazetesi diyor ki:

Ötedenberi söylenegelmiştir: Her türlü ittifak ve anlaşmada bunları aktedenlerin vasıflarıdır ki hesaba katılır. İmzalanan kâğıdın mahiyeti sonra gelir. Her şeyde olduğu gibi bir ittifakta da manevî cihet her şeye üstündür. İşte bu bakımdandır ki Türk - Fransız ittifakının çok yüksek bir kıymeti vardır.

Oeuver şöyle yazıyor:

Fransa Suriyede deruhte ettiği vazifeden başka bir devlet lehine vazgeçmeği taahhüt ediyor. Bu suretle eğer İtalya Suriye ve Lübnan Cumhuriyetleri üzerinde istikbal için bazı emeller besliyorsa bütün emelleri suya düşmüş oluyor.

Humanite şöyle yazıyor:

Fransız - Türk muahedelerinin akdinden dolayı hiçbir kimse bizim kadar memnun olamaz. Türkiye Cumhuriyeti her türlü emniyet sisteminin zarurî bir unsurudur. Ankara hükûmeti mihver devletlerinin rica ve tazyiklerine mukavemet göstermek ve sulh cephesine iltihak etmek gibi büyük bir kiyaset göstermiştir.

Anlaşma hakkında eski bahriye nazırının makalesi

Paris, 24 (A.A.) — Eski bahriye nazırı Pietri, Fransız - Türk anlaşması hakkında Jour gazetesinde yazdığı bir makalede diyor ki:

Yeni ittifakın stratejik faydalarının teferrüatına girişmek istemiyorum. Fakat iki nokta var ki çok barizdir: Boğazlardan geçerek icabında denizden Romanyaya yardım etmek ve Sovyetler Birliği ile irtibat tesis etmek imkân dahiline girmiş olduğu gibi Süveyşin de karadan müdafaası temin olunmuştur.

Nihayet şunu da tebarüz ettirmek lâzımdır ki, Sicilya - Pantellaria - Libya üçkenini kabul dahi etsek Akdenizin gerek garp gerek şark havzası İngiltere ve Fransanın tefevvuku altında bulunmaktadır.

Türk ittifakının bütün islâm âleminde yapacağı derin tesiri de kaydetmek lâzımdır. Alman ve İtalyan emelleri ve propagandalarının ölüm çanı çalmıştır:

Amerika memnun

Vaşington, 24 (A.A.) — Amerika diplomatik mahafili Türk — Fransız anlaşmasının akdini Avrupada sulh cephesinin kuvvetlenmesinde ciddî bir âmil olarak telâkki eylemektedir.

Aynı mahafil Türk — Fransız anlaşmasının Moskova müzakereleri üzerinde de müsait bir tesir yapacağı ümidindedir. Amerikan mahafili Moskova ile yapılmakta olan müzakerelerin neticelenmesini totaliter devletlerin genişlemesine set çekmek için siyasî ve askerî bir zaruret olduğuna işaret eylemektedir.

Anlaşmayı Ruslar hayırlı bir iş addediyorlar

Paris, 24 (Hususî) — Moskova görüşmeleri hakkında hiç bir yeni haber yoktur. Ancak Moskova matbuatı Türk — Fransız anlaşmasını tahlil etmekte ve bu hareketin taarruzlara mukavemet ve sulhün müdafaası için çok hayırlı bir iş olduğunu bildirmekte, bu vaziyetten memnuniyet göstermektedirler.

Cumhurreisimizin teşekkürleri

Yalov, 24 (A.A.) — Riyaseticumhur Umumî Kâtipliğinden:

Reisicumhur İsmet İnönü, Hatayın Anavatana kavuşması dolayısiyle yurdun her tarafından aldıkları ve vatandaşların sevinç ve tebriklerini bildiren telgraflardan çok mütehassis olmuşlardır. Teşekkürlerinin ve mukabil tebriklerinin iblâğına Anadolu Ajansını memur etmişlerdir.

Bonnet'nin nutku

Paris, 24 (A.A.) — Türk — Fransız deklârasyonunun imzasından sonra Bonnet'nin radyo ile de verilen beyanatının metni şudur:

"Fransız — Türk karşılıklı yardım deklârasyonu 12 Mayıs İngiliz — Türk deklârasyonunun aynı terimlerini ele almaktadır. Bu deklârasyon, Fransayı İngiltereye bağlıyan teahhütlerle Büyük Britanyayı Türkiyeye bağlıyan teahhütlerin tamamiyle müvazî kılınmasını istihdaf eylemektedir.

Filhakika Türk — Fransız deklârasyonu, evvelâ, Akdenizde bir harbe müncer olacak bir taarruz takdirinde Fransız ve Türk hükûmetlerinin birbirlerine ellerinden gelen her türlü yardım ve müzaherette bulunacaklarını,

Saniyen, işbu teahhüdün, Balkanlarda da emniyetinin teminini istihdaf edecek olan katî anlaşmada tasrih olunacağını derpiş eylemektedir.

İşte deklârasyonun esaslı iki noktası bunlardır.

Esasen bu hususta şunu da kaydetmek gerektir ki, Anlaşma, açıkça tasrih edilmiş olduğu üzere, hiçbir memleket aleyhine müteveccih değildir.

Bu, İngiliz - Türk deklârasyonunun aynidir ve Paris, Londra ve Ankarayı teşrik eden ve muvaffakıyeti sulhun idamesi hususunda esaslı tesanütlerini gösteren müzakereler sırasında tanzim edilmişti.

Hususî meseleler üzerinde olduğu gibi, umumî siyasetin yüksek sahasında da tezahür eden bu sıkı anlaşmanın aradaki bağları daha ziyade sıkılaştırmış olduğunu gördüğümden dolayı bilhassa bahtiyarım.

Bonnet'den sonra Türkiye büyük elçisi Suad Davaz da demiştir ki:

"Dostum hariciye nazırı Bonnet, yapmakta olduğumuz şeyler hakkında icap eden malûmatı vermiştir. Buna ancak şunu ilâve edeyim:

Türk - Fransız birleşmesinin bugün teeyyüdünü görmekten mütevellit büyük sevincimi ifade etmek isterim. İki memleket, bugün anlaşmaları sulhu tarsin için imzalamıştır. Bu anlaşmalar kimsenin aleyhine müteveccih değildir. Bunları en sulhçu maksatlar ilham eylemiştir. Bizim idealimiz sulhtur ve bu suretle sulhun muhafazasında teşriki mesai ediyoruz. Fransa, Türkiye ve İngiltere bütün beşeriyet için aziz olan sulhu korumak için ellerinden geleni yapacaklardır.,,

Hatayda bayram hazırlığı

Antakya, 24 (A.A.) — Anadolu ajansının hususî muhabiri bildiriyor:

Hatay anlaşmasının pazartesi günü büyük millet meclisinde tasdikinden sonra ayni gün Hatayda bayram yapılacaktır.

Asıl büyük kurtuluş bayramı 23 temmuzda pek muhteşem ve muazzam tezahüratla kutlanacaktır. Ogünkü merasimde bulunmak üzere Ankaradan müteaddit heyetlerin geleceği anlaşılmaktadır.

5 temmuz kahraman ordumuzun Hataya girdiğinin yıl dönümü olması münasebetiyle bu mesut gün de parlak merasimle kutlanacaktır.

Hatay, şehirleri bayramlar münasebetile fevkalâde surette donanmaktadır. Halkın sevinci görülmemiş derecededir.

Mebuslarımız Hatayda

İskenderun, 24 (A.A.) — Anadolu ajansının hususî muhabiri bildiriyor:

Mebuslarımızdan Rahmi Apak, Cevdet Kerim İncedayı, Ali Münif bugün Hataya gelmişlerdir. Payas istasyonunda parti erkânı, mebuslar ve dahiliye müsteşarı, emniyet umum müdürü tarafından karşılanmışlardır.

Misafirler, İskenderun halkevinde karşılayıcılar ile hasbihalden sonra Antakyaya gitmişlerdir.

Tiyençinde kıtlık

Vaşington, 24 (A.A.) — Hariciye nazırı Hull, matbuata beyanatta bulunarak Amoydaki Amerika mümessilinin Kulangsuda hüküm süren yiyecek kıtlığı hakkında Japon makamları nezdinde teşebbüslerde bulunduğunu söylemiştir.

Japonlar, bu itirazı tetkik edeceklerini vaadetmişlerdir.

Hull, Tientsinde ayni şekilde teşebbüslerde bulunulduğunu, fakat yiyecek getiren vapurların Tientsinin methalinde daima Japon makamları tarafından durdurulmakta olduğunu teyit etmiştir.

—o—

Çıplakları protesto

Tientsin, 24 (A.A.) — İngiltere konsolosu imtiyazlı mıntakadaki İngilizlerin çırılçıplak soyulmalarını tahrirî olarak şiddetle protesto etmiştir.

İngiltere konsolosluğundan öğrenildiğine göre, Tientsinin Çin belediye reisi muvakkat Pekin hükûmeti tarafından İngiltere ve Fransa sefirlerine gönderilen ayni mealde iki mektubun birer suretini İngiltere ve Fransa konsolosluklarına tevdi etmiştir.

Bu mektuplarda ihtilâfın halini mümkün kılacak bazı şartlar ileri sürülmekte ve Fransız - İngiliz makamatı bu şartların tamamını kabul etmedikleri takdirde Pekin hükûmetinin esaslı bir tasfiye işine ve vaziyetin icap ettirdiği tedbirlere müracaat mecburiyetinde kalacağı bildirilmektedir.

—o—

İngilizler aleyhine nümayişten vazgeçildi

Tientsin, 24 (A.A.) — Dün Tientsinde Japonların kontrolü altında bulunan mıntakada İngiltere aleyhinde yapılması kararlaştırılan nümayişlerden vazgeçilmiştir.

—o—

Bulgar kralı İtalyaya gidecek

Roma, 24 (A.A.) — Roma siyasî mahfillerinde söylendiğine göre, Bulgar kralı Boris, yanında Bulgar başvekili olduğu halde, yakında Romayı ziyaret edecektir.

Rus-Alman ticaret anlaşması

Tekzip edilmekle beraber mümkün de görülüyor

Moskova, 24 (A.A.) — Havas: Bugüne kadar mevcut intibaa göre, 7 Alman mütehassısının Moskovaya gelerek Sovyetler Birliğine 750 miloyn marklık bir kredi teklif edeceğine dair Berlinden çıkan haberler hakikate uygun değildir.

Moskovadaki Alman mahafili de bu haberi tekzip etmektedir. Moskova mahafili Fransız - İngiliz - Sovyet müzakerelerinin cereyan ettiği bir sırada Almanya ile de ticaret müzakereleri yapılmasının muvafık olamıyacağı mütalâasındadır.

İngiltere ve Fransa ile yapılmakta olan müzakereler neticelendikten sonra tabiatile vaziyet değişebilir. Bazı kimseler Sovyetler Birliğinin İngiltere ve Fransa ile siyasî bir anlaşma ve Almanya ile de bir ticaret anlaşması yapabilmesinde hiçbir mahzur görmemektedir.

Uzakşark hâdiseleri

Mançuride Sovyet tayyareleri faaliyete geçti

Hsinking, 24 (A.A.) — "Domei Ajansı,, Mançurideki Japon ordusu neşrettiği bir tebliğde hülâsaten diyor ki:

Sovyet hava kuvvetleri tarafından son zamanlarda Mançuri topraklarının ihlâli hâdiseleri Buir gölünün şimalinde 200 kilometre genişlikte ve Mançuko topraklarında 60 kilometre derinlikteki bir sahaya şâmil bulunmaktadır. Bu tahrikât lâyık mukabeleyi görecektir.

Eğer Sovyet hava kuvvetleri iki defa uğradığı ağır zayiattan mütenebbih olmıyarak tecavüzlerine devam ederse Mançurideki Japon ordusu karşı tarafın teşebbüsü yüzünden hasıl olacak her türlü vaziyeti süratle ve müessir bir tarzda karşılamak üzere icabeden bütün tedbirlere tevessül etmeğe karar vermiştir.

ÇEMBERLAYN'İN NUTKU

Cardiff, 24 (A.A.) — Burada bir mitingde söz söyliyen Başvekil B. Çemberlayn, Uzak Şark meselelerine temas ederek demiştir ki:

— Hiç bir İngiliz hükûmeti, kendi tebeasının Tien - Çinde yapıldığı bildirilenler gibi muameleye tâbi tutulmasına müsaade edemez. Ve hiç bir İngiliz hükûmeti, kendi haricî siyasetini tesbit için başka hükûmetlerin emrine tâbi olamaz. Bundan dolayı ümit ederim ki, Japonyanın böyle bir niyeti yoktur, kendi askerlerinin bu hareketlerini affedecek değildir ve İngiliz milletinin Çindeki hak ve menfaatlerini istihkar etmek arzusunda bulunmamaktadır.

LİMANA GİREN İNGİLİZ VAPURU

Tokyo, 24 (A.A.) — Svtov'dan bildirildiğine göre, dün bir İngiliz torpito muhribi ile bir İngiliz ticaret gemisi, limana girmişlerdir. Japon makamları, rıhtımlar üzerine barikatlar koymuş ve gemilerin murettebatını karaya çıkmaktan menetmiştir. Bu gemiler, üç saat sonra Svatov'u terkeylemişlerdir.

Bu hâdise üzerine, Japon makamları, üçüncü devletlerin, herhangi bir geminin limana girmesinden yirmi dört saat evvel Svatov Japon makamlarını meseleden haberden etmeleri lüzumunu bildirmişlerdir.

Svatovda oturn yabancılara ait yiyecek ile mektupların Japonlar tarafından kontroldan sonra karaya çıkarılmasına müsaade edilmektedir.

* * *

Paris, 24 (Hususî) — Bugün siyasî hâdiseler gevşemiş bulunuyor. Uzak Şarktaki gerginlik bir dereceye kadar zail olmuştur. Japonlar evvelce ecnebi gemilerinin dolaşmalarını menettikleri Suvatov limanında bugün seyrisefere müsaade etmişlerdir.

Bir İngiliz gemisi Suvato'da yolcu, posta ve yemek maddeleri çıkarmıştır, ancak Japonlar diğer taraftan da Hansu körfezi karşısındaki Fuzan adalarını işgal etmişlerdir.

Japon bahriye kolları bu işgal hâdisesini yalnızca Şankayçek kuvvetlerini yapılacak yardımlara mani olmak gayesine matuf bulunduğunu bildirmişlerdir.

Londradaki askerî heyetimiz

Çalışmalarına devam ediyor

Londra, 24 (Hususî) — Türk askerî heyeti, İngiliz mütehassıslarile birlikte çalışmalarına devam etmektedir, ağır toplar hususunda henüz katî bir karar ittihaz olunamamıştır.

Buradaki heyet, ayni zamanda topların çap ve modelleri meselesile de alâkadar olmaktadır.

Türk heyeti, ayni zamanda Türkiyede büyük bir tayyare fabrikası teşkil edilmesi husularını da tetkik etmektedir.

Böyle bir fabrika muayyen bir zaman için şarkî Akdeniz ile garbî Akdenizin ayrılması halinde şarkî Avrupadaki müttefiklere tayyare ve motör yetiştirebilecek vaziyette olacaktır.

—o—

14 yahudi

Yahudi ırklarını sakladığı için mahkûm oldu

Tirieste, 24 (A.A.) — Yahudi ırkına mensup olduklarına dair vaktinde beyanname vermiyen beşi kadın olmak üzere 14 yahudi on beşer gün hapse ve biner liret para cezasına mahkûm olmuşlardır.

—o—

Rus sefaretindeki gardenparti

Ankara, 24 (A.A.) — Sovyet büyük elçisi ve bayan Terentiev, bu akşam büyük elçilik bahçelerinde bir gardenparti tertip etmiştir.

Çok samimî bir hava içinde geç vakte kadar devam eden bu gardenpartide, ezcümle nafia vekili Ali Fuat Cebesoy, muhabere ve münakalât vekili Ali Çetinkaya, B. Ali Rana Tarhan, birçok mebuslar, başta kâtibi umumî B. Numan Menemencioğlu olduğu halde hariciye erkânı, kor diplomatik ve Türk gazetecileri bulunmuştur.

Taksim emlâk şirketi

Taksim Emlâk Şirketi, son bir içtima akdederek şirketin tasfiyesine ve muamelâtın hükûmete devrine karar vermiş olduğundan Maliye Vekâleti burasını yakında belediyeye verecektir.

İstanbul âmire binasının stadyom inşası maksadile hazine tarafından Beden Terbiyesi Umum Müdürlüğü emrine verildiği alâkadarlara bildirilmitşir.

İngiltere - Leh askerî ittifakı

Pek yakında Londrada imzalanacak

Varşova, 24 (A.A.) — ... min kaynaklardan öğrenildiğine göre, General Raisinin riyaseti altındaki Polonya askerî heyetinin Londrada İngiliz ordusu mümessillerile yapmakta olduğu müzakereler nihayet bulmak üzeredir. Polonya hariciye nazırı ... kin Londrayı ziyareti esnasında 6 nisanda aktolunan karşılıklı garanti anlaşmasının tatbikatını tesbit eden askerî anlaşma ... yakında Londrada imzalanacaktır.

Danzigde bir merasim

Varşova, 24 (A. A.) — Büyük harpte ölen Alman bahriyelilerinin şerefine yapılacak ihtifal münasebetile Alman donanması ... kânından bir heyetin Danzige gelmesi bekleniyor.

Heyete Alman donanması kumandanı Amiral Roeder riyaset edecektir.

—0—

İngiltere aleyhine nümayiş

Tsingtav, 24 (A.A.) — ... Tsingtavda İngiltere aleyhine büyük nümayişler yapılmıştır.

İngiltere - Romanya

—o—

ticaret anlasması aktedildi

Londra, 24 (A.A.) — İngiltere ile Romanya arasında Londrada cereyan eden malî müzakereler nihaî bir anlaşma ile neticelenmiştir.

Bu anlaşma mucibince İngiltere, Romanyaya beş buçuk milyon sterling ikraz edecektir.

Bu para, iki memleket arasındaki mübadelelerin kolaylaştırılmasına tahsis edilecektir.

Meclisin yaz tatili

Büyük Millet Meclisi ... muzun ilk haftasında yaz tatiline başlayacaktır.

Türkiye - Fransa arasında

Mütekabil yardım

(Baştarafı 1 in...)

beyanatı münhasıran meşru müdafaa hakkına istinat eden ... dafüi) bir vasıtadan ibarettir ... Alman - İtalyan ittifakı ... (tecavüzî) değildir. Bu ... kın ihtiva ettiği (hayatî ... tabirile başkasının evine ve ... lına göz koymaz. Akdeniz ... kullanılan (bizim deniz) ... siyasî düsturlar ile, bu ... yalnız İtalya inhisarına ... zihniyeti takip etmez. Onun sahillerinde yaşayan bütün milletlere hayat hakkı tanır ve ... denizi sahildarlarının "müşterek malı,, addeder.

Akdeniz tarihte, yalnız Roma imparatorluğunun gölü olmamıştır. Ondan evvel ve dan sonra Türklerin ve ... paratorluğunun da gölü olmuştur. Türkler yakın ... ziyi ileri sürerek ve başka memletlerin hakkını unutarak (bizim deniz) demedikleri gibi, başka memleketlerin de ... le vahî iddialardan vazgeçmeleri lâzımdır.

Hülâsa Başvekilin dün ... let Meclisinde okuduğu ... natile şarkî Akdenizde T... ye, İngiltere ve Fransadan ... rekkep yeni ve kuvvetli ... sulh camiası meydana gelmiştir. Bu hayırlı teşekkülü memnuniyetle selâmlar, Refik Saydam hükûmetini tebrik ederiz.

***

Satie binası işinde son safha

Âdil Ödül ve Malik Kevkep de tevkif edildi

Elektrik Şirketinin Fındıklıdaki Satie binasını 250 bin liraya satın alıp hazineyi 100 bin liradan fazla zarara sokarak devlet alım satım işlerine fesat karıştırmak suretile menfaat temini, resmî evrakta sahtekârlık ve vazifei memuriyetlerini suiistimal suçlarından eski Deniz Bank umum müdürü Yusuf Ziya Öniş, umum müdür muavinlerinden Tahir Kevkep, hukuk müşaviri avukat İsmail İsa Caniş, kâtibi umumî Sadun Galip Savcı, inşaat ve binalar servisi şefi mühendis Neşet Kakımgil ve Jerans şirketi müdürü Meteos Temelin evvelki gün dördüncü sorgu hâkimliğinin kararı ile tevkif edildiklerini, meclisi idare azasından Vahin Giray, Sedat Ural, Malik Devkepin de haklarındaki tahkikatın gayrimevkuf devamına karar verilerek serbest bırakıldıklarını ve Ankarada bulunan diğer maznunlardan Hamdi Emin Çap ile Lüleburgazda bulunan hukuk müşaviri Atıf Ödül hakkında da ihzar müzekkeresi kesildiğini yazmıştık.

HAMDİ EMİN ÇAP BUGÜN GETİRİLİYOR

Müddeiumumilik tarafından Ankara polisine Hamdi Emin Çap ihzar müzekkeresi hemen evvelki gün telgrafla gönderilmesine rağmen maznun bulunamamış ve dün sabahki trenle getirilememiştir. Kendisi bu sabahki ekspresle ihzaren şehrimize gelecek ve yarın sabah da dördüncü sorgu hâkimi Sami tarafından sorguya çekilecektir.

ATIF ve MALİK KEVKEP DE TEVKİF EDİLDİ

Diğer taraftan Lüleburgazda bulunan avukat Atıf Ödül dün sabah şehrimize gelmiş ve yapılan evvelki gün sorgudan sonra serbest bırakılan maznun Malik Kevkep ve daha iki arkadaşile beraber adliyeye gitmiştir.

Saat 12,40 sıralarında vaki olan müracaat üzerine, sorgu hâkimi Sami tatil olmasına rağmen bu ehemmiyetini nazara alarak Atıf Ödülün hemen sorgusuna başlamış ve iki saat süren bir sorgudan sonra, Atıf Ödül hakkında da tevkif kararı vermiştir.

Bundan yine sorguya çekilen maznun Malik Kevkep ise, bu sefer verdiği ifadesinde ilk söylediklerinin tamamen aksi bir ifadede bulunarak işin tahkikatını başka bir yola sevketmek istediğinden sorgu hâkimi onu da tevkif etmiştir.

Tevkiften sonra maznunlar kaldırıldıkları bir taksi ile yanlarına adliye polisi olduğu halde tevkifhaneye götürülmüşlerdir.

Atıf Ödül ,ve Malik Kevkep adliyeden çıkarken, arkadaşları vasıtasile tertibat aldırmışlar ve gazete fotoğrafçılarının resimlerini almalarına mani olmak istemişlerdir. Maznunlar foto muhabirlerini atlatmak için postahane kapısından çıkmışlar, yüzlerini şapka ve mendilleri ile kapayarak koşar adım otomobile atlamışlardır.

Müddeiumumilik tarafından iş hakkındaki tahkikata ehemmiyetle devam edilmektedir.

MAZNUNLAR NE DİYOR?

Bütün maznunlar müddeiumumilikteki sorgularında yolsuzluğu tamamile inkâr edememişler, ancak tevil yoluna girişmişlerdir.

Maznunlar umumiyetle şöyle demişlerdir:

— Binanın evvelâ yapılan keşfinde bazı noksanlar vardı. Bahası geçen arsa ve rıhtımın da kıymetleri takdir olunmamıştı. Biz de bu noksanları ikmal ettik, yaptığımız rapor üzerinde bazı değişiklikler yaptık.„

KOMİSYON PARASI KİMİNMİŞ?

Haber aldığımıza göre Satie binasının satılması işinde yüzde beş üzerinden alman 12 bin 500 liralık komisyonu elektrik şirketi aldığı 250 bin lira içinden ödemiştir.

939/538

Fatih Sulh Birinci Hukuk mahkemesinden:

Arif Hikmetin Eyüpte Sofular mahallesinde Sofular yokuşunda 34 numaralı hanede sakin İhsan aleyhine açtığı alacak davası için gönderilen zaptı davaya mumaileyhin ikametgâhının malûm olmadığı mübaşiri tarafından verilen meşruhattan anlaşılmış ve mahkemece müddei vekilinin talebile müddeialeyh hakkında on beş gün müddetle ilânen tebliğat ifasına ve mahkemenin 12 - 7 - 939 saat 10 buçuğa talikine karar verilmiş olduğundan bermucibi karar yevm ve saati mezkûrda mahkemede hazır bulunmadığı ve tarafından bir vekil göndermediği takdirde davanın giyaben bakılacağı tebliğ makamına kaim olmak üzere ilân olunur. (29507)

Zayi

Murisimiz merhum Bay Mehmet Azmi Tenikalp'ın Türkiye İmar Bankasına yatırdığı blokelere mukabil mezkûr bankadan aldığı 2369 No. 14 - 3 - 1937 tarihli 183 liralık ve 3400 no. 12-10-937 tarihli 1185 liralık iki kıt'a makbuz zayi olmuştur. Zuhurunda hükmü olmadığını ilân ederiz.

Merhumun Veresesi

İlân

939/1032

Beyoğlu Üçüncü Sulh Hukuk Mahkemesinden:

Mahkememizin 939/1032 numaralı dosyasiyle: Galatada Bereket Hanında Kosta Saridaki tarafından Heybeliad Bahriye sokağında 14 No. da İzidor Sakarya aleyhine açılan 80 lira alacak davasının muhakemesinde:

Yövmü muayyende davacı gelerek dava edilene gönderilen davetiye mübaşir tarafından verilen meşruhattan ve mahalli zabıtasınca yapılan tahkikata göre mumaileyh İzidorun ikametgâhının meçhul olduğu anlaşılmakla davacının istediği veçhile ilânen tebliğat icrasına karar verilmiş olmakla muhakeme günü olan 17 - 7 - 939 günü saat 10 da dava edilen İzidor Sakaryanın Beyoğlu Üçüncü Sulh Hukuk mhkemesinde hazır bulunması veya bir vekil göndermesi, göndermediği takdirde muhakemenin gıyabında görüleceği tebliğat makamına kaim olmak üzere 20 gün müddetle ilân olunur.

(29504)

VAKIT kitabevi

Dün ve yarın tercüme külliyatı

No.	11-20 ikinci seri	Kr.
11	Gorio baba	100
12	Deliliğin psikolojisi	50
13	İlkbahar selleri	75
14	Engerek düğümü	60
15	Rasin külliyatı III	75
16	Samimî Saadet	50
17	İstatistik	30
18	Çocuk düşürtenler	60
19	İlim ve felsefe	30
20	Mevcudu kalmadı	
		530

Bu serinin fiatı 5.30 kuruştur. Hepsini alanlara yüzde 20 iskonto yapılır. Kalan 4.24 kuruşun 1,24 kuruşu peşin almarak mütebakisi ayda birer lira ödenmek üzere üç taksite bağlanır.

Haricî Askerî Kıtaatı Satınalma Komisyonu İlânları

Alay hayvanatının ihtiyacı olan 504,000 kilo ot kapalı zarf suretile münakasaya çıkarılmıştır. İhale Dörtyolda 30—6—939 Cuma günü saat 15 de yapılacaktır. Muvakkat teminat 1134 liradır. Bu teminat kanundaki ahkâm dahilinde vakit zamanla maliyeye yatırılarak bir saat evvel komisyona teminat ve teklifin verilmesi lâzımdır. Şartname her gün Alay Levazımında isteyenlere verilir. (1049 (4116)

***

Balıkesir Birliklerinin ihtiyacı olan 130 ton sığır eti kapalı zarfla eksiltmeye konulmuştur. Tahmin edilen bedeli 35,100 liradır. Muvakkat teminatı 2632 lira, 50 kuruştur. İhale 29—6—939 günü saat 11 de Balıkesir Kor Sa. Al. Ko. da yapılacaktır. Evsaf ve şartları her gün Ko. da ve İstanbul, Ankara M. M. V. Levazım âmirliği Satınalma komisyonunda görülebilir. Taliplerin belli belgelerle ve muvakkat teminatlarını havi teklif mektuplarını ihale saatinden en geç bir saat evveline kadar Balıkesirde Ko. na vermeleri. (1047) (4117)

***

Karaköse garnizonu için iki milyon dört yüz bin kilo tezeği kapalı zarfla eksiltmeye çıkarılmıştır. Tahmin edilen bedeli 24000 lira, ilk teminatı 1800 liradır. Eksiltmesi 28—6—939 çarşamba günü saat 10 da Karakösede yapılacaktır. Şartnamesi Ko. da mevcuttur. Her gün görülebilir. İsteklilerin teklif mektuplarını ihale saatinden bir saat evveline kadar Ko. na teslim etmiş bulunmaları. (1051) (4119)

***

Kağızman garnizonu için 700,000 kilo odun kapalı zarfla eksiltmeye çıkarılmıştır. Tahmin edilen bedeli 15750 lira, ilk teminatı 1181 liradır. Eksiltmesi 27—6—939 salı günü saat 11 de Karakösede satınalma Ko. da yapılacaktır. Şartname ve evsafı her gün görülebilir. İstekliler teklif mektuplarını saat 10 a kadar Ko. na vermiş olacaklardır. (1052) (4120)

***

İzmir Gaziemirde bir adet uçuş pisti yaptırılacaktır. Muhammen bedeli 131,096 lira 36 kuruş, ilk teminatı 7805 liradır. Kapalı zarfla ihalesi 29—6—939 Perşembe günü saat 11 de Ankarada M. M. V. Satınalma Komisyonunda yapılacaktır. Şartname proje ve resimleri 660 kuruşa Ankarada Ko. dan alınır. İsteklilerin kanunun 2, 3 cü maddelerinde yazılı vesaikle birlikte ilk teminat ve teklif mektuplarını muayyen saatten bir saat evveline kadar Ankarada M. M. V. Satınalma Komisyonuna vermeleri. (1053) (4121)

***

Çorluda bir uçuş pisti yaptırılacaktır. Muhammen bedeli 161,027 lira 73 kuruş olup ilk teminatı 9302 liradır. Kapalı zarfla ihalesi 28—6—939 perşembe günü saat 15 de Vekâlet Satınalma Komisyonunda yapılacaktır. Şartname, proje ve resimleri 810 kuruş mukabilinde alınabilir. İsteklilerin kanunun 2, 3 cü maddelerinde yazılı vesaikle birlikte ilk teminat ve teklif mektuplarını ihale saatinden bir saat evveline kadar Ankarada M. M. V. Satınalma komisyonuna vermeleri. (1054) (4122)

***

Sürbahan garnigonu için bir milyon altı yüz elli bin kilo tezeği kapalı zarfla eksiltmeye çıkarılmıştır. Tahmin edilen bedeli 16500 lira, ilk teminatı 2237 lira 50 kuruştur. Eksiltmesi 29—6—939 Perşembe günü saat 16 da Ağrı satınalma komisyonunda yapılacaktır. Şartname ve evsafı Kolordunun tekmil garnizonunda mevcut aynıdır. Her yerde ve her gün gröülebilir. İsteklilerin teklif mektuplarını saat 15 e kadar komisyona vermiş olmaları lâzımdır. Bu saatten sonra verilecek teklifler kabul edilemez. (1050) (4126)

***

Adanada yeniden yaptırılacak olan 232,665 lira 20 kuruş keşif bedelli hastahane binası kapalı zarfla eksiltmeye konulmuştur. Eksiltmesi Adanada Tüm. Satınalma komisyonunda 30—6—939 Cuma günü saat 16 da yapılacağından tayin edilen saatten bir saat evvel teklif mektuplarını Ko. riyasetine vermeleri şarttır. İlk teminatı 12,882 liradır. İnşaata ait keşif, plân ve şartnamesini görmek isteyenler Ankara ve İstanbul Levazım âm. Sa. Al. Ko. da ve Adanada Tüm. Sa. Al. Ko. da görebilirler. İstekliler 2490 sayılı kanunun 1, 2, 3 cü maddelerindeki evsafı haiz olduklarına dair lüzumlu olan vesaiki ihaleden evvel Ko. na göstermek mecburiyetindedirler. (2) (4129)

***

Manisa ve hariç kıtaatın ihtiyacı için 33,300 kilo sade yağı kapalı zarfla satın alınacaktır. Hepsinin tutarı 36,630 liradır. Şartnamesi parasız olarak Manisada Ko. dan verilir. İhalesi 5—7—939 günü saat 11 dedir. İlk teminatı 2747 lira 25 kuruştur. Eksiltmeye girecekler 2490 sayılı kanunun 2, 3 cü maddelerindeki istenilen belgelerle ticaret odası vesikalarile birlikte eksiltme saatinden bir saat evveline kadar teminat ve teklif mektuplarını Manisada Tüm. Sa. Al. Ko. na vermeleri. (1) (4130)

* * *

120.000 kilo sığır eti kapalı zarfla eksiltmeye konulmuştur. Tahmin bedeli 22,500 lira ilk teminatı 1687 lira 50 kuruştur. Eksiltmesi 7—7—939 cuma günü saat 15 de Erzurumda askerî satınalma komisyonunda yapılacaktır. Şartname ve evsafı her gün görülebilir. Teklif mektupları belli saatten bir saat evvel komisyon başkanlığına verilmesi. (22) (4287)

***

Samsun garnizonu ihtiyacı olan 40,000 kilo sade yağı kapalı zarfla eksiltmeye konulmuştur. Parası 37,600 lira ilk teminatı 2820 liradır. İhalesi 4—7—939 salı günü saat 10 da Tümen binasındaki komisyonda yapılacaktır. Şartnameyi almak ve görmek isteyenlerin her gün iştirâk edeceklerin vesikaları ve teminatları ile birlikte ihale gün ve saatinde müracaatları ve zarflarını bir saat evvel komisyon reisliğine vermeleri. (21) (4288)

* * *

33 ton sade yağı kapalı zarfla eksiltmeye konulmuştur. Tahmin edilen bedeli 34,650 liradır. Muvakkat teminatı 2598 lira 75 kuruştur. İhale 4—7—939 salı günü saat 11 de Balıkesir kor satınalma komisyonu binasında yapılacaktır. Evsaf ve şartnamesi her gün komisyonda ve (İstanbulda ve Ankarada M. M. V. Lv. âmirlikleri satın alma komisyonlarında da görülebilir.) Taliplerin belli belgeler ve muvakkat teminatlarını havi teklif mektuplarını ihale saatinden en geç bir saat evveline kadar komisyona makbuz mukabili vermeleri. (20) (4289)

***

160,000 kilo sığır eti kapalı zarfla eksiltmeye konulmuştur. Tahmin bedeli 32,000 lira ilk teminatı 2400 liradır. Eksiltmesi 3—7—939 pazartesi günü saat 15 de Erzincanda As. satınalma Komisyonunda yapılacaktır. Şartnamesi ve evsafı her gün görülebilir. Teklif mektupları eksiltme saatinden bir saat evvel Erzincan tümen satın alma komisyonuna verilmiş olacaktır.

(18) (4291)

***

Cinsi	Miktarı Kilo	Tahmin bedeli Lira	İlk Te. Lira
Sığır eti veya koyun eti veya keçi eti	144,000	22,320	1674
Kuru ot	276,000	11,700	877,50

Mersin garnizonundaki kıtaatın ihtiyacı olan yukarıda yazılı iaşe ve yem maddeleri kapalı zarfla eksiltmeye konulmuştur. İhalesi 5—7—939 çarşamba günü saat 15 de yapılacaktır. Eksiltme Mersinde As. satınalma komisyonunda yapılacaktır. Zarflar aynı günde açılış saatinden bir saat evveline kadar kabul edilir. Şartnamesi Mersinde adı geçen komisyonda her gün görülebilir. (32) (4418)

***

İzmirde Mst. Mv. Seferihisar mıntakasındaki 81,000 kilo kesilmiş sığır eti veyahut burulmuş keçi eti ihtiyacı kapalı zarfla eksiltmeye konulmuştur. İhalesi 7—7—939 cuma günü saat 16 da kışlada İzmir Lv. âmirliği satınalma komisyonunda yapılacaktır. Tahmin edilen tutarı 18630 liradır. İlk teminatı 1397 lira 25 kuruştur. Şartnamesi her gün İzmirde komisyonda görülebilir. İstekliler ticaret odasında kayıtlı olduklarına dair vesika göstermek mecburiyetindedirler. Eksiltmeye iştirâk edecekler 2490 sayılı kanunun 2, 3 cü maddelerinde ve şartnamesinde yazılı vesaikle teminat ve teklif mektuplarını ihale saatinden bir saat evvel komisyona vermeleri. (31) (4420)

***

Sığır etlerinin ihaleleleri, miktarları, muhammen bedeli ve ilk teminatları aşağıda hizalarında yazıldığı üzere kapalı zarfla alınacaktır. İsteklilerin ihaleden bir saat evvel 2490 sayılı kanunun 2, 3 maddelerindeki vesaikle 939 senesi ticaret vesikaları ve gene akağıda yazılı ilk teminat akçalarile birlikte Çanakkalede Müstahkem mevki satınalma Ko. na müracaatları (27) (4423)

Cinsi	Miktarı Kilo	Muhammen bedeli Lira	İlk teminatı Lira	İhalesi
Sığır eti	80,000	24000	1800	6.7.939 saat 11 de
Sığır eti	64,500	19350	1451,50	7.7.939 saat 16 da

***

67,000 kilo sığır veya keçi eti kapalı zarfla eksiltmeye konulmuştur. İhalesi 12—7—939 çarşamba günü saat 10 da Tirede alay karargâhı binasında yapılacaktır. Bu mikdar sığır veya keçi etinin umum tahmin bedeli 15,410 lira muvakkat teminatı 1155 lira 75 kuruştur. Eksiltmeye girecek olanların eksiltme günü 2490 sayılı kanunun 2, 3 cü maddelerinde yazılı, belgelerile birlikte ihale gün ve saatinden en geç bir saat evveline kadar teminat ve teklif mektuplarını Tirede alay satınalma komisyonuna vermiş bulunacaklardır. Evsaf ve şartnamesi Ankara ve İstanbul levazım âmirliği, İzmirde Tüm ve Tirede alay satınalma Komisyonunda mevcuttur. İstekliler müracaatla okuyabilirler.

(46) (4586)

***

Keşif bedeli 31431 lira 36 kuruş olan muhafız ve piyade alayları kışlaları yolları kapalı zarfla eksiltmeye konmuştur. Eksiltmesi 11—7—939 salı günü saat 11 dedir. İlk teminatı 2357 lira 35 kuruş olup şartnamesi 157 kuruş mukabilinde Ko. dan alınır. Eksiltmeye gireceklerin kanunî teminat ve 2490 sayılı kanunun 2, 3 maddelerinde yazılı belgelerle ve bu gibi işlerle iştigal ettiklerine dair Ticaret Odasından alacakları vesikalarla birlikte ihale saatinden behemehal bir saat evveline kadar zrflarını Ankarada M. M. V. satmalma Ko. na vermeleri. (47) (4587)

Deniz Levazım ilânları

4/Temmuz/939 tarihine rastlayan salı günü saat 14 de kapalı zarfla eksiltmesinin yapılacağı ilân olunan (2000) kilo çaym görülen lüzuma binaen eksiltmesi geri bırakılmıştır. (4473) ,

---

Istanbul defterdarlığından:

	Keşif bedeli Lira	Kuruş
Defterdarlık binası içinde betonarme, döşeme vesair tamirat işi	9756	02

Yukarıda yazılı inşaat ve tamirat hizasındaki keşif bedeli muhammeni üzerinden açık eksiltme suretile 6—7—939 tarihine müsadif perşembe günü saat on dörtte ihale olunacaktır. Taliplerin (732) liralık teminatı nakdiye veya banka mektupları ile beraber en az beş bin liralık bu işe benzer iş yaptığına dair idarelerinden alacakları vesaika müsteniden İstanbul vilâyetinin eksiltme tarihinden sekiz gün evvel almış olduğu ehliyet ve 939 yılına ait Ticaret Odası vesikalarile ihale günü Defterdarlık Millî Emlâk Müdürlüğünde müteşekkil komisyona müracaatları.

(4431)

---

istanbul Daimî Encümeninden:

26—6—939 pazartesi günü saat on beşte İstanbul Belediye Daimî Encümeni odasında 11000 on bir bin lira keşif bedeli yüz bin adet parke taşı mübayaası kapalı zarf usulile eksiltmeye konulmuştur.

Mukavele, eksiltme, bayındırlık işleri genel, hususî ve fennî şartnameleri, proje, keşif hulâsasile buna müteferri diğer evrak zabıt ve Muamelât Müdürlüğünde görülecektir.

Muvakkat teminat (sekiz yüz yirmi beş) liradır.

İsteklilerin teklif mektupları ve bu işe benzer iş yaptığına dair idarelerinden almış olduğu vesikalara istinaden İstanbul Belediyesi Fen İşleri Müdürlüğünden eksiltme tarihinden 8 gün evvel dilekçe ile alınmış ehliyet ve 939 yılına ait Ticaret Odası vesikaları ve muvakkat teminat makbuzu veya mektubu ile beraber usulü dairesinde ihzar edecekleri teklif mektuplarını havi kapalı zarflarını 26—6—939 pazartesi günü saat 14 e kadar Daimî Encümen Riyasetine vermeleri lâzımdır. (4148)

DİKKAT

FOSFARSOL

En birinci kan, kuvvet, iştiha şurubudur.

FORFARSOL'u, bütün kuvvet şuruplarından ayıran başlıca hassa: Devamlı bir surette Kan, kuvvet ve iştah temin etmesi ve ilk kullananlarda bile tesirini derhal göstermesidir. Her Eczanede bulunur.

SİVRİSİNEKLERİ

FLİT

İLE ÖLDÜRÜNÜZ

FLIT daima ÖLDÜRÜR !

Umumî deposu: J. Krespin, İstanbul, Galata, Voyvoda Han 1

Levazım Âmirliği Satınalma Komisyonundan

Beş bin liralık kadar yatak kılıflığı bez alınacaktır. Pazarlıkla eksiltmesi 26—6—939 pazartesi günü saat 14,30 da Tophanede İst. Levazım âmirliği satınalma komisyonunda yapılacaktır. Katî teminatı 750 liradır. Nümunesi komisyonda görülebilir. İsteklilerin kanunî vesikalarile beraber belli saatte komisyona gelmeleri. (19) (4460)

* * *

200 adet çöp kovası alınacaktır. Açık eksiltmesi 11—7—939 salı günü saat 14,30 da Tophanede Amirlik satınalma Ko. da yapılacaktır. Tahmin bedeli 2000 lira ilk teminatı 150 liradır. Nümune ve şartnamesi Ko. da görülür. İsteklilerin kanunî vesikalarile beraber belli saatte Ko. na gelmeleri. (29) (4589)

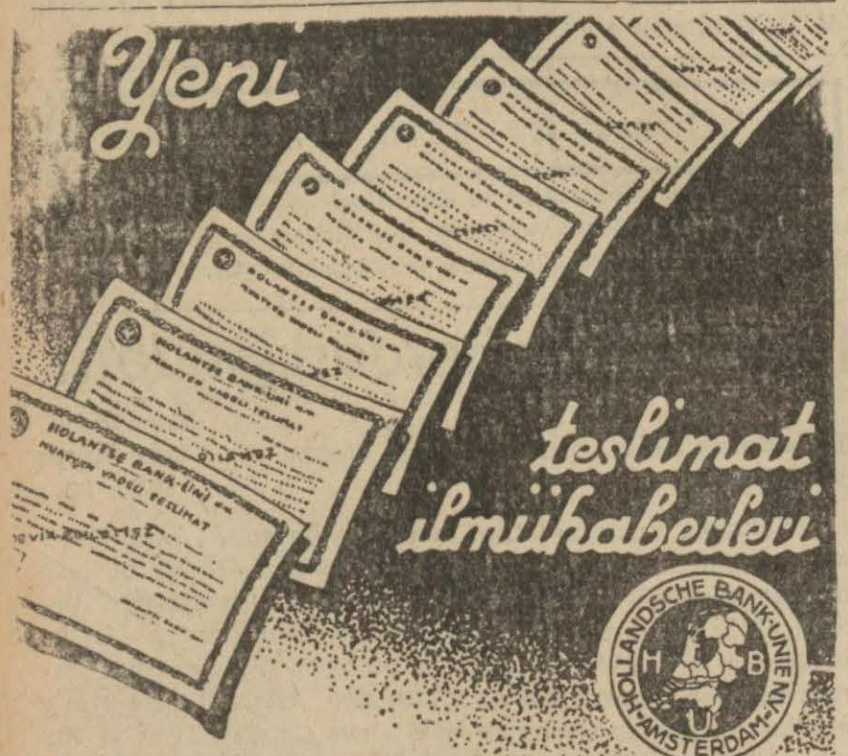

HOLANTSE BANK-ÜNİ
N.V.

VAKIT KİTABEVİ

Dün ve yarın tercüme külliyatı

11 - 30 Kitaplık üçüncü seri

Numara		Kuruş
21	Hükümdar millet	50
22	Yeni ilmî zihniyet	75
23	Mevcudu kalmadı	. .
24	Günün iktısadî işleri	60
25	Cumhuriyet	50
26	Tercümenin rolü	100
27	Değişişler	75
28	Laokon	30
29	Kapitalizm buhranı	50
30	Slambo	125
		615

Bu serinin fiatı 6.15 kuruştur. Hepsini alanlara % 20 iskonto yapılır. Kalan 4.92 kuruşun 1.92 kuruşu peşin alınarak mütebakisi ayda birer lira ödenmek üzere üç taksite bağlanır.

Devlet Demiryolları ve Limanları işletme Umum idaresi ilânları

Muhammen bedeli 1263 lira 23 kuruş olan muhtelif cins ve eb'atta kilit, menteşe kapı sürmesi, sürgü vesaire gibi 61 kalem malzeme 6. 7. 1939 perşembe günü saat (10,30) on buçukta Haydarpaşada gar binası dahilindeki komisyon tarafından açık eksiltme suretile satın alınacaktır.

Bu işe girmek isteyenlerin 94 lira 75 kuruşluk muvakkat teminat ve kanunun tayin ettiği vesaikle birlikte eksiltme günü saatine kadar komisyona müracaatları lâzımdır.

Bu işe ait şartnameler komisyondan parasız olarak dağıtılmaktadır. (4331)

İstanbul Belediyesi İlânları

Taksitle alınan vergi ve resimleri taksit zamanları

	Birinci taksit	İkinci taksit	Üçüncü taksit	Dördüncü taksit
Bina vergisi "iki taksittir,,	Temmuz	Eylûl	Teşrinisani	Kânunusani ayları sonu
Tanzifat vergisi ve tenviriye resmi "iki taksittir,,	Eylûl	Kânunusani		" "
Arazi vergisi "iki taksittir,,	Temmuz	Kânunuevvel		" "
Yol parası "iki taksittir,,	Haziran	Teşrinievvel		" "

Olduğu ve bu taksit zamanları zarfında mensup bulunduğu belediye tahsil şubesine müracaatla borcunu ödemiyenler hakkında tahsili emval kanunu ahkâmının tatbikine zaruret hâsıl olacağı.

Mükellef oldukları vergilerin tahakkuk ve tahsil miktarları kaydedilmek için mükellefler yedine verilmek üzere maliyece hazırlanmış olan cüzdanları belediye vergi ve resimleri için de kullanmak isteyenlerin malmüdürlüklerinden bu cüzdanlardan tedarik ederek imlâ ettirmek üzere yine mensup bulundukları belediye tahsil şubesine müracaat eylemeleri ilân olunur. (4539)

DİKKAT

GRİPİN

Gripin kutularının üzerine resimde gördüğünüz şekilde kabartma pullar ilâve edilmiştir.

Her yerde ısrarla pullu kutuları isteyiniz ve pulsuz kutuları şiddetle reddediniz.

1939 RESİMLİ HAFTA

Her nüsha yeni bir güzellik ve olgunlukla çıkan bu haftalık mecmua Türkiyenin yegâne rakipsiz gazetesidir

Müvezzilerden ısrarla isteyiniz

SAHİBİ : ASIM US Neşriyat Müdürü: *R. Ahmet Sevengil*
Basıldığı yer: VAKIT Matbaası

Dünyaca maruf
"PEUGEOT,,
Bisikletleri
Münhasıran
BAKER
mağazalarında satılmaktadır.

İlân

939/1090

Üsküdar Hukuk Hâkimliğinden:

Hayri tarafından Nişantaşı Emlâk caddesi 4 No.lı Ayten Apartımanında karısı Ratibe aleyhine açılan boşanma davası üzerine müddealeyhin ikametgâhının meçhuliyeti hasebile dava arzuhali ile davetiyenin ilânen tebligına karar verilmiş ve bu baptaki arzuhal suretile davetiye varakası mahkeme divanhanesine asılmış olmakla tahkikat günü olan 19 - 7 - 939 Çarşamba saat 10 da Üsküdar Hukuk mahkemesine gelmesi ve davaya karşı da tarihi ilândan itibaren 20 gün zarfında cevap vermesi lüzumu gazete ile de ilân olunur. (29508)

Bilûmum haşaratı öldüren
KATOL
ve sivrisinekler için devamlı
KATOL COIL
kullanınız. En mükemmel ve en müessirdirler. Büyük bakkaliye ve eczanelerde bulunur.
DEPOSU: *Beyoğlunda Japon mağazası, Nakamura,* Telefon: 40250